

ZBOR ODBORNIKOV IN DRUŽBENIH DELAVCEV V BREŽICAH

Občinska skupščina - steber samouprave**Ali sta v občinski skupščini še naprej potrebna dva zbora? Splošna ocena je, da zbor delovnih skupnosti ni odigral vloge, ki mu je bila namenjena — Skupščina je še vedno preobremenjena z nekaterimi strokovnimi zadevami**

Za zasedanje splošnega zbora, ki je bilo 8. decembra v Brežicah, so prejeli udeleženci obširno analizo dela občinske skupščine in njenih organov. Podatki in ugotovitve v njej naj bi služili odbornikom, poslancem, predstavnikom družbenih organizacij in delovnih skupnosti kot izhodišče za vsestransko osvetlitev komunalne samouprave.

Za pretres družbene samouprave v brižiški občini se doslej še nikoli ni sestaj tako širok krog ljudi. Namen zbora je bil, da prisotni z različnih gledišč ocenijo tisto, kar je bilo dobrega v dosedanem delu, in obračunajo z vsem, kar je zaviralo učinkovitost samouprave. Precej tega je bilo nakazano v gradivu. V razpravi so to gradivo še dopolnili.

Analiza dela odbornikov in poslancev ter ocena skupščine kot celote je dober uvod v predvideno obdobje. Prav iz teh ocen se bodo izoblikovala merila za izbor bodočih predstavnikov v občinski, republiški in zvezni skupščini.

Na pomlad bo potekla mandatna doba polovice odbornikov. Volivci se bodo morali zavzeti za takšen sestav občinske skupščine, ki bo najbolje ustrezal sedanji stopnji družbenega in gospodarskega razvoja. Formalna, matematična

struktura z naprej določenim številom žena, mladine in drugih ni več spremembna, za to pa so pri izbiri kandidatov na prvem mestu sposobnost in volja do družbenega dela, strokovna in splošna razgledanost in vrsta dobrih osebnih lastnosti, ki naj bi jih

Plaketa pokojnega Dušana Kvedra - izročena

9. decembra je predsednica sevniškega občinskega odbora Socialistične zveze tov. Elka Grilec v Beogradu izročila soprogi pokojnega sevniškega častnega občana Dušana Kvedra — Tomaza njegovo spominsko plaketo, delo akademskega kiparja in medaljerja Vladimira Stovička. To je darilo sevniške občine ob 25-letnici njegove drzne akcije; kot je bilo sklenjeno na slavnostni seji občinske skupščine 12. novembra.

Zaradi železnice — delegacija na izvršni svet

Belokranjci ne mislijo čakati da bo prišlo do napovedane ukinitve železnice, temveč so se zganili že ob prvem grozečem signalu. Pred kratkim je bil v Črnomlju posvet med predstavniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij in vseh večjih podjetij, kjer so o tem razpravljali.

Sklenjeno je bilo, da bodo gospodarske organizacije same točno izračunale, koliko blaga prepeljejo po tej »baje« nerentabilni progi. Izvoljena je bila tudi tričlanska delegacija na čelu s predsednikom občine inž. Radom Dvorškom, ki bo skupno s predstavniki metliške občine obiskala izvršni svet ter se sestala s predstavniki ZTP.

V zdravstvu je preveč administracije**Preden pride bolnik do zdravnika, mora »skozi« številne paragrafe in papirje, kar zahteva veliko denarja in časa — Zaradi varčevanja bi trpeli bolniki**

Nehote se je zgodilo, da je imel občinski svet zavarovancev v Ribnici sejo prav takrat, ko je bila javnost ob-

veščena o odstopu izvršnega sveta Slovenije. Ker je bil odmev na ta sklep med ljudmi zelo velik, je bilo že na

seji občinskega sveta zavarovancev zelo živahno. V razpravi o predlogu zakona o najvišji dopustni stopnji osnovnega prispevka za zdravstvo je bilo poudarjeno, da pravice zavarovancev ne smejo biti okrnjene. Delovnikov je vztrajal pri tem, da bi morala znašati stopnja osnovnega prispevka za zdravstvo 7 odst., ker bi

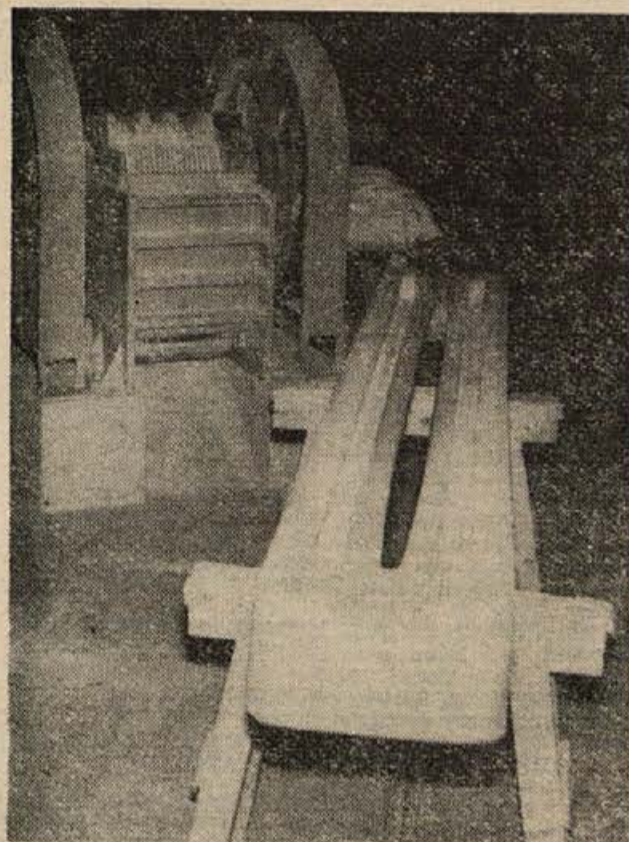
(Nadaljevanje na 9. str.)

55 milijonov škode okrog Trebnjega

Po približnih ocenah so narasle vode povzročile v trebnjski občini v noči med petkom in soboto, 2. in 3. decembra, 55 milijonov S din škode. Zemljišča in posevki so utrpeli 30, stavbe in druge naprave pa 25 milijonov S din škode.

Večer francoskih popevk v Kočevju

Večer francoskih narodnih popevk bo priredilo jutri, 16. decembra, Mladinsko kulturno-umetniško društvo kočevske gimnazije. Prireditelj bo ob 20. uri v dvorani gimnazije. Vstopnine ne bo!

Na sliki vidite šobo, iz katere vlečejo steklo. Te šobe pa so v novomeški industriji stekla INIS postale velika ovira za proizvodnjo. Kaj več o tem in o novomeški INIS lahko preberete na 4. strani današnje številke. (Foto: M. J.)

»V TRETJIC GRE RADO!« pravi že pregovor; uresničil se je tudi pri nas: v tretjem tednu akcije smo pridobili 509 novih naročnikov! V prvem tednu 299, v drugem 317 in zdaj še 509 — to je 1125 novih naročnikov. Stanje po občinah je bilo v torek opoldne takole:

BREŽICE:	101
CRNOMELJ:	108
KOČEVJE:	99
KRSKO:	86
METLIKA:	71
NOVO MESTO:	152
RIBNICA:	94
SEVNICA:	216
TREBNJE:	81
Razne pošte:	106
Inozemstvo:	11

OBVESTILO

Komisija izvršnega sveta za vprašanja borcev NOV je na skupni seji z republiško komisijo za ugotovitev pokojninske dobe, komisijo po členu 195 TZPZ in posebno komisijo pri RO ZZB NOV Slovenije ugotavljala, kako se uporabljajo kriteriji za uveljavljanje posebne dobe v NOV v dvojnem štetju pri komisijah in organih, ki so za tako prizadevanje pristojni.

Na skupni seji je bilo ugotovljeno, da se kriteriji, navedeni v čl. 140 in 143 temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju (Uradni list SFRJ št. 51/64) in v Navodilu Zveznega izvršnega sveta (Uradni list SFRJ št. 33/64), sicer dokaj enotno uporabljajo, da pa so bili vendarle ponekod primeri različne uporabe.

Ker je možno v smislu člena 187 TZPZ vlagati zahteve za priznanje posebne dobe v NOV na podlagi izjav prič le do konca letošnjega leta, so bile komisije mnenja, da je potrebno vse, ki izpolnjujejo pogoje za enojno ali dvojno štetje let med NOV, ponovno opozoriti na njihove pravice, kajti po tem roku bo možno uveljavljati te pravice le v izjemnih primerih. Iz rednih pravnih sredstev obnove postopka, odprave ali razveljavitve odločbe s privolitvijo stranke in drugih, naj se poslužijo tudi vsi tisti, ki sodijo, da so bili pri sedanjih odločitvah v svojih pravicah prikrajšani.

Glade na razpravo skupne seje komisij opozarjajo vse zainteresirane občane da do navedenega roka vložijo zahteve, in sicer, če so v delovnem razmerju, pri tisti občinski komisiji za uveljavitev pokojninske dobe, kjer ima sedež delovna organizacija, če pa niso v delovnem razmerju, pa pri tisti občinski komisiji, kjer imajo stalno bivališče.

Za natančnejše informacije naj se zainteresirani obračajo na občinske odbore ZZB NOV oziroma na občinske komisije za ugotovitev pokojninske dobe.

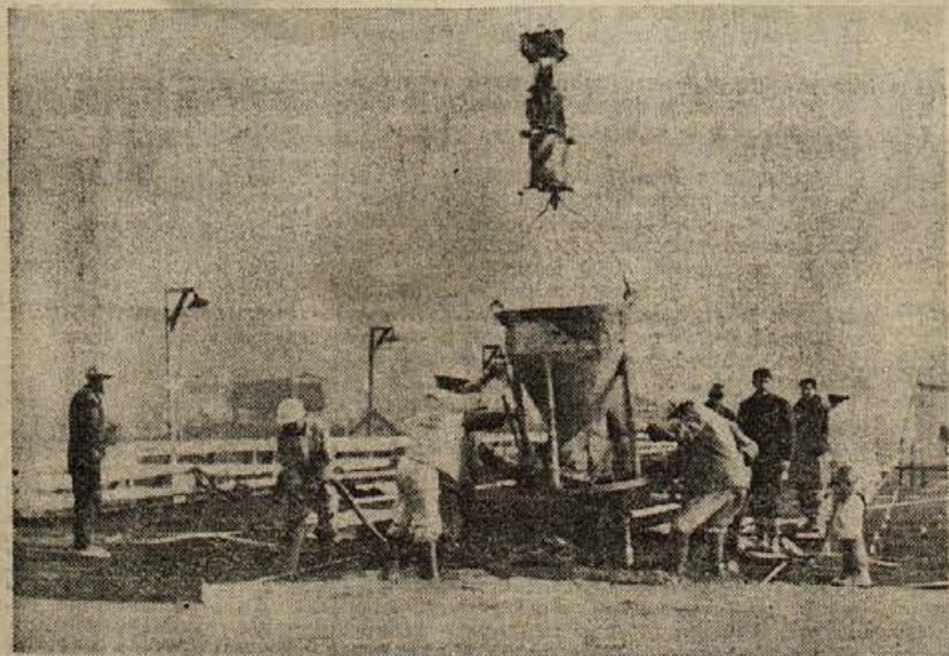
Nov klub OZN v Kočevju

Na poklicni kovinarski šoli v Kočevju so nedavno ustanovili klub Organizacije združenih narodov, katerega člani so vsi učenci šole. Izvolili so vodstvo kluba, v katerem so zastopniki iz vseh razredov. Vsakih štirinajst dni se bodo sestali in namenili dve solski uri razgovorom o OZN. Prvi tak razgovor, na katerega bodo povabili tudi kakšnega tujega študenta v Ljubljani, bodo posvetili dnevu človekovih pravic.

Od 15. do 25. decembra
Mrz bo nastopil proti sredini decembra. Prevladovalo bo oblačno vreme s pogostimi snežnimi padavinami, zlasti okrog 17. decembra in od 20. decembra dalje.

Dr. V. M.

BETONIRANJE CESTIŠČA. »PIONIRJEVI« delavci so izkoristili ugodno vreme in zabetonirali cestišče na krškem mostu (druga nagrada za VI. fotografijo tedna — ORWO NP 18 5,6/30). Foto: Vili Videnič, Krško.

KAJ V BODOČE: standard ali investicije?

Klasična ekonomska zahteva o zmanjšanju potrošnje, da bi se več investiralo, je dobila v srednjeročnem načrtu razvoja Jugoslavije (1966 do 1970) nenavaden obrat. V obrazložitvi tega dokumenta je zapisano, da je v interesu hitrejše razvoja bolje podpirati potrošnjo in zavirati investicije. V čem je jedro te ugotovitve?

Da bi to razumeli, moramo imeti pred očmi posebnosti gospodarskega razvoja naše države v zadnjih dveh desetletjih, pa tudi nove okoliščine pri razvijanju njenega samoupravnega sistema.

OD STO NA 550 DOLARJEV

Dosedanjo pospešeno industrializacija označuje vsestransko odrekovanje v korist večjim vlogam v ključne veje (energetiko, promet, rudarstvo, metalurgijo itd.), kakor tudi v predelovalno dejavnost, ki zagotavlja veliko zaposlitev. Nekoč zaostalo agrarno deželo, ki je imela čez tri četrtine prebivalstva na kmetih, in v kateri je na prebivalca prišlo komaj 100 dolarjev narodnega dohodka, je takšna razvojna strategija privedla do tega, da že lahko govorimo o stabilnejšem razvoju brez krčevitega naprežanja. Položili smo materialne temelje sodobni proizvodnji, več kot polovica prebivalstva živi in dela v mestih, povprečni narodni dohodek na vsakega Jugoslavanca pa se je dvignil na 550 dolarjev.

TEMNA STRAN INVESTICIJ

Ze več let ugotavljamo, da so glavni vzrok nestabilnosti in inflacij previsoke investicije, ki so se v zadnjih desetih letih povzpelo od 10 do 20 odst. Od skupnega družbenega dohodka smo zanje odvajali povprečno eno tretjino. Tako visoko obremenjevanje gospodarstva in standarda je moralo povzročiti resne nevedčnosti, čeprav se je produktivnost dvignila za 5 odst., največ zaradi boljše tehnične opreme iz investicij.

Z raznimi načrtnimi in davčnimi metodami pa smo v tem času omejevali samoupravno samostojnost podjetij tako, da smo prehlivali

večji del sredstev za investicije v državni sklad. S politično-upravno decentralizacijo pa je prihajala vedno do izraza želja lokalnih faktorjev, da z oblikovanjem investicij pospešujejo razvoj svoje ožje domovine. Zato se nismo mogli izogniti pretirani in tudi neracionalni ekspanziji investicij, kar je pripeljalo do tega, da so proizvodne zmogljivosti v Jugoslaviji izkoriščene komaj 70-odstotno.

NEDOTAKLJIVOST SAMOUPRAVLJANJA

Medtem pa se je čedalje bolj kazala druga značilnost našega razvoja, to je krepitev ekonomske in politične samostojnosti samoupravnih podjetij. Z novo ustavo iz 1963. leta je dokončno popolnoma vzpostavljena pravna neodotakljivost samoupravljanja v odnosu do države in njenih organov. Z gospodarsko reformo pa so ustvarjeni takšni tržni, finančni, zunanjetrgovinski in kreditno-denarni pogoji, da je samoupravljanje postalo neodotakljivo tudi v ekonomskem pogledu.

POT K VEČJIM ZASLUŽKOM

Svoj čas so razni zagovorniki državnobirokratskega uravnavanja gospodarstva prerokovali, da bo samoupravnost podjetij pripeljala do tega, da bodo delavci pojedli vse, kar bodo naredili, in da bodo tako ogrožene investicije. Ves dosedanji razvoj pa je pokazal ne samo, da investicij niso pojedli, marveč so jih tako povečali, da so vnesle zmedo v stabilnost tržišča in zagrožile delavskim zaslužkom.

Napoved srednjeročnega načrta razvoja Jugoslavije pa pravi, da bo teža poslovne politike podjetij do 1970 verjetno v povečanju zaslužka. To pa ne zaradi kakih socialnih nagibov, marveč iz čisto poslovnih motivov.

V novih pogojih bodo namreč po gospodarski reformi podjetja prisiljena, da se čimprej modernizirajo in preuredijo, da bi se usposobila za konkurenčni boj na domačem in tujem tržišču. To pa zahteva tudi določene investicije. Tu pa gre za krat-

Co je kdaj veljal tisti srbski prevor: tresla se je gora, skotila se je miš — velja prav gotovo za odnose med Veliko Britanijo in rasičnim režimom Iana Smitha v Južni Rodeziji. Po tajnih pogovorih na britanski bojni ladji strašnega imena »Tiger« med britanskim premierom Wilsonom in Smithom je zdaj vsa zadeva prišla pred Organizacijo združenih narodov s predlogom britanske resolucije, ki terjaja — sankcije proti Smithu.

No, na videz so sankcije zelo hude: vse članice OZN naj preprečijo uvoz rodezijskega azbesta, kroma, železa, bakra, sladkorja, tobaka, mesa in usnja. Vrh tega naj preprečijo tudi letalski prevoz tega blaga. In drugič naj ne izvaja v Južno Rodezijo nobenega orožja in vojaškega materiala. Vse to zveni dokaj veliko, toda zaradi tega Smith najbrž ne bo nič manj trdno spal. Naposled pa se tudi, če bi ga že na vladi zamenjale kdo drug, v Južni Rodeziji ne bi kaj bistvene spremeni, ker bi prišel na oblast pač kdo drug njegovega kova. V sedanjih razmerah bi namreč kljub ludemu odporu afriških držav, kljub pritisku dežel Commonwealtha ne mogli pričakovati, da bi samo zaradi gospodarskih sankcij te vrste že omogočili uresničiti zakonite pravice večine črnškega prebivalstva, da si samo vlada. Ozadje je namreč tako, da bi se takih sankcij OZN prav gotovo ne držali Južnoafriška republika in Portugalska, kar pa pomeni, da bi bila še vedno odprta vrata, prek katerih bi mednarodni kapital kupal južno-rodezijsko blago in preprodal svoje blago Južni Rodeziji. To se je

tudi doslej dogajalo z uvozom nafte v Južno Rodezijo, pa je Smithu prav nič ne manjka, ker nafta pač teče po portugalskih in južnoafriških naftovodih v Rodezijo tako, kot je tekla prej.

V čem pa je potlej pomen tega Wilsonovega koraka? Potem ko je Smith na »Tigru« odločno odbil britanske zahteve, je Wilson vendarle moral nekaj storiti, in to nekaj takega, kar Smitha ne bo pri-

Tresla se je gora, skotila se je miš

zadelo. Ze prej smo omenili, da je britanska vlada močno izpostavljena pritisku dežel Commonwealtha in afriških držav, ki terjajo odločne ukrepe Londona proti Smithu. Toda laburistični vladi tudi ni vseeno, kaj misli londonski City, se pravi središče britanskega kapitala. Od njega je odvisno, kakšen uspeh bodo doživela prizadevanja laburistične vlade v stabilizaciji funta sterlinga. City je odločno za Smitha, ker je z njegovo vlado v Južni Rodeziji povezana tudi usoda britanskega kapitala v tej deželi. Torej se mora Wilson pokazati »močnega« in se tako oprati pred svetovnim javnim mnenjem, hkrati pa mora storiti nekaj takega, kar Smithu ne bo preveč škodovalo. Odtod torej njegov predlog, naj bi o vsej zadevi razpravljala organizacija združenih narodov, odtod tudi nje-

gov predlog o gospodarskih sankcijah proti Smithovemu režimu, v katerem učinkovitost pa že vnaprej dvomi.

Posebej je zanimivo, da nafte ni na seznamu tistega blaga, ki ga Južni Rodeziji ne bi smeli prodajati. Le zakaj so nanjo pozabili, ko pa so bili nekoč že skleпали o njej? Če bi se zgodilo tisto, v kar najbrž niti sam Wilson ne verjame, da bi zaprli res vse pipe, prek katerih bi tekla nafta v Južno Rodezijo, bi Smitha res hudo prizadeli, hkrati pa bi zadel tudi Južnoafriško republiko. Malce čudno je slišati, da je tudi ta dežela v zvezi s politiko Londona do Južne Rodezije. Toda od takrat, ko so Južnoafriško republiko z veliko večino glasov vrgli iz Coomonawealtha, se je britanska trgovina z njo močno — povečala. Samo lani je Britanija prodala tej deželi za 260 milijonov funtov blaga. Torej se London ne sme zameriti Južnoafriški republiki, ki oskrbuje Smitha z nafto in bencinom, kar bi se prav gotovo zgodilo, če bi morala na britansko zahtevo to pipico zapreti in se odreči dobičkom, ki jo z njo imajo. Izvoz Velike Britanije bi se za teh 260 milijonov zmanjšal. Laburistična vlada ima pa že sedaj hude preglavice prav zaradi tega, ker uvaža več kot pa izvaža in tako njena zunanjetrgovinska bilanca ni uravnovočena. Primanjkljaj bi bil še večji.

Potemtakem Wilsonu ne more nihče očitati, da ni storil ničesar — predlagal je celo sankcije OZN — pa vendarle ni storil nič učinkovitega, saj bi se Smith oskrboval prek dežela, ki niso članice OZN. Torej res: tresla se je gora, skotila se je miš.

koročna vlaganja z naglim obratom kapitala in učinkovitimi rezultati. In kar je še važnejše, take investicije imajo pravi učinek samo tedaj, če so v zvezi s stimulativnimi zasužki zaposlenih.

NASLOVITEV NA PRODUKTIVNOST

Najvažnejši poudarek srednjeročnega načrta se nanaša na povečanje narodnega dohodka za 70 odst., če se bo dvignila produktivnost, medtem ko bo večja zaposlitev vplivala komaj za 30 odst. Tu ne mislimo samo na boljšo tehnično opremo, marveč predvsem na boljše organizacijo dela, na večjo strokovno izobrazbo zaposlenih in večjo osebno prizadevanost, kakor tudi na boljšo izrabo proizvodnih zmogljivosti. Računamo, da se bo do

1970 narodni dohodek dvignil povprečno za 8 do 9 odst., izvoz za 13 do 15 odst., uvoz pa le za 10 do 12 odst., medtem ko bomo investicije zvirali — dvignile se bodo komaj za 6—7 odst. na leto. Temu nasproti pa bo morala osebna potrošnja narasčati hitreje kot doslej — po letni lestvici od 8 do 10 odst. Stalno vprašanje vsakega narodnega gospodarstva in poslovne politike vsakega podjetja posebej — koliko dati za investicije in koliko za osebno potrošnjo — to vprašanje bomo reševali v naslednjem obdobju, da ne bi spravili s tira nadaljnji stabilni razvoj. Vendar pa mora biti poudarek na standardu kot stimulativnem činiteљу dobrega poslovanja v samoupravni službi.

MILAN BAJEC

Potrošniki jemljejo kredite

Oglas trgovskega podjetja iz Sevnice v Dolenjskem listu, da prodaja blago (razen tekstila in prehrablenih artiklov) tudi na kredit, je bil med potrošniki sprejet z odobravanjem. Odjemalci si tako prihranijo pot na banko, torej jim je sevniško trgovsko podjetje napravilo veliko uslugo.

V Krmelju spet zanimanje za gradnje

V Krmelju je vse več prošnj zaselnikov, ki bi radi gradili stanovanjske hiše. Da bodo graditelji spomladu lahko zasadili lopate, bo potrebno kmalu določiti zemljišča za gradnjo in narediti zaidalni načrt.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

■ SPOR MED SIRIJO IN IRAKOM — Sirska vlada je v ponedeljek zaprla naftovod, ki pelje iz severnega Iraka čez sirske ozemlje do pristanišča Banias ob Sredozemskem morju. Sirija zahteva namreč večjo odškodnino od irake petrolejske družbe, na kar pa ta ni pristala. Sirska vlada je blokirala tudi skladišča, čepalke in druge naprave v Baniasu.

■ NESREČA GRŠKE LADJE — V viharju se je potopila grška ladja »Heraklions«, na kateri je bilo 281 potnikov. Le 55 se jih je rešilo. Ladja je plula s Krete v Pirej. Po nekaterih vesteh ladja ni bila usposobljena za plovo.

■ SPOPAD NA KITAJSKEM — V spopadih med delavci in rdečimi gardisti je bilo na Kitajskem ubitih 31 ljudi, več sto pa ranjenih. Do njih je prišlo v pokrajini Canking, Vusi in Sanghaj. Zunanji minister Cen Ji pa je dejal, da zdaj še ni dozorel čas, da bi ustanovili mednarodne odrede rdečih gardes. Povedal je namreč, da se jih več obrača na kitajsko zunanje ministrstvo s tem vprašanjem. Iz Kitajske tudi poročajo, da rdeči gardisti zdaj demonstrirajo proti partijskim in državnim voditeljem Peng Čenu, Lo Džu Cingu in Lu Ting Jiju. Po nekaterih vesteh so jih že zaprli, češ da so revizionisti.

■ SUKARNO JE BIL PRESENECEN — V izjavi, ki jo je poslal sodišču, ki sodi bivšemu poveljniku letalskih sil Indonezije Danju, je predsednik Sukarno napisal, da je bil državni udar lani oktobra zanj presenečenje.

■ KOSIGIN SE JE VRNIL IZ PARIZA — Sovjetski premier Kosigin je bil devet dni na uradnem obisku v Franciji. Ta obisk povzroča precej skrbi bonski vladi, ker ji pač zblivanje med Moskvo in Parizom ne gre v račun.

■ MARIO ALICATA UMRIL — Direktor glasila Italijanske komunistične partije »Unitas« Mario Alicata je pretekli teden umrl.

■ SE VEČ DOLARJEV ZA VIETNAMSKO VOJNO — Predsednik ZDA Johnson je potrdil vesti, da bo zahteval od kongresa, naj mu prihodnje odobri za devet do deset milijard več dolarjev kot doslej za stroške vietnamske vojne. Vsega skupaj bodo znašali vojaški stroški prihodnje proračunsko leto okrog 75 milijard dolarjev.

■ PREPOVEDANI POLETI S STARFIGHTERJI — V Zahodni Nemčiji so prepovedali polete z vojaškimi letali tipa starfighter, ker je doslej stroglojavilo že 65 letal tega tipa. Vzrokov niso mogli ugotoviti. Uvedli so preskico in dokler ne bo poznan njen izid, teh letal ne bodo uporabljali.

■ SIRIJA POZIVA JORDANCE K UPORU — Šef sirske države El Atasi je pozval jordanjsko ljudstvo, naj se upre kralku in strmo-glavi sedanjo vlado. Jordanski režim je obtožil, da zvaruje hrbet Izraelu.

TEDESKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Izvršni svet skupščine SR Slovenije je prejšnji teden odstopil. Skupščino je o tem obvestil predsednik IS Janko Smole. Ko je utemeljeval odločitev izvršnega sveta, je med drugim rekel, da odstopa — skupaj z drugimi člani IS — zato, ker je socialno-zdravstveni zbor republiške skupščine blokiral njegovo delo. To je storil s tem, da je z 44 glasovi proti zavrnil predlog zakona o najvišji meji, do katere se sme določiti stopnja osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje delavcev. Ob tej težki dilemi, ali naj pustiti zahtevam, ki so v nasprotju z duhom reforme, ali naj vztraja pri svojem predlogu, se je izvršni svet raje odločil za drugo. Drugače tudi ni mogel ravnati, zakaj prvo popuščenje bi jutri prineslo drugi in nato še več podobnih kompromisov. Tako pa reforme ne moremo uresničiti.

Mnogi sprašujejo, kako je mogoče, da lahko samo en zbor (v skupščini je pet zborov) onemogoči delo izvršnega sveta. Tega niso mogli razumeti še zlasti zato, ker jim je bilo znano, da je najpomembnejši zbor — gospodarski glasoval za predlog zakona. Vendar je treba razumeti, da možnost za sprejetje zakona še ni bila izžpana. Izvršni svet ni čakal, ker je menil, da ni časa, kajti reforma terjaja hitre, odločne ukrepe. Z odstopom ni hotel nikogar izsiljevati, temveč je želel samo opozoriti na to, da nikakor ne smemo popuščati pred podobnimi težnjami, kakršne so prišle do izraza v razpravi na seji socialno-zdravstvenega zbora. Za vse, ne samo za gospodarstvo, velja zahteva reforme, da je treba dobro gospodariti in da lahko pojemo samo toliko, kolikor smo ustvarili.

V čem je praznoprav spor? Izvršni svet je pripravil predlog zakona, s katerim je ho-

tel omejiti stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje na 6 odstotkov, medtem ko je socialno-zdravstveni zbor vztrajal na 7 odstotkih. Poslanci socialno-zdravstvenega zbora so to utemeljevali s tem, da samo z znižanjem stopnje ni mogoče zmanjšati potrošnje, ker v sistemu nekaj ni v redu. Izvršni svet je menil, da ni mogoče iti na višjo stop-

Zakaj je odstopil izvršni svet?

njo, ker bi to pomenilo, da bi potem morali zvišati skupno prispevno stopnjo za socialno zavarovanje. Tega pa ni mogoče storiti. Skupna prispevna stopnja ne sme biti višja od sedanjih 20,5 odstotka, ker bi sicer morali znova spremeniti delitev narodnega dohodka — na škodo gospodarstva. Ako pa bi znotraj 20,5 odstotka prispevne stopnje zvišali stopnjo prispevka za zdravstveno zavarovanje, bi zmanjkalo sredstev za dolgoročnejše dajatve, kot so pokojnine, invalidnine itd. To se pravi, da je rešitev samo v znižanju stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje, ker je dokazano, da je v zdravstvu še dovolj rezerv. Tako so navedli podatek, da v Sloveniji, kjer ustvarimo 556 dolarjev narodnega dohodka na prebivalca, prispeva vsak zavarovanec 33 dolarjev za zdravstveno zavarovanje (oziroma 39 dolarjev, če bi bila stopnja prispevka 7 odstotkov). V Angliji,

kjer je narodni dohodek na prebivalca 2,5-krat večji, prispevajo za zdravstveno zavarovanje samo 8 oziroma 2 dolarja več kot v Sloveniji.

Jugoslovanski časniki so pozitivno ocenili odstop izvršnega sveta »kot potezo političnega prepričanja, prave in odkrite odgovornosti pred družbo za uveljavljanje politike, ki jo postavlja reforma«. Tuji tisk je komentiral odstop izvršnega sveta kot dokaz čedala večjega pomena parlamentarizma v Jugoslaviji in da je s tem Jugoslavija vnovič dokazala svojo »avantgardnost v komunističnem svetu«.

Predsedstvo republiške skupščine je, ko je razpravljalo o možnostih za rešitev vladne krize, menilo, naj bi pristojni odbor republiškega zbora pripravil nov predlog zakona. Izvršni komite CK ZKS je poudaril, da je odstop pravica izvršnega sveta in da lahko prispeva k utrjevanju medsebojne odgovornosti med skupščino in IS. Obenem je menil, da še niso bile izčrpane vse možnosti za rešitev problema.

Slovenska javnost je v glavnem pozitivno ocenila odstop kot dokaz, da izvršni svet ne želi biti samo pasivni opazovalec v času izvajanja reforme, temveč da želi biti odgovoren za politiko, ki jo postavlja reforma. Izvršni svet bi bil lahko tudi popustil pred zahtevami socialno-zdravstvenega zbora, toda to bi pomenilo, da popušča tudi pred interesi, ki so nasprotni reformi. Zdej bi popustil pred zahtevami v zdravstvu, jutri drugje. Tako pa reforme ni mogoče uresničiti. Izvršni svet je potemtakem s svojim odstopom povečal, zaostril odgovornost za dosledno izvajanje politike usklajanja potrošnje s sredstvi našega razpoložljivega dohodka.

Fotografija tedna

»KVALITETA ŽE, CENA PA NE!« Letošnji zgodnji sneg je marsikoga presenetil in prazna drvničarica ga je prisilila, da se kar na cesti pogaja za kurjavo. Za ta posnetek si je Darko Pavlin iz Novoga mesta ta teden prislužil prvo nagrado za VI. fotografijo tedna (ORWO NP 18 2,8/30).

Kočevsko-ribniški knjigovodje združeni

Društvo knjigovodij v Kočevju šteje 270 članov, k društvu pa spadajo tudi knjigovodje iz Ribnice, čeprav jih je doslej veljanih bolj malo. Te dni društveni tajnik iz Kočevja po Ribnici »novača« nove člane in upa, da jih bo »nabral« okrog 60. S tem bi imeli knjigovodje iz obeh občin dokaj močno organizacijo, katere pomena ne smemo omalovaževati.

Namen društva je združiti vse knjigovodje in jim pomagati pri delu, študiju in izpopolnjevanju, spoznavanju novih predpisov, ki jih ni malo. V večini podjetij je računovodstvo zapostavljeno, pravijo, zato je vloga društva toliko pomembnejša. Društvo namerava v prihodnje delati v raznih sekcijah, tako da bi člani imeli od njega čim več koristi, z različnimi seminarji pa bodo poskrbeli za strokovno izpopolnjevanje. Letos so že imeli seminar za periodične obračune in seminar o revalorizaciji osnovnih sred-

stev; če bo dovolj prijavljenec, pa bodo organizirali tudi seminar o osebnih dohodkih.

Vsak drugi torek v mesecu se v Kočevju sestanejo ter se pogovorijo o svojem delu. Če pri tem naletijo na težave ali nejasnosti, se pomenijo o njih in skušajo najti najprimernejšo rešitev.

Letos so bili člani društva knjigovodij iz Kočevja že na strokovnem izletu v Celju. Ogleдали so si tovarno Ermo in delovni postopek v tem podjetju ter nekatere druge objekte. Nedavno pa so se srečali v Kočevju knjigovodje iz Kočevja, Jesenic in Celja. Domačini so gostom pokazali kemično tovarno, obrat KGP v Livoldu, novo šolo, dom telesne kulture in muzej. (več)

Na brežiškem sejmu

V soboto, 10. decembra, so pripeljali kmetovalci na brežiški sejem 600 pujskov, prodali pa so jih 438. Manjše so prodajali po 950 do 1.000 din kg, večje pa po 700 din kg žive teže.

Na sejmišču so skoraj vse prodali

Na novomeškem sejmišču je bil v ponedeljek, 12. decembra, zelo živahen promet s prodajo prašičev. Naprodaj je bilo 730 pujskov, razen 54 pa so vse prodali. Cene so se gibale za manjše pujske med 15.000 in 21.000 dinarji, večji pa so šli v denar po 22.000 do 32.000 dinarjev.

Kmetijski nasveti

PRIPRAVA KRMIL

V zadnjih desetletjih je proučevanje prehrane domačih živali tako silno napredovalo, da se je že težko znajti v kopici knjig, znanstvenih razprav in praktičnih nasvetov, ki obravnavajo to področje. Kjer so znanstvenim isledkom sledili, tam tudi uspehi niso izostali. Samo primer: pred 20 leti je bil dosežen za tiste čase velik uspeh, ko so v nekem pitališču piščancev porabili za kilogram prirasta 4 kilograme krmil, danes pa s tem ne bi bil zadovoljen noben rejec več, saj najboljši porabijo celo samo 2 kilograma za kilogram prirasta, ki ga piščanci dosežejo že po dveh mesecih starosti.

■ V današnjem sestavku ne bomo govorili o krmilih in njihovi krmilni vrednosti, temveč o vplivu priprave krmil na boljše izkoriščanje krme. V bližnji preteklosti, ko mnoga vprašanja prehrane domačih živali še niso bila dovolj pojasnjena, so rejci precenjevali pomen priprave krme. Pri tem ne mislimo na sušenje ali siliranje krme, ki zelo vpliva na uspeh reje, temveč na drobljenje in druge načine priprave krme, preden jo polagamo v jasli. To je bil čas slamoreznic, ki so jih industriji in trgovci na vse kriplje ponujali, kmetje pa kupovali. Pri tem so pomagale takratne hranilnice in posojilnice.

■ Teorija in praksa pa sta pokazali drugače. Na osnovi merjenj in poizkusov je bilo ugotovljeno, da rezanje in drobljenje prav nič ne poveča prebavljivosti krme; izkušnje pa so ovrgele tudi drugi razlog, češ da je moči govedu z rezanico vsiliti tudi slamo in koruznico. Kdor pa danes krmi s slamo in koruznico, ni kaj prida živinorejec. Važen je prirast, ne pa število repov v hlevu, ki jih hočejo nekateri po vsej sili obdržati ob pomanjkanju krme. Tudi drobljenje žita ne poveča prebavljivosti za toliko, kot drobljenje stane. Izjema so sam oprashiči. Tudi govedu je bolj gospodarno pokladati celo repo in peso, kot pa zrezano, saj je nevarnost, da se bo zadavilo, prav majhna.

■ Parjenje in kuhanje poveča prebavljivost samo pri prašičih, pri plemenskih svinjah pa priporočajo presno hrano. Edino krompir moramo vedno kuhati ali pariti, ker surov vsebuje strup — solanin. Drugi postopki: praženje zrnja, kisanje, oslajevanje ali kvašenje nimajo pomena zaradi boljšega izkoriščanja krmil, živinsko krmo napravijo okusnejšo predvsem za bolne in mlade živali (npr. pujske), ki prvič sprejemajo hrano.

Sama priprava krmil živinorejcem torej ni dala tolikšnega uspeha, kot so pričakovali. Mnogo več pa si lahko obetamo od proučevanja hranilnih sestavin in potreb živali. Tu je narejen neslučen napredek. Čeprav cenah, domačih krmil še zlepa ne bomo mogli zamenjati z industrijskimi, slednja vse bolj stopajo v ospredje. Na podlagi znanstvenih ugotovitev smo sposobni sestaviti že take krmne mešanice, ki same zadostijo vse potrebe živali in nam hkrati omogočijo zelo povečati storilnost v živinoreji. Pri nas so te mešanice še drage in jih uporabljamo le kot dopolnilo.

Želite imeti avtomobil?

ZASTAVA - ŠKODA - NSU-PRETIS

Podjetje

NOVOTEHNA

NOVO MESTO, Glavni trg 11

Vam daje po hitrem postopku

potrošniški kredit

- za dobo 30 mesecev
- z 20% udeležbo
- s 7% obrestmi

Prav tako kot za avtomobile kreditira tudi nakup

- televizijskih aparatov
- pralnih strojev
- štedilnikov
- šivalnih strojev
- hladilnikov
- mopedov ter moških ali ženskih dvokoles

Za vse druge nakupe v prodajalnah NOVOTEHNE v Metliki, Krškem, Trebnjem in Novem mestu* pa izkoristite

novoletni popust,

ki velja 12 dni:

od torika, 20. decembra, do vključno sobote, 31. decembra 1966!

5% popust velja za vse drobne nakupe (razen zgoraj omenjenih tehničnih predmetov, za katere vam nudi NOVOTEHNA potrošniški kredit) v skupnem znesku nad 2000 S-dinarjev!

Ne zamudite ugodne priložnosti! Razveselite svoje drage na Silvestrovo s praktičnim darilom!

Solidno in po konkurenčnih cenah vam bomo postregli v trgovinah NOVOTEHNE!

* V Novem mestu ne velja popust za trgovini AVTOMOTO DELI in BARVE-LAKI

KLOPOTEC

INIS: štiri milijone kvadratnih metrov stekla v letu 1969

Industrijski velikan, novomeška industrija stekla INIS, je nerentabilna in v izgubi — Težke posledice malomarnosti poljske tvrdke CEKOP iz Varšave, ki je posredovala nesoliden projekt in dobavila slabo opremo — INIS predlaga sanacijo v treh stopnjah, potrebuje pa sanacijsko posojilo in odložitev obresti od posojil in anuitet — Nekateri vzroke za Inisove težave je treba iskati tudi doma — Surovinska osnova kot opravičilo za lokacijo in potrebe po ravnem steklu sta bila osovna pogoja za steklarstvo v Novem mestu in ta dva pogoja obstajata še vedno!

Občinska skupščina Novo mesto je včeraj razpravljala o poročilu, ki ga je predložila industrija stekla INIS Novo mesto. Ko je lani skupščina (še v času izgradnje tega industrijskega velikana) poslušala poročilo, je bilo to predvsem informativno. Tokrat pa je INIS razgrnila pred odborniki: sanacijski načrt, ki obsega tri stopnje in naj napravi proizvodnjo rentabilno, zahtevo po posojilu iz republiškega rezervnega sklada, s katerim bi INIS prebrodila obdobje nerentabilnega poslovanja, zahtevo po moratoriju v letih 1967 in 1968 za investicijska posojila, dobljena od Splošne gospodarske banke v Ljubljani in Dolenjske banke in hranilnice iz Novega mesta, ter zahtevo za podaljšanje odplačilnega roka za najeta investicijska posojila od dotedanjih 10 let na daljše razdobje. Vsakomur se ob naštetem pač takoj vsili vprašanje: kako je mogoče, da je tako mlada tovarna, kot je INIS, ki je veljala družbo 3 milijarde in 900 milijonov S-din posojil in je začela s proizvodnjo komaj pred dobrim letom, nerentabilna in v izgubi?

Vzrokov za Inisove težave je več. Porazdelimo jih lahko v tri skupine. Osnovni in največji vzrok je nesolidnost poljske tvrdke CEKOP iz Varšave, ki je izdelala investicijski projekt za novomeško steklarstvo in dobavila vse naprave zanjo.

Ob tem naj kar takoj poudarimo: prav zato, ker je krivec dobavitelj iz tuje države, ni tisk toliko časa poročal o težavah v INIS, čeprav se o tem že precej časa govori po novomeških ulicah. Kadarkoli smo doslej želeli povedati naši javnosti kaj več o tem, so nas tako v tovarni kot tudi drugod zavračali s trditvijo, da gre pri stvari za meddržavne odnose in da bi s poročanjem, dokler se zadeve ne uredijo po redni poti, prej škodovali kot pa koristili.

Tudi drugih vzrokov je več!

Naslednja dva vzroka težav, h katerima se bomo povrnil malo pozneje, sta manj pomembna in ju moramo iskati doma: drugi je v tem, da smo se s prevelikim zapuščanjem v tuje partnerja, brez zadostne strokovne podlage in zelo na hitro odločili za tako veliko investicijo, kot je steklarstvo.

Tretji vzrok pa je treba iskati v kolektivu INIS. Pri tem moramo izvesti pretežni del kolektiva in pokazati na nekatere strokovnjake v tehničnem vodstvu, ki so dali od sebe premalo, pa so si kljub temu znali odrezati precejšen kos kruha.

Preden začnemo govoriti o težavah, v katerih je INIS, pa moramo odločno poudariti tole: INIS je sodoben industrijski velikan, ki ima pred seboj veliko bodočnost. Temne oblake, ki so trenutno nad njim, je treba od-

praviti. Pri tem mora sodelovati širša in ožja družbena skupnost. Mlademu kolektivu naših steklarjev, ki dan in noč stoji ob pečeh in strojih ter vleče lesketajoče se steklo, moramo zaželeli veliko sreče in mu obljubiti vso našo pomoč.

Glavni krivec: nesolidni projektanti in dobavitelji iz Poljske

Malo prej smo že poudarili, da je treba iskati vzroke za Inisove težave predvsem v nesolidnosti poljske tvrdke CEKOP, ki je izdelala investicijski projekt in dobavila vse strojne naprave.

Kup zdrobljenega stekla na prostoru pred proizvodno dvorano se že nekaj mesecev naglo veča. Kdo je kriv tega? Vsakdo v INIS vam bo odgovoril: »Temper pač in tempanje sta krivata. Ker nam je na voljo premalo prostora za obširno razlago, kaj je to, naj povemo kar se da na kratko: temper peč je naprava (peč), ki segreje šamotne šobe na 1500 stopinj C, te pa nato ohladijo na 900 stopinj C in jih potopijo v tekoče steklo v kadni peči. Skozi šobe (odprtine), nato vlečejo ravno (ploskovno) steklo s posebnimi stroji kvišku in ga nato režejo na kose.

Ze pri pregledu idealnih projektov temper peči je obstajal dvom, da bodo predlagane temper peči uspešne. Dosedanji rezultati so ta dvom potrdili. V začetku proizvodnje (do junija letos) so se šobe pri žganju v temper pečeh lomile. Dopusnega je 10 do 15 odst. loma, ta pa je znašal več kot 46 odst. Zato je bila zmogljivost temper peči zmanjšana za 30 odst. Vse to je vplivalo na količino in kvaliteto proizvedenega stekla.

Na zahtevo INIS so predstavniki tvrdke CEKOP iz Varšave v Juliju in avgustu letos preuredili temper peči. Lom šamotnih šob se je s tem zmanjšal, toda šobe so se začele v razbeljeni stekleni masi razpinjavati in v steklu so se pojavili mehurčki. Zavo-ljo tega je od septembra letos dalje kornaj tretjina stekla primerna za tretjevrstno in vrtnarsko steklo, ostali dve tretjini gresta v črepinje. Po programu pa bi moralo biti 3 odst. stekla A kvalitete, 57 odst. stekla B kva-

litate in 40 odst. stekla C kvalitete.

Neustrezna oprema in pomanjkljivi računi

Razumljivo je, da smo lani za občinski praznik nestrpno in strahoma pričakovali, kako bo v INIS proizvodnja stekla. Začelo se je srečno, vsaj v prvih dneh, toda kaj kmalu so se začele težave.

Iz dneva v dan bolj se je kazalo, da je bila poljska tvrdka CEKOP iz Varšave kot projektant in dobavitelj opreme zelo nesolidna. Pokazalo se je, da so bile posamezne strojne naprave zelo pomanjkljive. Mnoge naprave so morali že v prvem letu po večkrat zamenjati, mnoge pa so morali stalno popravljati. V več primerih zmogljivosti naprav niso bile takšne, kot so bile prikazane v načrtih.

Kaj pomenita takšna nesolidnost in neresnost poljskih dobaviteljev za INIS, si bomo laže predstavljali, če upoštevamo, da teče v INIS proizvodnja nenehno, ne oziraje se na nočni in dnevni čas ter praznike. Steklo je treba vleči takrat, kadar je mešanica njegovih raztopin raztopljena v kadni peči. Zaradi zastojev na posameznih strojih ni mogoče ustavi proizvodnje in počakati, dokler ne bodo popravljani.

Napaka ali zastoj na enem samem stroju ali napravi lahko povzročita ogromno škodo. Zal je bilo tako prav v našem primeru, in to zaradi nesolidnosti in neresnosti poljskega dobavitelja.

Ko smo začeli misliti na steklarstvo, so bili drugačni časi...

Zelo na kratko smo ugotovili krivdo tuje tvrdke. INIS bo zaradi njene nesolidnosti in zaradi povzročene škode tožil poljsko tvrdko CEKOP iz Varšave pred mednarodnim sodiščem. Zdaj pa se moramo vprašati še to: kako, da smo tako prostodušno podpisali pogodbo za tako veliko investicijo, ki ima zdaj takšne posledice?

Prvi razgovori o INIS so se začeli že leta 1959 in so se nadaljevali vse do takrat, ko se je začela izgradnja tovarne v Br-

linu. Ze takoj v začetku se je odločalo predvsem o tem, ali bo bodoči industrijski velikan stal v Novem mestu ali ne. Razumljivo je namreč, da se za takšen objekt potegujeta mnoga mesta in mnoge občine. Imeli tako veliko steklarstvo pomeni hkrati imeti na svojem področju objekt, ki ustvarja velik narodni dohodek. Morda je tudi to vplivalo, da smo se potegovali bolj za to, da bi steklarstvo dobili, kot pa se poglabljali v stvarno presajo tega, kar so obetali načrti.

Ne smemo prezreti niti to, da se je velika investicija v INIS začela v časih, ko dinarja, rentabilnosti in drugih stvari še nismo tehtali tako, kot delamo to danes. Prave investicijske omejitve so se v našem sistemu začele šele leta 1965, takrat pa je bil INIS že skoraj dograjen.

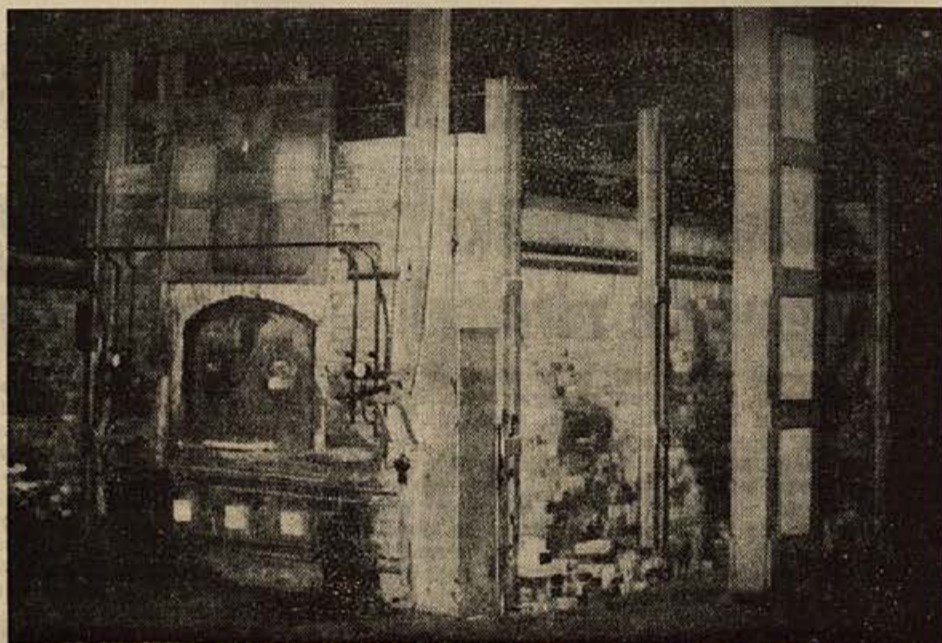
Predlog za »ozdravitev« v treh stopnjah

Kakšna je pot iz težav? INIS predlaga načrt za sanacijo v treh stopnjah. V prvi bi do 28. februarja 1967 montirali novo temper peč, kupljeno v Zahodni Nemčiji. Veljala bi okoli 48 milijonov Sdin. S tem bodo odpravili največje nevarnosti v proizvodnji, vendar ta še ne bo rentabilna. V tem času bodo z novo sistemizacijo ter z izboljšavo v notranjem transportu in pri nakladanju zmanjšali število zaposlenih za 37 ljudi.

V drugi stopnji (od 1. marca do 0. junija 1967) bodo kupili naprave za odpravo valovitosti v steklu. S tem bodo izboljšali kva-

liti dohodki po pravilniku so letos 76.516 Sdin (najnižji 48.000, najvišji 216.000). Povprečni osebni dohodek skupaj z izplačili za nočno delo je 81.865 Sdin, povprečni osebni dohodek z vsemi izplačili pa znaša 82.944 Sdin.

Na kratko: po Novem mestu se govori, da zaslužijo posamezni strokovnjaki v INIS po 600.000 Sdin na mesec, pri tem pa tovarna »ne gre«... Te govornice so pretirane, ker je največji osebni dohodek ožjega kroga posameznikov v tehničnem vodstvu 360.000 Sdin na mesec. Brez dvoma je delitev ustvarjenega dohodka samoupravna pravica kolektiva, toda hkrati mora biti osebni dohodek upravičen z opravljenim delom! V INIS priznajo, da tak osebni dohodek (mislimo na tistega najvišjega) in prekoračitev planira-

Ce si boste ogledali gornjo sliko, si boste laže predstavljali, kaj je to temper peč. Na sliki je namreč ena izmed obeh temper peči, ki sta povzročili toliko škode v novomeški INIS. V tej peči segrejejo šobe na 1500 stopinj C, nato jih pustijo v njih, da se ohladijo na 900 stopinj C, ter prenesejo nekaj metrov daleč v kadno peč, kjer jih spustijo v razbeljeno tekoče steklo. Šobe se zaradi svoje specifične teže ne potopijo v steklo, pač pa plavajo po njem, skozi podolžno odprtino v šobah pa nato vlečejo z vlečnimi stroji steklo kvišku. (Foto: Miloš Jakopec)

Kalkulacije o steklu, ki ga nikdar ne bo

Clovek je več kot presenečen, ko danes sliši, da so bile v ekonomski utemeljitvi projekta za INIS kalkulacije za razne vrste debelejšega stekla, ki ga z obstoječimi napravami ne bodo mogli nikdar delati! To steklo pa je vrhu vsega nekajkrat dražje kot tisto, ki ga INIS lahko proizvaža! Razen tega so bile tudi za steklo, ki ga INIS lahko proizvaža, v ekonomski utemeljitvi kalkulirane cene, ki so višje od veljavnih. Cene stekla pa so pod kontrolo in jih tovarne ne smejo spreminjati!

Nič čudnega torej, če je proizvodnja v načrtih obetala zelo veliko, danes pa se kaže, da ne bi bila rentabilna, četudi bi se z obstoječimi poljskimi napravami odvijala brez zastojev in težav! INIS ne bi ustvarila v prvih dveh letih normalne proizvodnje niti denarja za obvezni remont peči v letu 1968!

Ce bi INIS s sedanjimi napravami izdelala na leto 4 milijone kvadratnih metrov stekla (to je največja mogoča proizvodnja), bi ustvarila pri tem za okoli 500 milijonov skladov. INIS pa potrebuje vsako leto po 864 milijonov Sdin za odplačilo investicijskih posojil. To pomeni, da zmanjka na leto 364 milijonov Sdin.

Posojila so bila najeta v začetku na 5 let in so jih šele pozneje podaljšali na 10 let, zdaj pa jih bo treba podaljšati na 20 let. Investicija je bila torej neprethetana in močno brezglava! Projekt ni zagotovil rentabilne proizvodnje in je bil izdelan zelo površno.

liteto in povečali dohodek za 220 milijonov Sdin (ta naprava stane okoli 45 milijonov Sdin). Z naštetim ter z avtomatično rezalnico in sekalnico stekla bo proizvodnja ob podaljšanju odplačilnih rokov za investicijska posojila že rentabilna.

V tretji stopnji (po 30. juniju 1967) namerava INIS doseči znatno rentabilnost z naložbami v predelavo stekla. Izdelovali bi profilirano steklo, penosteklo, barvno steklo in lepljeno okrasno steklo.

Ce bodo odplačilni roki investicijskih posojil podaljšani na 20 let, bo že z drugo stopnjo sanacije ustvarjenih konec leta 1967 za 145 milijonov Sdin skladov; konec 1968, bi imeli za 122 milijonov Sdin izgube (glavni remont peči); konec 1969 pa bi s pet ustvarili za 278 milijonov Sdin skladov. Ce doseže INIS poleg tega še oprostitev plačila obresti in odlog anuitet do začeta 1969, bo sam ustvaril potrebna sredstva za postopno zamenjavo nekvalitetnih poljskih strojnih naprav in za glavni remont kadne peči. Samo za glavni remont kadne peči potrebuje INIS 700 milijonov Sdin!

Brez sanacijskega posojila nikakor ne bo šlo!

Proizvodnja ni rentabilna, rentabilnost pa bo zagotovili šele sanacijski načrt z olajšavami, ki jih terjata INIS od družbe. Ce proizvodnja ni rentabilna, nastaja izguba. INIS potrebuje za pokritje izgube, nastale letos, okoli 622 milijonov Sdin sanacijskega posojila, prihodnje leto pa za premostitev v januarju in februarju, ko bodo uresničevali prvo stopnjo sanacijskega programa, še novih 163 milijonov Sdin.

Plan osebnih dohodkov je prekoračen kar za 26 milijonov Sdin!

Ceprav se čudno sliši, je vendar res, da je konec oktobra bil v INIS prekoračen plan osebnih dohodkov za 26 milijonov Sdin, (za okoli 5 odstotkov). Povprečni oseb-

ni osebnih dohodkov nista v skladu s stanjem v proizvodnji, še zlasti pa ne s stanjem od septembra naprej!

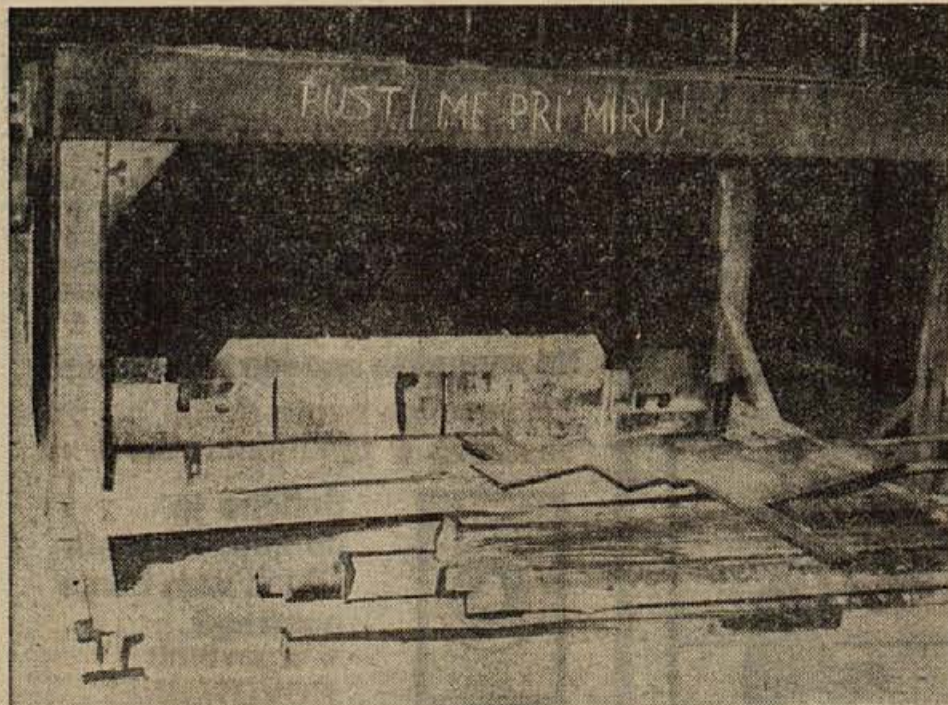
Zakaj je morala priti pobuda za sanacijo od zunaj?

Nihče ne more nasprotovati osebnim dohodkom večini kolektiva in delavcem, ki stojijo ob strojih, delajo v vročini in na prepihu, v nočni izmeni in dajejo od sebe največ, kar morejo.

Toda ob tolikšnih prejemkih posameznih strokovnjakov se moramo vprašati: kako to, da je sanacijski program predložen šele po letu dni zastojev v tovarni, in kako to, da so pobuda za takšno reševanje stvari morali dati skupščinski in politični organi. Kje so pri tem tisti strokovnjaki, ki imajo tolikšne dohodke, in kje je njihova strokovnost in odgovornost. Clovek nehotite pomisliti, da predobro plačani posamezniki smatrajo tovarno, za katero je dala družba 3 milijarde in 900 milijonov Sdin sredstev, kot nekaj, kar so dobili od države zato, da bodo kot uslužbenci vlekli velike plače...

- Ob koncu naj še enkrat poudarimo: novomeška INIS
- stoji in bo stala, v hudih dneh pa smo ji dolžni pomagati vsi. Delovnemu kolektivu naših mladih steklarjev naj torej še enkrat zaželimo kar največ sreče
- pri premagovanju trenutnih težav!

M. JAKOPEC

»PUSTI ME PRI MIRU!« Na poljsko napravo za avtomatsko polnjenje kadne peči s surovinami za izdelavo stekla je neznan hudomušnež napisal s kredo: »Pusti me pri miru!« Naprava je še tako kot mnoge druge stalno kvarila, zato res ni preostalo nič drugega, kot pustiti jo pri miru. Nazadnje so jo zaradi neuporabnosti demontirali, peč pa zdaj polni ročno. (Foto: Miloš Jakopec)

Kmetijske slike iz Vinkovcev, Osijeka in Djakova

Kmetijska sekcija občinskega društva inženirjev in tehnikov Brežice je organizirala ob koncu septembra dvodnevno strokovno ekskurzijo na območje jugovzhodne Slovenije in Podravine. Udeležili so se člani sekcije, nekaj prostih mest v avtobusu pa so zasedli tudi nekateri delovodje na družbenih kmetijskih posestvih pa kmetje z večjo tržno proizvodnjo. Spored je obsegal ogled družbenih kmetijskih obratov s sadjarsko, poljedelsko, živinorejsko in vinogradniško proizvodnjo. Zaradi nevarnosti širjenja parkljevke in slinavke — te sicer na omenjenem območju ni — je odpadel ogled živinorejskih obratov

Iz Brežic je odpeljal avtobus zjutraj, nekaj po tretji uri, v Vinkovce pa je prispel okrog devetih. Tam je sedež največjega sadjarskega obrata v Jugoslaviji, saj meri nič manj kot 617 hektarov. Velika plantaža jablan se razprostira v Borincih, 5 km od Osijeka. Leži na manjši, komaj 30 m visoki vzpetini nad veliko ravnino in je dolga 7 km.

Tehnični direktor, ki nas je vodil po plantaži, je povedal, da so delali nasad postopoma, tako da je drevje staro 3 do 6 let. Prej so na zemljišču pridelovali pšenico in koruzo.

Sadjarstvo v okolici Vinkovcev nima tradicije, zlasti ne gojitev jabolk. Jabolka so vedno uvažali od drugod, precej tudi iz Slovenije. Zanimivo je, da ljudje, ki vodijo proizvodnjo, niso domačini, marveč so iz vse Hrvatske, največ iz okolice Zagreba. Tehnični direktor je iz Hrvatskega Zagorja.

Sadna drevesca so vzgojili pred leti na 25-hektarski začasní drevnici blizu Samobora.

Po asfaltirani cesti, ki je bila narejena nalašč za nasad, smo prispeli po blagem vzponu do vhoda. Tam se je cesta razširila. Videli smo veliko tehniko in vratarja. Tega dne so obirali jabolka. Drevesa so bila enaka, z nizkimi debli, kot palmete. Vrste dreves so bile kot zelene stene, odmikajoče se v daljavo. Vrste so bile druga od druge oddaljene 4 do 5 in pol metra. Tako razporeditev so napravili zaradi bujnih sort in podlage. Letni pogonki dosežejo namreč 60 cm do 1 metra. Z rezanjem in uravnavanjem vej so dosegli pri drevskih obliko, v kateri ta lažje nosijo plodove in rodijo. Veliko prednost so dali prometu, ki je važen za hitro delo strojev pri obdelavi, zdravstveni zaščiti dela in transportu.

Investicijska doba traja tri leta, tako da vzdržuje nasad od 4. do 6. leta sam pridelek — se pravi, da stroške pokriva dohodek, po šestem letu pa je predvideno odplačevanje kredita. Veliki betonski bazeni so za škropljenje. Voda priteka po ceveh iz kanalov pod vzpetino, na kateri je nasad.

Za posamezne dele nasada in za posamična dela so poverjeni strokovnjaki. Obdelovalna in oskrbovalna dela opravijo stroji dobro in hitro. Z 18 škroplilnicami (atomizerji) poškropijo vso površino v 4 do 5 dnevih. Gnojijo po potrebi, največ z dušičnimi gnojili, ki jih porabijo do 2000 kg na hektar. — Prvi obrok dobi nasad že jeseni, kar je v sadjarski praksi novo.

Med vrstami zemljo obdelujejo, plevel pa uničujejo s herbicidi. Na območju nasada je več skladišč za gnojila, embalažo in strehe za spravilo strojev. Pri graditvi so poskušali porabiti čim manj materiala in s tem znižati proizvodne stroške.

Pa pogledjmo, kakšni so pridelki!

Lani so poslali na trg 320 vagonov jabolk, letošnji pridelek pa so ocenili na 400 vagonov. Zaradi odlične kvalitete sort jonatan, delišes, stajman, vajnssep in londonski peping je bila prodajna cena v nasadu 240 S din za kilogram. Sampanjska reneta nekoliko slabše kvalitete pa je imela ceno nekaj nad 200 S din za kilogram. Sadje so odpremljali z avtomobili. Zaradi dobre zdravstvene zaščite je večina pridelka prve in ekstra kvalitete. Osnovno sortiranje so opravili kar pri obiranju, tako da so slabše sadje odmetali na tla. O sadju na tleh so povedali, da ga bodo pobrali, če bodo imeli dovolj časa in kupce. Najvažnejše je, da to sadje odstranijo, da bi preprečili gnolobo. Starejše, pet do šest let staro drevje sort jonatan in sampanjska reneta je dalo 30.000 kilogramov jabolk na hektar, za naslednja leta pa računajo 50.000 kilogramov. Njihov pridelek je začel zavzemati jugoslovanski trg. Tudi Ljubljana, Maribor in nekatera druga slovenska mesta so dobila jabolka od tam, kamor smo jih še pred leti pošiljali iz Slovenije.

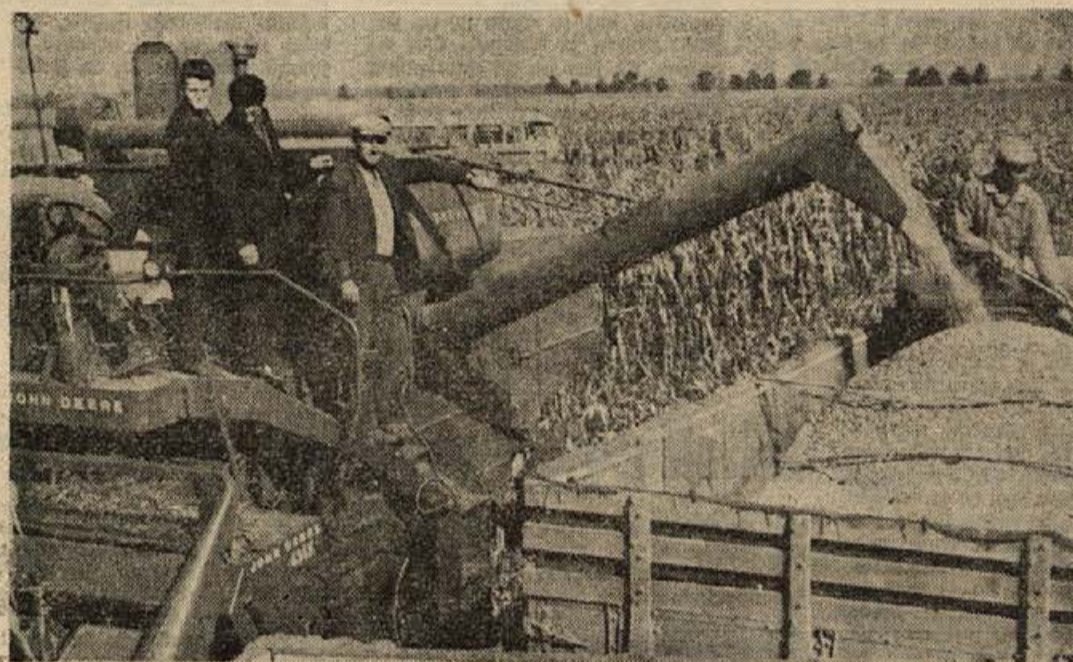
Za še večji pridelek se ljudje, ki upravljajo nasad, naglo pripravljajo. Da bi izboljšali transport, gradijo od bližnje železnice odcep, ki bo speljal vse do podnožja nasada. Gradijo tudi velika skladišča in hladilnice. Hudo pa jih tare pomanjkanje padavin, saj jih imajo le 650 do 700 mm, kar je za tretjino manj kot pri nas. V sušnih letih bi bil lahko pridelek še manjši, zato so se odločili za namakanje. Vodo bodo črpali po debelih ceveh.

Ko smo se po ogledu vračali, smo nekateri nameravali zajeti doživetja in nasad na film in papir, vendar to skoraj ni bilo mogoče. Z razglednega stolpa je videti v daljavo le 3 do 4 km dolga zelena preproga, podobna gozdu ali grmičevju. Spoznali smo, kako majhni smo pri nas v pridelovanju sadja, zlasti jabolk, in kako pomembna je postala kvaliteta za dobro ceno.

Še istega dne smo se z avtobusom napotili proti Osijeku. Spremljala nas je ena sama velika ravnina. V določenih razdaljah je cesta rezala dolge vasi na dvoje, vasi, kjer se hiše in

dvorišča tiščijo ena druge. Vse so prtilčne, precej enake, krite z opeko, s čeli obrnjene proti cesti, pa od nje odmaknjene, kakor da bi se je bale. Dvorišča loči od ceste in širokega prostora med dvema vrstama hiš visoka lesena ali zidana ograja s prav tako visokimi vrati. Tu in tam so bila vrata odprta in na dvoriščih, na cesti in na polju smo videli več traktorjev, last kmetov. Vsak je bil drugačen in mnogi taki, kot bi jih bili lastniki sami izdelali doma po svojem okusu. Večina jih vendarle vprega v delo konje, lepe in rejene, in pozna se jim, da živijo sredi koruznih polj. Zaradi razsežnih površin pa je dobra vozna živina potrebna.

V središče Osijeka, velikega mesta na ravnini, smo se vozili več kilometrov. Mimo nas, ki smo bili v avtobusu, so hitele tovarne in skladišča poljedelskih strojev s plugi, sejalnicami, okopalniki, trosilci za gnjila in drugim.

Veliki kombajn JOHN DEERE ob praznjenju rezervoarja.

Potem smo našli upravo kmetijskega kombinata Osijek, ki vodi proizvodnjo na 24.000 hektarih. To je kot 240 kv. kilometrov oziroma 2 kilometra širok pas zemljišč, ki bi jih lahko položili ob Bizeljskega preko Brežic in ob avtomobilski cesti do Ljubljane. Za strokovno vodenje in upravljanje s tako veliko površino ima kombinat svoj šolski center. Oddaljen je nekaj kilometrov od središča Osijeka. Predstavlja ga več zgradb z učilnicami, veliko, sodobno urejeno kuhinjo, jedilnico in stanovanji za ljudi, ki prihajajo sem z namenom, da bi si pridobili strokovno znanje. V obdobjih, ko je manj dela, prireajo v centru tečaje, zlasti za ljudi, ki delajo s stroji. Stalna oblika strokovnega izobraževanja je srednja kmetijska šola, imenovana tudi tehniška šola za praktično delo v proizvodnji. Njeni absolventi upravljajo zahtevnejše sodobne kmetijske stroje.

V kombinatu so zaposleni tudi inženirji in tehniki za načrtova-

nje in vodenje proizvodnje. Zanimanje za šolo je veliko, vpis dober, šola pa obiskujejo mladi ljudje iz območja kombinata, kjer dobijo tudi zaposlitev. To je potrebno tudi zato, ker je v družbeni lasti — pod upravo kombinata — le nekaj manj ko polovica vseh zemljišč.

Po programu uprave smo odšli na enega od obratov za poljedelsko proizvodnjo nedaleč od Osijeka. Pripravljali so zemljišča za setev. Več težkih traktorjev je hkrati obračalo zemljo.

Blizu živinorejskega obrata smo videli površine, posejane z lucerno. Takrat so jo kosili in svežo odvažali kravam v ograjen prostor ob hlevih.

Na velikih kosih zemlje sta bili posejani koruza in sladkorna pesa. Vse delajo s stroji razen redčenja. Tedaj so pravkar s kombajni pospravljali pridelke. Za koruzo imajo dva kombajna. Manjšega (»new ideas«) vleče traktor, za njim pa teče prikolica,

opravilo domačini. Uspelo jim je zaposliti vso delovno silo, ki je bila odveč ob podružbljanju zemljišč in proizvodnje. Z ozirom na vse to je tudi cena zemljišč v prosti prodaji za naše razmere nizka — le okoli 30 S din za kv. meter.

Na zasebnih površinah smo videli slabšo letino, njive v večjem plevelu in slabšo rast.

V Osijeku smo obiskali veliko sladkorno tovarno, ki je pod upravo kombinata. Je starejša, transport v njej pa sodoben.

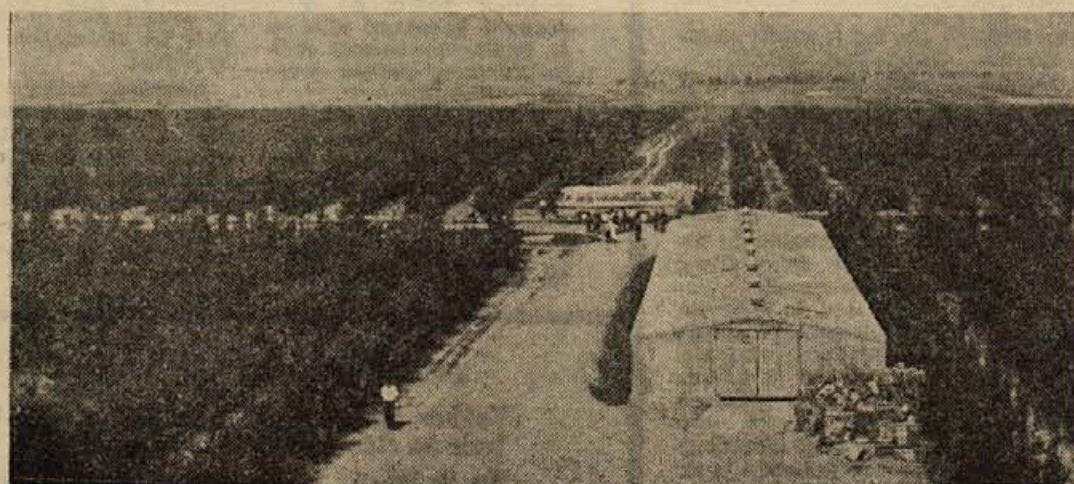
Tovarna predela v enem dnevu 280 vagonov sladkorne pese, vsako uro pridobijo vagon in pol sladkorja, na dan tudi 37 vagonov. Ker porabijo veliko vode, sta v tovarni huda vlaga in vročina. Bistvo postopka za pridobivanje sladkorja je namreč v tem, da peso naribajo na rezance (kot pri nas repo) in s pomočjo vode in parjenja izlužijo sladkor, ki ga ima pesa 17 do 18 odst. Iz tekočine odstranijo ne-

zaželeno snovi pretežno z apnom, ki povzroči sesedanje. Čisto tekočino odplavljajo, sesedeno maso, podobno drožem, ki že vsebuje sladkor, pa stiskajo v stiskalnicah. Trop iz stiskalnic mnogi poznajo, saj smo ga pred leti uporabljali za apnenje zemljišč. Imenuje se saturacijski mulj. Tekočino, v kateri ostaneta sladkor in voda, izparevajo, da se napravijo kristali. Z vrtečimi bobni dobijo polsuhi sladkor, če sušenje nadaljujejo, pa dobijo suhi sladkor, ki ga po krajšem postopku sortiranja dajo v vreče.

Na povratku smo si v Djakovu ogledali kombinat z 200 hektari kmetijskih zemljišč. Poljedelska proizvodnja je podobna tisti v Osijeku, zato smo si podrobneje ogledali le vinograde. Imajo okrog 130 hektarov vinogradov, zvečinoma novih, vse pa vzgojene ob žicah. Najboljše uspehe dosegajo s kordonsko vzgojo v dveh etažah, pri čemer sadijo na eno mesto po dve trti. Nekateri vzgojijo deblo do višine 60 cm, nato usmerijo kordon v eno smer vrste, drugi trti pa zvišajo deblo na okrog 110 cm, kordon pa usmerijo v drugo smer vrste. Tako se rodni les razporedi v dveh višinah. Obdelava, oskrba in gnojenje dajo velike pridelke grozdja, ki ga predelajo hkrati z odkupljenim grozdem v novi vinski kleti. Ta ima popolno mehanizacijo za predelavo grozdja in mošta v vino, ki ga šolajo v betonskih cisternah. V kleti je zaposlenih 10 ljudi med drugim dva enologa in trije tehniki. Kleti bi prav lahko rekli aparat za predelavo grozdja v kvalitetno vino. Tamkajšnja vina dobivajo priznanja na vinskih sejnih. Tako je traminec tudi letos dobil v Ljubljani zlato medaljo.

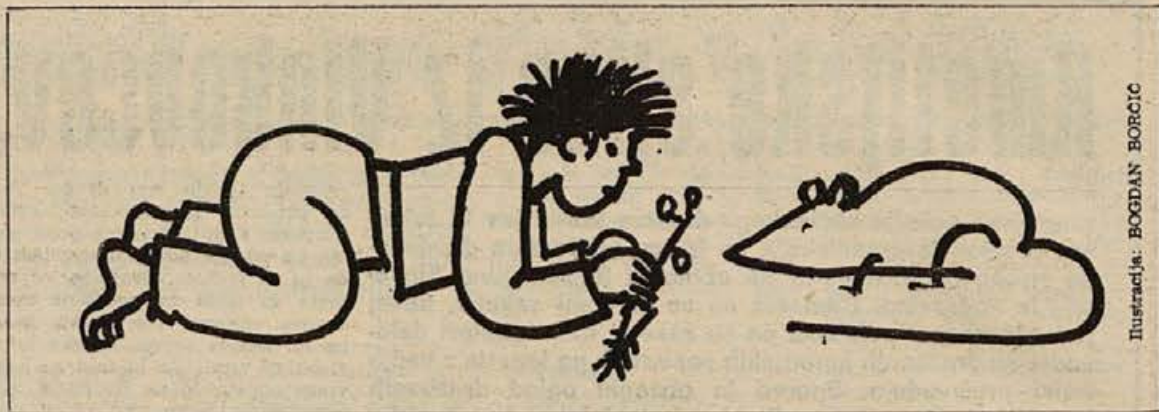
Sledila je poskušnja vin in po mnenek z zastopniki kombinata Djakovo v enem od prostorov kletne stavbe. Kmalu potem je začel avtobus meriti kilometre proti domu.

Še vedno potrebna ročna dela pa

Sadna plantaža Borinci pri Vinkovcih. Pogled na skladišče in glavno cesto v nasadu, ki teče prečno na smer vrst.

UKLETI GRAD

Sinu je zbolela mati. Sel ji je iskat zdravilskih zeli na Gorjance. Ko izdere iz zemlje sladko koreninico, zagleda miško.

Fant pozdravi miško: Dobro jutro, ne bodi kaj huda, da te nadlegujem. Zboleli so mi mati pa iščem jim zdravilskih zeli. Miška mu veli prijazno: Ti si dober sin in zato ti je dal Bog, da si tako dobro pogodil. Preden preteče štiriindvajset ur, bodo ti mati od te korenine ozdraveli, kakor da ne bi bili nikoli nič bolni.

Fant se začudi takim besedam in vpraša miško: Kdo pa si, da mi prerokuješ tako srečo in s pravim človeškim glasom?

Miška pravi: Jaz služim svoji gospe. Bog jo je kaznil, meni pa ni dalo srce, da bi jo bila zapustila. Ker pod zemljo ne bi mogla prebiti v človeškem telesu, me je Bog prestavil v miško.

Fant se začudi še bolj in veli: Jaz te ne razumem. Razloži to skrivnost bolj natanko!

Miška odgovori: Prav rada. Poslušaj pazljivo, kako in kaj je bilo, pa me boš, mislim, lahko razumel in z menoj vred mojo gospo omiloval. Jaz sirota sem izgubila mater že za otročjih let.

Usmilila se me je dobra gospa in me vzela k sebi. Ni me imela za podložno deklo, ampak kakor za svojo sestro. Moja gospa je govorila vse drugo po pameti, delala je vse po pravici, ali berače je na vso moč sovražila in jih gonila iz hiše z najgršimi besedami in pridevki. V hišo ji je prišel imeniten berač, sam Janez Kristus. Kristus prosil gospo za božji dar. Gospa se pa zadere samopašno in veli: Misliš, da te ne poznam. Kaj izkušš uboge ljudi? Ves svet je tvoj, pa te ni sram, da prosiš za kos kruha! Dobil ga boš takrat, ko bodo prebirali sv. pismo gorjanski pastirji, kar se pa tako brž ne bo zgodilo. To, vidiš, je bilo že pred več sto leti, ko ni znal še noben brati razen škofov in se ni učil sv. pisma še noben duhoven razen edinega papeža. Zdjaj lahko sam presodiš, kaj je moja gospa mislila. Hotela je Kristusu dati na pomen, da mu ne bo dala nikoli nič. Kristus je preklel predrzno gospo in rekel: Prekleta bodi ti in preklet bodi tvoj grad, dokler ne bodo začeli gorjanski pastirji prebirati in se učiti sv. pisma. Samo tak pastir bo utolažil božjo jezo in te rešil. O teh strašnih

besedah se je zemlja potresla in požrla gospo in nje grad. Jaz sem to grozo oddalec videla in moja gospa se mi je smilila. Tekla sem za Kristusom in ga lepo prosila, da bi smela pri nji ostati tudi pod zemljo. Kristus me je pohvalil za to zvestobo in mi dovolil, da smem ostati pri gospe in da ne zadahnem, prestvaril me je, kakor sam vidiš, v miško. Jaz škrtam svobodno semtertja in ne trpim nobene sile. Moja uboga gospa pa dremlje na postelji. Po glavi ji rojijo staršne sanje, da neprenehoma ječi. Prebudila pa se bo šele takrat, ko pride nje rešnik: gorjanski pastir, ki bo tako učen, da bo prebiral sveto pismo. Strah me je, da ji bo treba še dolgo čakati.

Čuvši take novice je začel fant od veselja vriskati in skakati in je rekel miški: Potolaži se. Sv. pismo se nahaja že v marsikateri podgorski kolibi in prebiramo ga tudi že mi pastirji. Kolikokrat

sem ga bral ali sam zase na paši ali pa doma pri bolni materi. Povej mi torej, kaj mi je še storiti, da rešim tebe in tvojo dobro gospo!

Miška se začudi in veli: Hvaljen bodi usmiljeni Bog, ki je nama poslal odrešenika. Ali vedi, da boš pomogel ne samo meni in nji, ampak tudi sebi. Moja gospa je samica in te bo vzela za moža in z njo dobiš tudi graščino in neizmerno zaklade, ki se v nji nahajajo. Kaj ti je še storiti, da prekletstvo od naju odstraniš, mi ni natanko znano. Pojdi z mano v grad, na mizi leže bukve, v teh bukvah boš našel — vsako skrivnost in tudi to, kako naju boš rešil.

Miška mahne z repom po ključu, ki je tičal v skali, in skala se odpre na stečaj, kakor velika cerkevna vrata. Fant gre za miško, ki ga pelje skozi tako krasne izbe in dvorane, da po njegovi misli ni lepših niti v nebe-

sih. Od zlata in srebra se je vse lesketalo in bleščalo, da mu je kar vid jemalo. Nikjer ni zapazil nič lesa, nič železa: vse pohišstvo in orodje je bilo ulito iz najzlahotnejših rud in izdelano po vseh pravilih najvišje umetnosti. Fant je strmel in zijal; ves osupel in omamljen po tolikih dragocenostih ni mogel nič govoriti in skoro se dihati ne. Ko ga pa dovede miška v spalnico in zagleda na postelji spečo gospo, ga nje čudovita lepota tako prevzame, da je obstal, kakor da bi okamenel in se zamaknil, kakor da se nahaja v nebesih in zamika v božje obličje. S silo ga miška potegne v drugo izbo, kjer so ležale na mizi skrivnostne bukve.

Fant začne brati, ali komaj prebere pol strani, se zruši na tla in zajoka tako bridko, da si začne tudi miška solze brisati in ga vpraša, kaj ga je tako strašno zabolelo.

Fant pove miški, da ne more rešiti uklete gospe. Bukve govore, da mora biti odrešenik nedolžen, on pa je svojo nedolžnost zapravil na paši že v dvanaajstem letu.

Miški se je mlo storilo, ko je videla, da bosta morali z gospo še nadalje ostati pod zemljo, vendar jo je tolažilo upanje, da utegne priti v kratkem kak drug podgorski pastir, ki ne bo samo prebral sv. pisma, ampak nosil še tudi angelsko oblačilo nedolžnosti. Fantu je rekla: Prav rada bi te dobro obdarila, ali zlato in srebro, ki ga povsod vidiš, ni moje, sama ti pa ne morem veliko dati. Razglejva smeti, ki jih je vrgla na dvorišče: še moja gospa. Kar se najde v njih, se sme pobrati in odnesti brez greha. To pravico sem pri gospe imela zmerom.

Miška in fant sta prebrskala smeti in našla v njih biserov in drugih kamenčkov za več tisoč goldinarjev vrednosti. Vse kar sta našla, je vzel fant s seboj domov. S sladko koreninico je ozdravil še tisti dan bolno mater, bisere in drage kamenčke je pa prodal in si kupil gosposko pristavo in veliko kmetijo. Oženiti se ni hotel nikoli, ker ni mogel pozabiti svoje uklete, zanj za vekomaj izgubljene ljubice.

Ferdinand Langen:

Rdeče z belimi črticami

Bilo je pozno zvečer in namenjen sem bil proti domu. Rosilo je in visoko sem si zavdihal ovratnik plašča. Ko sta me ločili od doma le še dve cesti in majhen trg, se je nenadoma ulila ploha. Stopil sem pod obokan vhod neke hiše. Komaj sem se umaknil dežju, ko je pod isti obok prisopihal precej obilen mož srednjih let. Bilo je, kot bi mu bil nekdo tesno za petami.

»Bežite?« sem vprašal šaljivo.

»Da,« je sopihal. Hlastno si je brisal čelo.

»Kaj narobe s policijo?« sem vprašal v istem tonu.

»Ne,« je rekel, »z mojo gospodinjjo.«

»Kaj pa?« bi bil rad izvedel.

»Hotela me je oskubiti,« je mrko odgovoril.

»Kako?« sem vprašal.

»Previsoka stanarina, slaba hrana in premalo?«

Zmajal je. »Nič tega. Če bi bilo kaj takega, je ne bi pobrisal kar tako na vrat na nos. Ne, hotela me je oskubiti, tako kot sem rekel.«

Prižgal sem si cigareto in se umaknil globlje pod obok, kajti zelo radodarno je bilo. Pogledal sem obilnega moža in zamajal z glavo. Šaljivec, pa še kakšen, sem si mislil.

»Ne, prav nič se ne šalim,« je uganil moje misli. »Nekaj varn bom povedal. Imate nemara cigareto zame?«

Dal sem mu cigareto. Prižgal si jo je in videl sem, da se mu tresne roka.

»Mesec dni pred božičem,« je začel, »mi je

brat, ki živi na deželi, poslal racmana.«

»Lepo od njega,« sem si drznil pripomniti.

odgovoril. »Brat mi je poslal zavitek. Ko sem snel pokrov, je iz zavitka priracal racman, živ.« Kar

On pa je odločno zmajal z glavo. »Prvič ve, da sploh ne maram rac,« je rekel, »in drugič,« — nekajkrat je pogoltnil slino — »je bil še živ.«

»Kdo?« sem vprašal.

»Racman, kajpada,« je

streslo ga je. »Kaj naj bi storil?«

Skomizgnil sem z rameni.

»No,« je nadaljeval, »dal sem ga svoji gospodinjji. To je še najboljše, kar človek lahko stori v takšnem primeru. Gospodinja je dala racmana v kletko in mu redno dajala picho, ker ga je hotela spitati do božiča. Klicala ga je Jakob. To je moje ime, razumete.«

Pokimal sem.

»Toda gospodinja se je v vseh dolgih tednih, ko za je pitala, privadila nanj. Klicala ga je: Moja mali Jakobček. Dolge ure je grulila pred njegovo kletko. Ni si ga upala zaklati.«

»In ste ga zaklali vi,« sem domneval.

Toda to je bil napačen sklep. Zgrožen je stopil za korak nazaj. »Saj ne morem ubiti niti muhe, kaj

sele raco...« je rekel z gnusom v glasu.

»Torej še živ?« sem vprašal.

Zaskrbljeno me je pogledal in znal z glavo.

»Moja gospodinja ima še enega podnajemnika, študenta,« je nadaljeval, »ki študira medicino. Ta je vedel, kako živali brez bolečin pomagati na oni svet. Za eno noč je vtaknil racmana v posodo z etrom. In zjutraj je bil racman tog in trd.«

Znova me je zaskrbljeno pogledal, jaz pa sem pokimal, češ saj čutim z vami.

»Potem je gospodinja racmana oskubila,« je nadaljeval, »in ko je to opravila, ga je položila na okensko polico, da bi se zatopila v kuharsko knjigo. Medtem ko je proučevala recepte, je v kuhinji za seboj zaslila tap, tap, tap... Razumete, kaj se je zgodilo?«

»Ne,« sem rekel.

»No,« je rekel, »racman je bil od etra le omamljen. In pred odprtim oknom se je spet zdramil. In se je tap, tap, tap, tap, tap, sprehajal po kuhinji. Oskuben in najboljši volje. Ni bilo moč gledati!«

»In kaj je storila gospodinja?« sem vprašal.

»Saj sem že rekel,« je nadaljeval, »da ni bilo moč gledati, kako se oskubeni, goli racman prehaja po kuhinji. Zato mu je moja gospodinja spletla pulover. Lep pulover. Rdeč z belimi črticami. In potem je še dolgo živela.«

Odvrgel je ogorek.

Videl sem, da je že malone pojenjalo deževati, in sem se hotel odpraviti. Toda mož me je zadržal. »Ko sem drevo prišel po stopnicah navzdol, sem videl, da moja gospodinja spet plete pulover,« je rekel hlastno.

»In,« sem vprašal.

»Zame,« je rekel še bolj hlastno, »rekla je, da je zame.«

»In bil je spet takšen rdeč,« je rekel in se stresel, »rdeč, z belimi črticami.«

Vprašujoče sem ga pogledal.

Za hip je molčal. Dež je čisto pojenjal. Teda pa je iz moža, ki je stal poleg mene, planilo. »Zdjaj veste. In jaz nočem, da bi me oskubili. Razumete! Obdržati hočem svoja krija!«

In predem sem sploh mogel pomisliti na to, je iztegnil roke in okorno in štorasto odvihral okoli vogla.

(PREVOD: Alenka Bole-Vrabcic)

Iz rimske zgodovine

Po neuspelem poskusu Katiline je začela groziti republik nevarnost s strani Cezarja, razumnega in spretnega politika, ki je s Krasom in Pompejem sklenil triumvirat, da bi se polastil oblasti. To mu je tudi uspelo. Nato se je lotil osvajanja Galije, Balkana in Egipta. Medtem si je tudi zagotovil oblast v Rimu, potem ko je z znanimi besedami »Kocka je padla« prekoračil rečico Rubikon, zadnjo oviro na svoji poti.

V Mali Aziji je Mitridatovega sina Farnaka potolkel tako hitro, da je sporočil o tem v Rim samo tri besede: »Prišel, videl, zmagal.«

Po tej zmagi se je napoltil proti Afriki. Baje se je

takrat, ko je stopil z ladje na afriška tla, spotaknil in se zavalil v pesek. Ker bi si njegova vojska ta padec lahko razlagala kot slabo znamenje, je bistri državnik brž vzkliknil:

»Te že držim, te že imam v svojih rokah, Afrika!«

Zmagi na celini je dodal še zmago v Spaniji, se nato vrnil v Rim in tam počasi in neomejeno zagospodoval.

Nekoč je prišel s prijatelji v majhno mestece, kjer so ga spremljevalci vprašali, če tudi tu živi spor za oblast in vlado. Cezar pa se je zamislil in dejal:

»Raje bi bil tu prvi, kot v Rimu drugi.«

AFORIZMI

Kolikor je stvar večja, toliko lažje jo iščeš. Toda ko iščeš idejo, je ravno narobe.

So ljudje, ki lahko plavajo proti toku celo v popolnoma mirni vodi.

Ključnih problemov ne boš rešil s ključem za konzerve.

REKLI SO...

Ne bi znal popraviti svojega avtomobila, če bi doživel na cesti okvaro.

HENRY FORD II., ameriški »kralj avtomobilov«

Zaradi mene je šlo več ljudi v kino kot zaradi vseh seks bomb skupaj.

BETTE DAVIS, ameriška igralka

Tudi bedak dobi včasih kakšno pametno mesel, le da tega ne opazi.

DANNY KAYE, ameriški konik

Tudi v kočevski občini naj bi bila kultura - naše vsakdanje življenje

Vsako se zapira v svoj mali krog!

Iz vsega tega sledi, da vprašanje kulturnega dviga prebivalstva ne more biti samo vprašanje majhnega kroga ljudi, še manj pa moremo imeti kulturno dejavnost za konjček nekaj posameznikov. Ta dejavnost zadeva vse nas, razlika je samo v tem, da so tisti, ki imajo več smisla za te dobrine, oziroma se polično ukvarjajo z mladino, še precej bolj odgovorni pred družbo in generacijo, ki raste pred našimi očmi.

...vje in kočevska občina sta nekaj posebnega. Imata samosvoje poteze, ki narekujejo samosvojo kulturno politiko.

Kočevje je mlado, saj je po vojni skoraj popolnoma menjalo svoje prebivalstvo. Zraslo je na ruševinah v novo, lepo, mlado mesto! Njegovo prebivalstvo še ni kolektiv, še ni celota, kot so stara mesta z bogato kulturno tradicijo. Mladi prebivalci so si tu ustvarili družine, prihajajo do novih komfortnih stanovanj, pri tem pa ostajajo izolirani drug od drugega. Vsak je zakovan v svoj ozki krog in v pehanje za čim višjim standardom. Zbližala nas bo samo kultura, samo ob uživanju kulturnih dobrin bomo začutili, da so poleg nas še drugi ljudje in da smo pravzaprav samo delček celote, ki se ji pravi mesto Kočevje.

Mladina - predvsem ta čaka!

Lahko trdimo, da se obračajo stvari v Kočevju na bolje. Vrsta znakov je, da naše prizadevanje ni zaman, samo vztrajati moramo in ne odnehati na pol poti.

Ce bomo zlasti mladino vzgajali v srčni kulturi in pravilnem vrednotenju umetnosti, se bo čez čas gotovo poznalo. Mislim, da se vsi, ki delamo na tem področju, ne čutimo več tako osamljene in prepuščene sami sebi. Svet kulturno-prosvetnih organizacij je po mojem organu, ki naj registrira vse potrebe in začuti vsak vzgib in premik na tem polju ter poskuša usmerjati vse

kulturno življenje mesta in okolice. Vsakdo, ki hoče resno in iskreno pomagati, bo dobrodošel. Ponavljam, da se moramo predvsem ukvarjati z mladino. Verjemimo, da je ta še zelo sprejemljiva za pozitivne vrednote, da kar čaka, da ji kdo iskreno in dobrohotno odpre vrata v svet lepote in umetnosti, da želi sodelovati — samo nikogar ni, ki bi jo vodil, oziroma ki bi ji pokazal pot.

Pred šole so postavljene velike in odgovorne naloge. Imamo mladinsko in pionirsko organizacijo, DPM, šolska kulturna društva — pa se naposled odkrito vprašajmo, kaj so vse te organizacije naredile za vzgojo, srčno kulturo in estetsko izobrazbo mladine, kaj smo dali mladini zunaj šole, kako smo jo zaposlili v prostem času! Razčlenimo tudi to, kako so izrabljene šolske knjižnice in še, kaj in koliko si mladina izposoja v javni knjižnici, koliko kulturnih prireditvev smo ji dali, vsem mladim od predšolcev do gimnazijcev. Polje dela je prostrano in mu ni videti konca, mladina pa je hvaležna za vsako pobudo, čaka, a žal prevečkrat zaman.

Podeželje ni izobčeno

Kako pa je na podeželju? — Kočevska občina je ena najbolj redko naseljenih v Sloveniji — s silno majhnim odstotkom mladine. To je dognanje, ki postavlja pred nas spet posebne naloge. Mislim, da trenutno ne moremo napraviti drugega, kot ohraniti to, kar je že vpeljano. Vsaj skromna gostovanja društev pa bi dala prebivalcem občutek, da niso sami in da nanje nismo pozabili.

Kočevsko društvo Svoboda bi s svojimi sekcijami lahko dalo na gostovanjih lepe prireditve. Pomagati bi morali otročnim vasem, da bi bili vsaj prostori, kjer se ljudje zbirajo ob televizijskih oddajah ali filmskih predstavah, lepo, okusno, domače opremljeni, da bi se ljudje v njih kar najbolje počutili. Zlasti pozimi bi ne smela biti nobena večja vas brez temeljce knjižnice, občasnih zanimivih predavanj, rednih filmov potujočega kina in podob-

nega. Vprašanje donosnosti tu sploh ne pride v poštev, saj je znano, da se vsa ta dejavnost na takem terenu ne more vzdrževati sama.

Kulturne »storitve« naj bodo za vsak žep!

Enako velja za vso kulturno dejavnost, ne samo pri nas, marveč po vsem svetu. Kulturne dobrine so tako drage, da ne moremo pričakovati in zahtevati, da jih bo potrtošnik plačal v celoti.

Imamo opraviti z dejavnostjo, ki je nujno navezana na denarno pomoč družbe. Ob tem pa je znano, da bosta delavec in vsak prebivalec toliko več žrtvovala za kulturo, kolikor večjo potrebo bosta čutila po njej. Predvsem na začetku, ko navajamo ljudi na uživanje kulturnih dobrin, ne bi smeli preveč zahtevati od žepov posameznikov.

Navedel sem nekaj vprašanj, ki tarejo slovenske ljudstvo, Kočevje pa še prav posebno. Slika ni rožnata, povoda pa tudi ni za obup. Marsikaj smo že zamudili, marsikaj pa lahko še napravimo, samo odlašati ne bi smeli več.

Opažamo, da se je ustvarilo toplo kulturno ozračje povsod, kjer je prodrla v zavest vsakega občana spoznanje, da je kulturno življenje potrebno. Občine, ki so ekonomsko šibkejše, kot je naša, so mogle napraviti prave čudeže na področju kulture. Če so le imele za seboj razumevanje vseh ljudi — od delavca v tovarni do najvišjega funkcionarja.

Če se nam bo (v Kočevju) posrečilo ustvariti močan sklad za kulturno dejavnost in če bomo našli podporo pri vsakem delavcu, ki upravlja podjetje in odloča o sredstvih za kulturo, če bomo našli tudi dovolj pozhrtvovalnih ljudi, ki so pripravljeni delati na tem področju, bomo že veliko dosegli. Znova poudarjam, da računamo pri tem res na vsakega občana, skratka na vse, ki jim je kulturna podoba našega prebivalca, zlasti še mladega človeka, pri srcu in se čutijo zanjo odgovorne.

MILOŠ HUMEK

NA KNJIŽNEM TRGU V PRIHODNJEM LETU

„Guliverjeva potovanja“ in ostalo

Pisan program Državne založbe Slovenije vzbuja pozornost že pred izidom prvih knjig

V zbirki Svetovni klasiki bodo v letu 1967 med prvimi knjigami izšla Swiftova »Guliverjeva potovanja«. Kakor se spominjamo, govori roman o brodolomcu Guliverju, ki ga morje vrže na otok malih Lilliputanecv, nato pa ga usoda zanese v Brobdingnag in v druge čudne dežele. Delo bo izšlo v skrajšani obliki.

V isti zbirki je napovedan obsejni roman »Princ in dvor-
na dama« japonske pisateljice Shikibu. Prikazuje klobčič zgodbe in epizod življenja na cesarskem dvoru, razen tega pa realistično popisuje družbene razmere.

»Pisma iz mojega mlina« so zgodbe francoskega pisatelja Daudeta. Povedana je družbena drama 19. stoletja: razkroj obrtniškega dela zaradi razvijajoče se tehnične civilizacije v provansalskem okolišju.

Nič manj obsežno ni delo Henryja Jamesa »Golobčija krila«, ki bo izšlo v isti zbirki. James je ameriški pisatelj, psihološki realista, kot pravijo, v njegov zgodbi o lepi Londončanki in mladem časnikaču pa se zvrstijo nešteti prizori, ki bodo bralce vznemirili in pritegnili.

Za zbirko »Kultura in zgodovina« je pripravljena »Zgodovina Češkoslovaške« češke avtorja Vaclava Husa. V

delu je Hus obdelal zgodovino svoje dežele od začetkov do sredje 20. stoletja.

»Azijski in zahodno gospostvo« je delo indijskega pisatelja Panikakarja, v katerem je drugače obravnavano obdobje kolonialnih časov v Aziji, kot ga znajo prikazati mnogi zahodni avtorji. Panikakar obravnava neštete revolucije antične literarne in kulturne zgodovine.

Zelo zanimiva knjiga iz te

zbirke bo izšla z naslovom »Zgodovinske oblike spolnega življenja«, ki sta jo napisala Smiljanec in Mijušković. Ze naslov pove, kakšno delo bomo brali. Kajiga pa je v bistvu študija o spolnem življenju skozi čas.

Za zbirko »Biografije« so pripravljena dela: Troyat — »Puškinovo življenje« v dveh delih, Anthony — »Elizabeta I. Angleška«, ki opisuje življenje Sheakspeareove sodobnice — viadarice, in Bokay — »Demoni in metulji« — roman o italijanskem opernem skladatelju Pucciniju.

Literarni večer v Trebnjem

13. decembra je občinski odbor Prešernove družbe priredil v avli osnovne šole v Trebnjem literarni večer, na katerem so brali svoja dela književniki Miško Kranjec, Smiljan Rozman in Branko Žužek.

■ **SLAVNI ESCORAL**, starinski dvorec 45 km severno od Madrida, bi bil skoraj uničil požar, ki je pred nekaj dnevi izbruhnil na lesenem podstrešju. Dragocene slike Et Greca, Tiziana, Boscha in Velasqueze so komaj rešili.

miru, humanosti in prijateljstva

Božidarju Jakcu in še petim domačin in tujim likovnim umetnikom so podelili častno občanstvo

10. decembra zvečer so v razstavišču novega Umetnostnega paviljona v Slovenj Gradcu odprli mednarodno likovno razstavo »Mir, humanost in prijateljstvo med narodi«. Slavnosti so se udeležili nekateri državni in republiški voditelji in predstavniki družbeno-političnih organizacij, domači in tuji likovni umetniki, tuji gostje s predsednicco mednarodne žirije Agdo Rössel na čelu in

Cankarjeva

»Gospa Judit«

Te dni je prišla med bralce »Gospa Judit«, ena najboljših povesti in drobnih umetnin slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. Mladinska knjiga jo je izdala (zbirka Zenit) z namenom, da bi knjižico dobilo čimveč ljubiteljev umetniške besede, se seznanilo s pisateljevimi pogledi na umetnost in družbo njegovega časa ter z življenjem gospe Judit, oziroma z neumrljivim hrepenenjem njene duše.

Shakespeare:

»Julij Cezar«

V knjižnici Kondor (Mladinska knjiga) je izšla Shakespeareova tragedija »Julij Cezar«, kot jo je prevedel še Oton Župančič. Spremno besedo in razlago je knjigi napisal Vladimir Kralj.

Umetnostni paviljon je svetel sad dolgoletnih kulturnih prizadevanj v mestu pod Uršljo goro. V tej miru, humanosti in prijateljstvu med narodi, predvsem pa kulturni posvečeni hiši, ki so ji postavili temelje brigadirji, sezidali pa so jo valenjski zidarji, so v soboto proslavljali same velike stvari: dan človečanskih pravic, otvoritev svetovne razstave z rojstnim dnevem razstavišča ter 800-letnico Slovenj Gradca. Proslava je izžarela v enkratno deklaracijo človečanskih pravic, prelito v jezik umetnosti in kot sprev mestu, ki ni postalo samo simbol za veliko kulturno rast iz kulturne tradicije, marveč nekaj več, kot je rekel Aly Khalil, odposlanec generalnega sekretarja OZN U Tanta: »Slovenj Gradec šteje samo 3000 prebivalcev, toda ti trije tisoči so verni in predani ljubitelji svobode.«

GLEDALISKIM GOSTOVANJEM NA ROB

Zavrjnena ponudba?

Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu je to gledališko sezono uvedel popoldanske predstave, ki so namenjene mladini. To prijetno novost je marsikdo toplo pozdravil, saj pomeni mlademu človeku obisk gledališke predstave poklicne družine kulturno doživljanje. Tu lahko prisluhne izborni gledališki izreki in spozna delo, ki pred njim prvič zaživi tudi na odru, morda dokaj drugače, kot si ga je predstavljajal, ko ga je bral. Na Zavodu za kulturno dejavnost sem izvedel, da bodo popoldanske predstave usklajene, če bo na njih še v naprej tako malo obiskovalcev.

Donedavna so morali dijaki novomeških šol obiskovati ljubljanske gledališke predstave v Ljubljani. Izgubili so ves dan, ki je sicer namenjen po-

uku (če izvzamemo dve uri v gledališču in morda še obisk kake razstave). Gledališka predstava v Novem mestu stane dijaka 200 starih din, v Ljubljani morda 3000 din, če vračunamo dokaj dražje vstopnice, potne stroške in ostalo. Na predstavi v Novem mestu dijak ne izgubi cellega dneva.

Neverzumljivo se zdi, da novomeška mladina ni z obema rokama zgrabila ponujene usluge Zavoda za kulturno dejavnost. Veljalo bi, da se z dijaki pogovore predavatelji slovenskega jezika in starši. Prav dobro bi bilo, ko bi predavatelji slovenskega jezika stopili v tesnejši stik z Zavodom in se dogovorili za tako programsko politiko, ki bi bila usklajena s potrebami šol.

P. BREŠČAK

Sto let šole na Preloki

Dokler so bile šole odvisne od cerkve, je župnik kot predstojnik šole nadzoroval vse učiteljevo delo. Vrh tega je učitelja nadzoroval tudi okrajni šolski nadzornik, ki je bil dekan, ter še višji škofijski šolski nadzornik. Sicer pa je cerkev tudi po popolnem podržavljanju šole z državnim zakonom o ljudskih šolah z dne 14. maja 1869 še dalje obdržala v svojih rokah moralno vzgojo in verski pouk — verouk je bil prvi predmet v spričevalih — vse do izvedbe ločitve šole od cerkve po osvoboditvi.

Ker do leta 1869 vzdrževanje učiteljev še ni bilo urejeno z redno plačo, so morali starši šolarjev plačevati šolnino kot prispevek k uč-

teljskim dohodkom. Učiteljevi dohodki za delo v šoli so bili tako pičli, da je moral vzeti svojo pedagoško službo z organistovsko in cerkovniško. Zato so bili ob razpisu učiteljskega mesta javljeni tudi letni prejemki vseh treh služb skupaj. Tako vezane službe je učiteljem odredjal škofijski konzistorij v spojazumu z državo. Šolskim občinam je bilo to prav, ker jim ni bilo treba vzdrževati za vsako od teh služb posebne uslužbenca. Letna plača je obstajala iz denarja in bere, ki je bila lahko samo prostovoljna. Preloškemu učitelju so bili z napovedjo njegovih prejemkov določeni letni dohodki samo za opravljanje učiteljske in cerkovni-

ške službe, za organistovsko pa ni dobil nič. Za učiteljsko službo mu je moralo 140 hiš izplačati letno po 1 gld, t.j. skupaj 140 gld., za cerkovniško službo pa so mu iste hiše dale v denarju le 35 gld ter v beri 27 mernikov in 6 meric prosa, kar je preračunano v denar znašalo 12 gld in 20 krajcarjev. Vrh tega je dobil za cerkovniško službo še 4 goldinarje kot šolnino od porok. Od vseh nastetih prejemkov v znesku 131 gld in 20 krajcarjev je moral odšteti 30 gld za svojega cerkovniškega pomočnika, 10 gld za čiščenje šole ter 1 gld in 14 krajcarjev za pobiranje bere. Tako je imel 150 gld in 6 krajcarjev čistih lokalnih letnih dohodkov, h katerim

je prispeval kranjski drželni šolski fond 50 gld dodatka. Za kurjavo je dobil letno 6 klafter drv.

Učiteljsko delo se je bolj sprostilo po letu 1869, ko je vzdrževanje učiteljev prevzela država. Vendar so na mnogih vaških šolah učitelji še dalje opravljali tudi organistovsko službo, da so si pomagali ob nizki učiteljski plači.

Prvi učitelj Pavel Borštnik je ostal na Preloki do konca šolskega leta 1873, ki se je v tisti dobi zaključevalo konec avgusta z izpitom. Za Borštnikom se je zvrstilo na Preloki do danes kar 51 učiteljev in učiteljic. Dalj časa kot on sta učiteljevali na Preloki le Roza Bolka (od 17. nov. 1923 do jul. 1936) in Friderika Zupan (od 23. oktobra 1924 do jul. 1937), po-

lovica učiteljev pa je odšla drugam že pred pretecom enega leta. En učitelj je že drugi dan po svojem prihodu zapustil to službeno mesto. Od učiteljev v šolski kroniki ni omenjen Janez Strehovec, ker ni vanjo nihče zapisal podatkov za čas od 19. II. 1898 do 22. IX. 1900. Po Ročnem zapisniku za slovenske učitelje je na Preloki učiteljeval v šol. letu 1898/99. Šola je bila petkrat po več mesecev vakantna, dvakrat pa je delovala kot ekskursna, in sicer od 1. maja 1888 do 15. julija istega leta, ko je hodil poučevati na Preloko po dvakrat na teden učitelj Josip Reich z Vinice, ter od 14. X. 1920 do 5. IV. 1921, ko je dvakrat na teden učil znani folklorist Božo Račič prihajajoč iz Adlešič.

(Konec prihodnjic)

Krepko prerešeta zdravstvena služba

Zdravstvena služba se je izboljšala, a ima še vedno pomanjkljivosti — Zdravstveni dom še nima statuta in pravilnikov, kar tudi vpliva, da notranji odnosi niso v redu — Zdravstvo naj se razvija v okviru materialnih možnosti — Občina naj zagotovi denar za okrevanje otrok — V Osilnici potrebujejo vsaj za nekaj mesecev zobozdravnika

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje, ki je bila 22. novembra, so razpravljali največ o zdravstveni službi, in sicer o preselitvi vseh služb zdravstvenega zavoda v novo moderno stavbo, o združitvi obratnih ambulant pod enotno upravo zdravstvenega doma in o zdravstvu v gospodarski reformi.

Poročilo je ugotavljalo, da je družba glede na svoje materialne možnosti storila vse, da bi bila zdravstvena služba v občini dobra. Čeprav se je zdravstvena služba po preselitvi v novi zdravstveni dom občutno izboljšala, ima še vedno več pomanjkljivosti. Tako je splošna ambulanta preobremenjena z delom, medtem ko je v obratnih ambulantah običajno manjši obisk na zaposlenega zdravnika. Zdravstveni dom še nima statuta in ostalih pravilnikov, kar tudi vpliva, da odnosi v kolektivu niso zadovoljivi. Pogosto pride tudi do raznih zapetijev pri nagrajevanju dežurstva, nadurah, hišnih obiskih, kilometrin itd. Večkrat so zdravstveni delavci plačani za delo, ki so ga opravili v rednem delovnem času, kot da so ga opravili v nadurah.

Združitev obeh obratnih ambulant ni prinesla pričakovanega izboljšanja, saj zdravniki teh ambulant ne pomagajo splošnim zdravnikom, ki imajo običajno več dela. Na področju preventive delata obratni ambulantni odlično premalo, za kar pa so tudi opravičljivi razlogi, kot: pomanjkanje ustreznih zdravnikov, nereseno financiranje in nerazumevanje samoupravnih organov podjetij za zahteve ter odločitve obratnih zdravnikov.

Gospodarska reforma je pokazala, da se bo zdravstvena služba lahko razvijala le v okviru materialnih možnosti. V zdravstvenem domu so zato sprejeli nekatere ukrepe. Odpovedali so več štipendij, nekoliko pocenili dežurstvo, ukinili eno delov-

Sodelovanje SZDL in KS

V Mozlju so na konferenci krajevne organizacije SZDL zahtevali, naj bi se v bodoče odbor SZDL pogosteje sestajal in še naprej tesno sodeloval s krajevno skupnostjo. Ugotovili so, da je zavest članov SZDL zadovoljiva, njihovo delo pa prešibko. Razen tega so sklenili pozitiviti delo mladine, razpravljali pa so tudi o prihodnjih volitvah.

DROBNE IZ KOČEVJA

VREME Z MRAZOM je prislilo ptice, da so prileteli bliže naselij in celo v mesto po hrano. Ptičjih krmilnic pa je manj kot lani, celo okrog šole jih ni videti. Pticom je treba pomagati, saj so okras naših gozdov in koristne. Krmilnice bi naj obesili, kjerkoli je mogoče, in vanje nasuli ptičje hrane.

KADAR ULICE POKRIJE sneg, ga orjemo in odmetavamo — eni sem, drugi tja, kanalizacije pa se nihče ne spomni. Sneg zamaši kanale in vodi onemogoči odtok, zato je v mestu luž in brozge več kot dovolj. Tisti, ki so za to odgovorni, imajo avtomobile...

NEPRIJETNO JE, če dobiš v tem ali onem, sicer urejenem gostinskem obratu brizgane v

no mesto in delno odpovedal plačevanje telefonov za zdravnike. Verjetno bi bilo treba storiti še nekatere druge ukrepe, ki jih je bilo nekaj navedenih tudi v poročilu in v razpravi.

V razpravi je najprej sodeloval dr. Miran Cilensek, direktor zdravstvenega doma, ki je menil, da je poročilo enostransko. Po njegovem naj bi uspešnost zdravstvene službe merili tako, da bi primerjali današnje zdravstveno stanje občanov s kakim prejšnjim obdobjem. Kritiziral je še preslabo sodelovanje občinske uprave in zdravstvenega doma ter poudaril nekatere dele poročila oziroma dal pripombe nanj.

Inž. Franc Goršič je najprej dal nekaj primerjav za našo republiko za zadnjih deset let (1956—1965). V tem obdobju je narodni dohodek porasel za 371 odstotkov, otroški dodatki za 110 odstotkov, stroški zdravstvenega varstva brez nadomestil pa kar za 620 odstotkov. Ti podatki kažejo, da smo prav pri izdatkih za zdravstveno varstvo krepko prekoračili svoje možnosti. Zdravstveni delavci bi morali o tem več razmišljati, posebno zdaj, ko uveljavljamo gospodarsko reformo. Zdravstvene organizacije morajo enako resno reše-

vati svoje probleme, kot jih ostale delovne organizacije, posebno gospodarske. Prav zato, ker sta družbena in proračunska potrošnja presegli rast narodnega dohodka, smo uvedli gospodarsko reformo. Gospodarstvo je res dolžno prispevati za družbeno potrošnjo, vendar v skladu z možnostmi, se pravi z rastjo narodnega dohodka, v nasprotnem primeru bomo zašli v podobne težave kot pred reformo.

Hedvika Pintar je opozorila, da je s predpisi ukinjeno okrevanje otrok na račun skladov socialnega zavarovanja, zdravje otrok v občini pa ni rožnato. Debeli rtič je zdaj rezerviral glavni odbor Rdečega križa za potrebe občin, ki pa morajo otroške kolonije tudi plačati. Prav zato je potrebno zagotoviti v občinskem proračunu denar za zdravljenje otrok ob morju, razen tega pa tudi za zdravljenje v višinskih okrevališčih.

Anton Stimec, odbornik iz Osilnice, je predlagal, naj bi se zobozdravstvena ambulanta iz Vasi-Fare preselila za nekaj mesecev v Osilnico, kjer občani nujno potrebujejo zobozdravnika.

V razpravi so sodelovali še Jože Benčina, Tone Sercer in dr. Andrej Zagar.

Nujno je elektrificirati tudi vas Seč

Krajevna organizacija SZDL Polom rešuje tudi komunalne zadeve, ker tu nimajo skupnosti — Za predsednika krajevnega odbora SZDL izvoljen Tone Fabijan

Prva konferenca krajevne organizacije SZDL v kočevski občini je bila 21. novembra v Polomu. Na njej so izvolili tudi nov odbor in nadzorni odbor. Nadalje so izvolili za predsednika KO ZSDL Toneta Fabijana, za člana občinske konference pa Toneta Hočevarja.

Ker na območju Poloma nimajo krajevne skupnosti, rešuje komunalne zadeve KO SZDL. Prav zato so na konferenci razpravljali predvsem o komunalnih vprašanjih. Ugotovili so, da je potrebno elektrificirati vas Seč. Vaščani bodo s prostovoljnimi delom izkopal jame in vozili drogove, ostala dela pa bo opravil obrat Elektro. Ostali komunalni problemi so: ureditev pokopališča, popravilo poti do Prevalj, napeljava telefonske zveze do Poloma in

pozimi boljše pluzenje ceste. Na konferenci so kritizirali tudi občinsko skupščino, ker krajevne skupnosti dobe dotacijo, krajevni odbori SZDL, ki opravljajo tudi posle KS na območjih, kjer KS niso bile ustanovljene, pa ne. Sklenili so, da bodo tudi pri njih ustanovili krajevno skupnost, če bo občinska skupščina nadaljevala sedanjo prakso dodeljevanja dotacij. Pri reševanju nekaterih komunalnih zadev pa bi na območju Poloma lahko pomagalo tudi KGP, saj so občani tega območja zaposleni pri tem kolektivu. Seveda bo moral krajevni odbor SZDL (ali krajevna skupnost, če jo bodo usta-

Draga: resneje reševati komunalne zadeve

Na konferenci krajevne organizacije SZDL v Dragi so ugotovili, da bo potrebno v bodoče komunalne probleme na njihovem območju reševati resneje. Med temi so: ureditev gasliškega doma, mrtvašnice, razsvetljave v smeri Lazca in dokončna ureditev vodovoda. Pozimi so še težave z dovozom kruha, pluzenjem cest in elektriko. Ko so razpravljali o kulturi, so menili, da bi morali biti na tem področju prosvetni delavci bolj delavni. Razen tega si žele potujoče knjižnice.

Pred vrati so konference ZK

Na zadnji seji občinskega komiteja ZK so se pogovorili o pripravah na letne konference osnovnih organizacij, ki bodo v decembru in januarju, medtem ko bo občinska konferenca februarja. Kritično so ocenili tudi teze za sedmo sejo CK ZKS.

Reforma sprožila prizadevanje KGP

Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje, ki ima obrate (Ovišlarji, Koprivnik, Mlake, Livold, Stari log, Draga, Mozelj, Grčarice, Podpreška, Velike Lašče, Ribnica, Stara cerkev in Kočevje) na območju treh občin, je doseglo v prvih devetih mesecih pri zaračunanem iztržku (fakturirana realizacija) 82 odstotkov letnega načrta, pri celotnem dohodku pa 74 odstotkov, kar je v prvem primeru za 21 odstotkov več kot lani, v drugem pa za 16 odstotkov več. Kmetijski obrati so v tem času iztržili 22.039.862 Ndin, gozdarski pa 23.786.112 Ndin.

Ne glede na težave, ki jih imajo obrati, pa ne gre prezreti tega, da so ukrepi gospodarske reforme v kolektivu le sprožili prizadevanje za boljše organizacijo dela, povečanjem delovne storilnosti, za boljše gospodarjenje in seveda večje osebne dohodka.

Za dan JLA v Kočevju

18. decembra ob 10. uri v Seškovem domu oddaja »Pokaži, kaj znaš o NOB, JLA in razvoju oblasti v NOB«. Sodelujejo: osnovna in glasbena šola, gimnazija in JLA iz Ribnice.

20. decembra ob 16. uri film »Kozara« za odrasle. Brezplačno.

21. decembra ob 9. uri film »Kozara« za šolarje. — Brezplačno.

21. decembra ob 19. uri slavnostna akademija v Seškovem domu.

22. decembra ob 9. uri JLA priredi sprejem pionirjev, mladincev in zastopnikov delovnih organizacij v dvorani občinske skupščine

22. decembra ob 18. uri srečanje borcev, svojcev padlih in predstavnikov delovnih, družbenih in političnih organizacij s predstavniki JLA v hotelu Pugled.

Razen tega bodo v teh dneh še razgovori predstavnikov JLA in ZROP z učenci v šolah, po šolah bodo prikazovali razne filme itd.

Letošnje praznovanje dneva JLA in hkrati 25-letnice ustanovitve naše armade bo v kočevski občini posebno svečano. Pri organizaciji prireditev sodelujejo: občinski odbor ZZZ, JLA, delovne, družbene in politične organizacije in šole. Za kritje stroškov prireditev so prispevale vse delovne organizacije v občini skupaj okoli 600.000 Sdin.

Rožni studenec rekreacijsko središče mesta

Dela bo še precej — Nekaj denarja je že zagotovljenega — Kočevju je potreben rekreacijski center

V Kočevju že več let razpravljajo o ureditvi Rožnega studenca v rekreacijsko središče za mesto Kočevje. Zadeva zaradi pomanjkanja denarja počasi napreduje, vendar pa je bilo v zadnjem času spet začutili večjo delavnost na tem področju.

Tako je o ureditvi Rožnega studenca v rekreacijsko

središče razpravljala na eni zadnjih sej občinska skupščina, hotel Pugled se pripravljajo na postavitve manjšega gostinskega lokala v Rožnem studencu, urbanisti pa resneje pripravljajo urbanistično obdelavo tega območja.

Za ureditev Rožnega studenca bo potrebno še precej dela. Predvsem bo treba izbrati središče tega rekreacijskega ozemlja, prestaviti kanal, ki priteka v Rinžo z Mlake, urediti peš poti in cesto do Rožnega studenca, pročišči Rinžo (predvsem zaradi predvidenih novih jezov), urediti parkirne prostore, igrišča, sanitarije, dostope do Rinže, elektrifikacijo in drugo.

Dela je precej. Denarja je že nekaj, vendar ne dovolj. Prav zato še ne moremo

predvideti, kdaj bo Rožni studenec res postal rekreacijsko središče Kočevja.

Dedek Mraz se še ni opomogel

Kot smo zvedeli pri Zvezdi prijateljev mladine, se kočevski dedek Mraz kljub zgodnji zimi in snegu še ni opomogel od gospodarske reforme. Tako letos že drugo leto ne bo raznih večjih praznovanj, kot so: sprevod dedka Mraza, razne prireditve za otroke, ki se jih je v preteklih letih udeležil tudi dedek Mraz, in pod. Tudi letos bo, kot že lani, obiskal dedek Mraz le otroke v nekaterih delovnih kolektivih, šolah in drugod, medtem ko ostalih prireditev v mestu, ki bi bile namenjene vsem otrokom, ne bo.

206 milijonov škode zaradi poplav

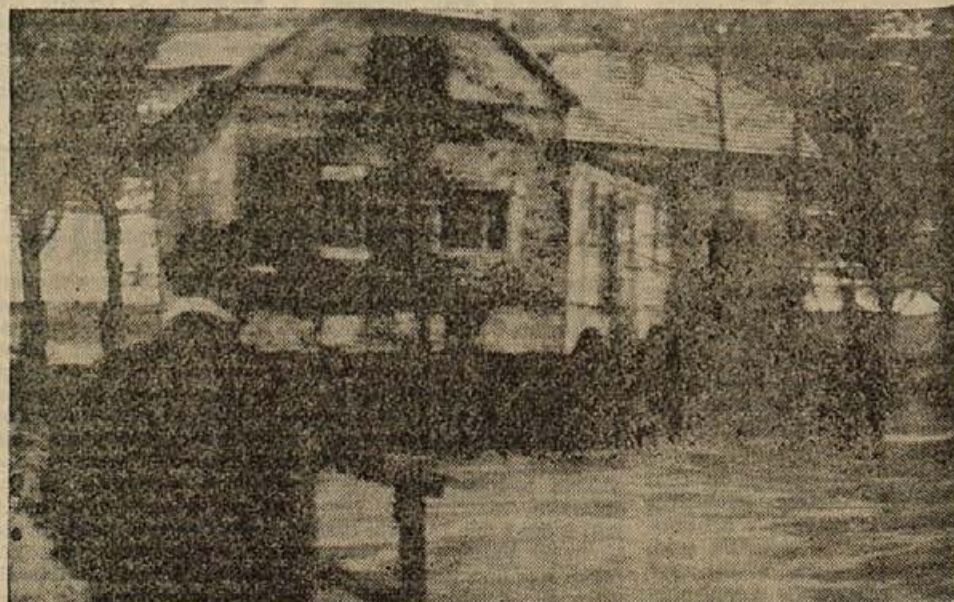
Največ škode na stanovanjskih zgradbah in v gospodarskih organizacijah — Komisije še vedno ocenjujejo škodo

Po prvih ocenah je nedavna poplava v kočevski občini (mesto Kočevje, Struge in Obkolpje) povzročila za preko 206 milijonov Sdin škode. Po teh ocenah je bilo na stanovanjskih zgradbah za 71,2 milijona Sdin škode, v gospodarskih organizacijah za 70,2

milijona Sdin, na javnih objektih (šole, Dom telesne kulture, kegjišče, športni objekti itd.) za 28 milijonov Sdin, na mestnih površinah (parki itd.) za 10 milijonov Sdin in na komunalnih objektih (ceste, kanalizacija,

telefon itd.) za 27 milijonov Sdin.

Škoda, ki jo je povzročila poplava, še vedno ocenjujejo. V gospodarskih organizacijah so ustanovljene za to posebne komisije, razen tega pa sta na delu še posebna občinska komisija in DOZ. Sele ko bodo vse te komisije končale z delom, bo znano, koliko škode je v občini povzročila nedavna poplava, ki je bila največja v zadnjih 33 letih.

Ko je potok, ki se pri Dolu izliva v Kolpo, najbolj narastel, je voda skoraj do stropa zalila kleti v Majerletovi hiši v Dolu. Na hiši se lepo vidi, do kod je segala voda (spodnji temni del). (Foto: Primo)

V zdravstvu je preveč administracije

(Nadaljevanje s 1. str.)

bili po njihovem znižanjem prispevka prizadeti samo zavarovanci.

Razprava o višini prispevka za zdravstvo je bila le okvirna tema pri obravnavanju težav socialnega zavarovanja in zdravstva, ki so se pojavile z reformo. Javno so na seji vprašali, kje so notranje rezerve v zdravstvu. Te brez dvoma obstajajo, čeprav ne bi mogli trditi, da to velja za ribniški zdravstveni dom. Ugotovimo lahko, da so tam varčevali in da je bil stalež bolnikov zelo majhen. Toda z varčevanjem bo treba začeti povsod! Zanimivo je, da so bili v ribniškem zdravstvenem domu zaradi varčevanja celo prizadeti. Medobčinski zdravstveni center je ribniški zdravstveni dom prikrajšal pri delitvi sredstev. Zato je razumljivo, da zdravstveni dom zahteva v bodoče svojega predstavnika v centru.

V zdravstvu je preveč administracije. Preden pride bolnik do zdravnika, mora skozi številne paragrafe in

izpolniti vrsto različnih obrazcev. Vse to bi lahko poenostavili. Tudi pri sklepanju pogodb med socialnim zavarovanjem in zdravstvom ni enotnih meril, zato se te pogodbe zelo razlikujejo med seboj.

Na seji so se udeleženci seznanili s programom dejavnosti komunalne skupnosti socialnega zavarovanja Ljubljana v prihodnjem letu in dali k temu nekatere priporočila. Dalj časa so se držali pri predlogu za razširjeno zavarovanje in zdravljenje v naravnih zdraviliščih. Poudarjali so, naj bi bila to res zdravilišča, in ne zabavišča, saj je bolan človek potreben zdravljenja, ne zabave. Zdravilišča naj bi dobila status bolnišnice. Ker je bilo več predlogov za razširjeno zavarovanje — zdravljenje v zdraviliščih, so se člani sveta v Ribnici odločili za tako razširjeno zavarovanje, pri čemer bi moral zavarovanec plačevati 1,12 Ndin na mesec. Udeleženci so se tudi strinjali s prispevkom 0,14 Ndin na mesec za raz-

širjeno zavarovanje otrok — za njihovo zdravljenje v naravnih zdraviliščih. Za vse to bo potreben tudi pristanek zavarovancev v delovnih kolektivih.

K. ORAZEM

Cesta brez gospodarja

Ceste navadno delimo na asfaltirane in makadamske, na državne, občinske in vasiške. Predvsem od premožnosti lastnika je odvisna kakovost cestišča, pa tudi od tega, koliko ga uporabljajo.

V Ribnici imajo cesto, ki ni ne asfaltirana ne makadamska niti državna. Se najbolj podobna je vaškemu kolovozu. To je cesta od Inlesa proti Kovinskemu podjetju, vendar naziva »cesta« sploh ne zasluži. Številna vozila so jo tako zmele, da se celo pešec težko prebije čez številne velike jame in po številnih rebrih, poskus z avtomobilom pa že meji na samomor — za vozilo in voznika...

Po razporeditvi cest spada ta kolovoz pod občinsko upravo, vendar je občina na drugem koncu Ribnice, precej daleč proč. Cigava je torej cesta in kdo (če sploh kdo) skrbi za to pot?

Konference so se začele

V ribniški občini se bodo konference krajevnih organizacij SZDL začele danes, zaključene pa bodo 22. decembra. Doselej so znani dnevi za te krajevne organizacije: 17. decembra v Grčaricah ob 17. v Sušjah ob 18. v Jurjevici pa ob 19. uri. 18. decembra bodo imeli ob 10. uri konferenco na Gori, ob 14. pa v Loškem potoku in v Velikih Poljanah.

Več resnosti!

Sneg prinaša nevšečnosti, ki se jim ne moremo izogniti, pa tudi take, ki bi jih z malo dobre volje lahko premagali. V mislih imam cesto Ribnica—Trava. Že prvi sneg pred 14 dnevi je prekinil avtobusni promet za tri dni. Toda tega ni bil kriv sneg, temveč prikolica (menda podjetje Avto Kočevje), ki je nekje na Lazih pri Loškem potoku običala v snegu. Cele tri dni je bilo torej treba, da so prikolico spravili s ceste in naredili prosto pot. Tudi sneg, ki je zapadel za 29. november, je zavril promet, ki še 2. decembra ni mogel steči na odseku med Sodražico in Travo. Treba bi bilo malo več resnosti med pristojnimi, da ljudje, ki se vozijo v službo z avtobusi, ne bi bili ob zasluzek!

»TRGOVINE NE DAMO!«

Na Gori nad Sodražico imajo vaščani trgovino, ki sicer ne posluje s polnim delovnim časom, vendar za kraj zadostuje. Zato je ljudi zelo razburila vest, da bo trgovina po novem letu ukinjena, njene prostore pa bi uporabila kmetijska zadruga iz Ribnice za prodajo potrebnih za kmetijstvo. Kmetovalci pravijo, da jim je bolj potrebna trgovina, češ da umetna gnojila in drugo lahko dobe iz bližnje Sodražice. Sporna trgovina je v združnem domu, kjer ima prostor tudi šola in gasilci. Dom je bil zgrajen s prispevkom prebivalcev Gore, občine in zadruga. Krajevna skupnost Gora, ki se bori za obstoj trgovine, je celo pripravljena prevzeti celotno zgradbo v svoje upravljanje. Podrobno se bomo o tem pogovorili na bližnji letni konferenci SZDL.

Spominsko obeležje telovadecem in športnikom, ki so padli v NOV ali umrli kot žrtve fašističnega terorja, so odkrili novembra v avli Doma Partizana v Ribnici. Obeležje je delo akademskega kiparja Staneta Jarma iz Kočevja, odkrito pa je bilo v okviru proslav 60. letnice telesne vzgoje v Ribniški dolini. Slovesnosti se je udeležil tudi Janez Zemljarič, predsednik Zveze za telesno kulturo SRS, obeležje pa je odkrila Ela Kržanova, znana borka in telesnovzgojna delavka (Foto: Mlakar)

DROBNE IZ DOLENJE VASI

OB NEDAVNIH POPLAVAH JE TUDI DOLENJO VAS MOČNO PRIZADELO. Vode, ki so od sodražkega konca pridrvele nad Ribnico, so se potem zlele proti Dolenji vasi in Prigorici in hitro je bilo veliko hiš poplavljenih. Predvsem je voda gospodarila po Prigorici, kjer se je razlivala celo preko glavne ceste, pa tudi v Dolenji vasi je potok Ribnica prestopil bregove kot le malokdaj. Seveda bi bila škoda še večja, če bi se ljudje ne postavili pravočasno v bran. Kljub vsemu pa je v Prigorici in Dolenji vasi škoda za preko 33 milijonov starih dinarjev — na stavbah, strojih in ozemljih. Zanimivo je, da voda iz Raktinice skoro ni poplavljala, vsaj ne bolj kot ob navadnem dežju. Ob tem so ljudje opozorili na glavni vzrok poplave — regulacijo Bistrice. Po poglobljeni strugi voda iz gornjega konca občine hitro odteče, v spodnjem, na doljenjaškem polju in poljih južno od Ribnice, pa se ustavi, tako da najboljša polja v dolini vedno bolj ogroža voda. Nujna je torej nadaljnja regulacija in ureditev voda v Ribniški dolini, tudi na območju Dolenje vasi. Če drugega ne, bi morali očistiti vsaj nekaj večjih požiralnikov, ki niso bili očiščeni že okrog 25 let.

nameravajo dokončno urediti središče vasi — zelenice, okrasno drevje, popraviti pa nameravajo nekaj vaških poti, ki že dalj časa niso bile urejene. Krajevna skupnost pomaga novoustanovljenemu nogometnemu klubu Lončar pri urejanju igrišča. Krajevna skupnost je tudi dobila lastne prostore, nekdanji krajevni urad, kjer imajo pisarno in občasne sestanke.

V DOLENJI VASI SPOMLADANSKIH VOLITEV NE BO. Zveznemu in republiškemu poslancu bo trajal mandat še dve leti, prav tako tudi obema odbornikoma v občinski skupščini.

PREJSNI MESECI JE KOMUNALNO STANOVANJSKO PODJETJE IZ RIBNICE za silo popravilo most v Dolenji vasi. Popravila je bil že hudo potreben, saj so ga kvarile velike luknje. Nekoč je skozi eno takih lukenj padel otrok v vodo. Most je zdaj uporabljen za osebni promet, prihodnje leto pa, kakor obljubljajo na komunalnem podjetju, in če bo denar, bodo napravili primernejšega.

NA AVTOBUSNEM POSTAJALIŠČU V DOLENJI VASI bi bilo nujno postaviti manjšo čakalnico. Vsak dan čaka na križišču avtobuse proti Kočevju in Ljubljani nekaj deset potnikov, vendar ni prijetno stati pod milim nebom v mrazu, snegu in dežju. Morda bi krajevna skupnost skupaj z vaščani razmislila o tem? (vec)

Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje

proda po sklepu delavskega sveta na JAVNI DRAŽBI odvečna osnovna sredstva kmetijske in gozdarske stroke, med drugim

VEČ MOTORNIH ŽAG TIPJA JO-BU IN DROBNE MEHANIZACIJE

Licitacija bo 19. 12. 1966 ob 9. uri na obratih: Centralno skladišče v Kočevju
GO Podpreska
GO Velike Lašče
GO Grčarice
GO Mozelj

Naslednja licitacija bo 9. 1. 1967 ob 9. uri izključno v Centralnem skladišču v Kočevju.

Pred licitacijo je treba položiti 10-odstotno kavejco od izklicne cene na blagajni podjetja oziroma obrata.

Škode je za 408 milijonov!

V zadnji številki našega lista smo poročali o škodi, ki jo je povzročila poplava v Ribniški dolini. Ko je komisija za ocenjevanje svoje delo dokončala, je bilo ugotovljeno, da je škoda precej večja, saj znaša skupno 408 milijonov starih dinarjev. Samo v središču Ribnice je škoda za 35 milijonov starih dinarjev, na cestah IV. in V. reda ter na raznih krajevnih objektih pa so ocenili škodo na 79 milijonov starih dinarjev. Narasla voda je povzročila na posevkih, ozimnicah, krmih in poginuli živini za 67 milijonov starih dinarjev škode. Za 165 milijonov starih dinarjev pa so bile oškodovane stanovanjske stavbe, oprema, pročelja hiš in napeljave. Poškodovanih je bilo 100 stanovanjskih hiš v družbeni in zasebni lastnini, podjetja pa so utrpela za 62 milijonov starih dinarjev škode.

Del škode bo povrnila zavarovalnica, največji del pa bo bremenil posameznike. Prav bi bilo, da bi občinski organi to upoštevali pri davščinah.

21 let odbornik!

Med mnogimi rekorderji je Lojze Zhašnik iz Dolenje vasi prav gotovo svojevrsten rekorder, saj je že 21 let odbornik! Takoj ko je prišel iz vojske, je postal član KLO Dolenja vas, nato je bil odbornik občine Dolenja vas, po združitvi pa odbornik občine Ribnica. Rad ali nerad je bil Lojze ob vsakih volitvah na kandidadni listi in vsakič izvoljen. Ljudje ga imajo radi, ker vedo, da je delaven. Razen odborniške ima še celo kopico raznih dolžnosti. Mnogo ur je predsedel v teh 21 letih na raznih sejah! Na bližnjih volitvah se bo Lojze, kot pravi sam, končno le ločil od svojega odborniškega »poklica«. Gotovo si bo nato pošteno oddahnil.

Najbrž bi bilo prav ko bi ob tej priložnosti njemu in drugim dolgoletnim odbornikom izrekli na primeren način javno priznanje!

Denar za pluzenje ceste že porabljen

Prezgodnji sneg je povzročil tudi nepredvidene stroške za pluzenje snega. V ribniški občini je za to odgovorno Stanovanjsko komunalno podjetje. Občina da vsako leto določeno vsoto denarja za komunalno dejavnost, med to pa je vključeno tudi pluzenje snega. Kot pravijo pri Stanovanjskem podjetju, so zaradi omejenih sredstev za komunalno dejavnost denar za pluzenje že porabili. Ljudje iz nekaterih krajev, na primer iz Gore in iz Loškega potoka, pa negodujejo, da letos ceste, ki vodijo v njihove vasi, niso bile pluzene. Pomagati so si morali kar sami. Da bi stvari uredili, bi bilo prav, da bi pluzenje snega, posebno v odročnih krajih, uredjevali skupno s krajevnimi sredstvi.

„Pomagajte, poplava mi je vse uničila!“

Vsaka naravna nesreča pusti za seboj nepopisno razdejavanje in škodo, ki jo je potem včasih dokaj težko nadomestiti.

Ljudje smo pač taki, da radi pomagamo drugemu v nesreči. Pa tudi taki, ki radi izkoriščamo pripravljenost drugih za pomoč.

Škodo, ki jo je napravilo nedavno divjanje vode v Ribnici, znaša nekaj sto milijonov. Mnogim je voda pridrla v spalnice, se vrtinčila okrog postelj in pohištva, uničila jim je skoraj vse. Mnogo živali je poginilo: zajcev, kokoši, prašičev. Preko 300 milijonov bo vse škode, menijo.

Millionov... Marsikaj je šlo po vodi. Zelje in inačrti.

Poznam nekoga, ki mu je voda poplavela stanovanje. Nov pod je imel v njem, pa se je zmočil in ga bo moral odstraniti. Odsel je na občino in zahteval potrdilo, da mu je voda vse uničila in da med občani lahko zbira prostovoljne prispevke. Zase. Dobil je zvezek z občinskim žigom, v katerega naj se darovalci podpisujejo in vpišejo višino prispevka. In odpravil se je od vasi do vasi, od hiše do hiše.

»Pomagajte mi, voda mi je vse uničila...«

Ljudje so pomagali in še pomagajo. V denarju, lesu, kakor pač kdo more. Nihče ne odreče pomo-

či, čeprav je bil morda tudi sam prizadet...

Saj ima dovoljenje, da lahko nabira prispevke... Toda — ali je to edina rešitev?

Občani so pripravljene pomagati poplavljenecem. To pomoč pa bi bilo treba pravilno usmeriti, zbirati vse prispevke vseh občanov in potem pomagati tistim, ki so pomoči res potrebni. Poznam namreč tudi ljudi, ki jim je voda resnično vse ali skoraj vse uničila. Poznam ljudi, ki jih je voda resnično prizadela, pa vseeno nimajo z občinskim žigom opremljenega zvezka, v katerega občani vpišejo prostovoljne prispevke...

F. GRIVEC

Samo en trd oreh je še ostal - živinoreja!

Minilo je tri četrt leta, v katerem si je kmetijska zadruga Črnomelj zadržala nalogo: doseči poslovanje brez izgube — Ali bo namera uspela? Pred kratkim je o tem razpravljala zadruga — Kaj so ugotovili, kakšen je trenutno položaj zadruge in kako sodelujejo s kmetovalci, smo zvedeli v razgovoru z direktorjem inž. Radom Dvoršakom

— Naš sanacijski program v glavnem poteka po planu, zaostajamo le v posameznih točkah, ki zadevajo živinorejo. Po pravici povem; naše poslovanje kljub vsem prizadevanjem še ni tako, kot smo računali, vendar pa ob koncu leta ne bomo več prosili za sanacijske kredite iz republiškega rezervnega sklada.

Medtem ko so pretekla leta izkazovale izgubo prav vse panoge: celo trgovina, strojni park, rastlinska in živinorejska proizvodnja, smo v letošnjih 9 mesecih že povsod uvedli rentabilno poslovanje, razen pri živinoreji.

V lastni proizvodnji smo dosegli pri reži živine sicer boljši uspeh kot v preteklem letu, toda celokupnih možnih krmnih dni smo jih izkoristili le 8 odst. namesto 35 odst. To je tudi glavna napaka v izvajanju našega sanacijskega programa.

— Lahko navedete nekaj števil, ki pa vendarle govorijo o napredku in prizadevanju kolektiva v letošnjem letu?

— Lani je bilo v zadrugi 230 zaposlenih, letos nas je

176. Kljub tolikšnemu zmanjšanju števila zaposlenih pa smo dosegli v 9 mesecih 6,8 milijona din celotnega dohodka, lani v tem času pa samo 3,8 milijona dinarjev. To pomeni za 79 odst. več! Napredek izkazujemo še v doseženem netoproduktu na zaposlenega: lani 442.000 din, letos 1.165.000 din ali 2,6-krat več. Prav tako je narasla tudi rentabilnost: na 100 din vloženih sredstev smo v letu 1965 dobili 9,2 din, letos že 16,5 din. Razen teh je še več drugih pokazovalcev napredka, toda vseh ne moremo naštetih.

130 milijonov din samo za mleko

Na vprašanje, kako so napredovali odnosi z zasebnimi kmetovalci, je inž. Dvoršak odgovoril:

— Na področju odkupa in kooperacijskih poslov smo precej naredili, največji uspeh pa smo dosegli pri odkupu mleka. Do konca septembra smo lani odkupili 760.000 litrov mleka, letos pa v istem času 1.030.000 litrov. Računamo, da bomo do konca leta izplačali ljudem samo za oddano mleko okoli 130 milijonov dinarjev. Če upoštevamo, da je v vsej občini predpisanih okoli 54 milijonov davkov od kmetijskega dohodka, zraven tega še obveznosti do zdravstvenega zavarovanja, ugotovimo, da lahko kmetje 75 odst. vseh obveznosti krijejo samo s prodajo mleka.

— Kolikor vem, se večkrat sliši, da bo odkup mleka uknjen, zato se zdi kmetovalcem oddaja mleka kaj negotov za služek.

— Take govornice res večkrat nastajajo, so pa popolnoma neosnovane. Mleko bomo vedno odkupovali, le merila za kvaliteto bodo vedno ostrejša. Ni vsako belo mleko dobro! Odkup mleka ima na našem področju še veliko bodočnost. S popisom smo ugotovili, da imajo kmetje v hlevih okoli 3500 krav. Če bi vsaka od teh dala na leto 1000 litrov mleka (rentabilna reja pa je pri 2000 litrih) in da še del tega obdržijo za domačo uporabo, bi to pomenilo okoli 3 milijone litrov mleka na leto. Računajmo še dlje: če bi samo 70 odst. teh krav imelo teleta, bi imeli kmetje na leto 2450 telet. Če bi jih prodali, bi dobili zanje 184 milijonov dinarjev.

— Ali so kmetje seznanjeni s temi možnostmi in ali vedo, kako morajo ravnati, da bi dosegli boljšo kvaliteto mleka?

— Ze dalj časa jim vse to dopovedujemo na raznih sestankih, a ugotavljamo, da ni dosti zaleglo. Prihodnje leto nameravamo prav na tem področju s kmetovalci sistematično strokovno delati.

Varčevanje pri semenih prinaša škodo

— Ko govorimo o odnosih s kmetovalci, moram priznati, da je zadruga zelo slabo odigrala svojo vlogo pri prodaji semen. Semena so res draga, vseeno pa nismo kmetov prepričali o tem, kako škodujejo sami sebi, ko pri nakupu semen varčujejo. Prodali smo okoli 12 ton semen, morali pa bi jih od 60 do 80 ton, če štejemo zraven še krompir.

Prav tako smo prodali dosti manj umetnih gnojil, kot smo predvidevali in kot so znašale potrebe. Kmetje so kupili le 16.000 ton gnojil, glede na razpoložljive površine pa bi morali prodati vsaj 40 tisoč ton umetnih gnojil.

Na koncu še beseda o kuvertah z OD

— Splošno znano je, da so osebnih dohodki v vašem ko-

lektivu zelo majhni, hkrati pa ljudje vedo, da vsi trdo delate. Lahko o tem poveste kaj več?

— V zadrugi zasluži 53 odst. vseh zaposlenih 41.000 do 60.000 din na mesec, 20 odst. naših ljudi prejema 61.000 do 70.000 dinarjev, 15 odst. jih zasluži manj kot 40.000 din, preostalih 12 odst. pa dobi več kot 70.000 din. Zaenkrat imamo res najnižje dohodke, koliko pa vsak posameznik dela, lahko vsi vidijo.

— Jaz se ne bi potegovala za službo pri vas ...

— Zdaj ne, morda pa kdaj kasneje. Ne bo pri tem ostalo, o tem sem prepričana!

R. B.

Pridite na konference SZDL!

Te dni se bodo na področju črnomaljske občine zvrstile poslednje letne konference krajevnih organizacij Socialistične zveze.

17. decembra bo ob 18. uri konferenca SZDL v Butoraju pri Mariji Požek;

17. decembra bo ob 19. uri v Crmošnjicah v osnovni šoli;

18. decembra ob 14. uri na Talčjem vrhu v gasilskem domu;

18. decembra ob 14. uri na Sinjem vrhu v osnovni šoli;

18. decembra ob 14. uri v Stranski vasi v gasilskem domu;

19. decembra ob 19. uri v Crnomlju v domu ljudske prosvete.

Vabljeni vsi občani!

Črnomelj je v znanju premagal Ravne

V soboto zvečer je bila velika dvorana črnomaljskega Prosvetnega doma povsem zasedena s poslušalci in gledalci tekmovalca, v katerem sta se v znanju o NOB in vietnamski vojni pomerili mesti Črnomelj in Ravne. Oddaja so z zanimanjem spremljali tudi številni občani pri radijskih sprejemnikih.

Trije dijaki črnomaljske gimnazije: Janez Stariha, Andrej Sever in Marjan Tkalcic so imeli ob prvem javnem nastopu precej treme, ker so tekmovali z izkušeno ravnansko ekipo. Vseeno pa jih na-

sprotniki niso premagali. S pravnimi odgovori s področ-

Lovci naj pazijo na posevke

Medvedje so letos napravili precej škode na obgozdnih parcelah, zato je lovška družina v Loki zaprosila za odstrel dveh medvedov. Svet za kmetijstvo in gozdarstvo občinske skupščine Črnomelj je prošnjo odobril, hkrati pa priporočil lovcom, naj malo bolj pazijo na kmetijske posevke in travnike, ko gredo na lov.

ja glasbe in književnosti so se odrezali tudi gledalci v dvorani, po nekaj točk pa so doprinesli še jazz ansambel in izvajalci godbe na glavnike.

Vsem, ki so prispevali k zmagi Črnomlja (rezultat 24:23), iskreno čestitamo! Črnomaljska ekipa se bo 11. marca v četrtfinalni tekmi srečala s tekmovalci iz Murske Sobotice.

Samo štirje delavci navzoči

Nič čudnega, če so na krajevni konferenci SZDL v Kanizariji kritizirali slab odnos zaposlenih v rudniku do dela v Socialistični zvezi. Ugotovljeno je, da se rudniški delavci in uslužbenci ne udeležujejo niti sestankov, kar se je tudi tokrat zgodilo, ko so na konferenco prišli le štirje delavci.

Razpravljali so največ o napovedani ukinitvi železniške proge ter poudarjali, da rudnik brez te proge ne bo mogel obratovati, ker je poslovanje že zdaj na meji rentabilnosti.

V Stari Lipi so kritizirali odkup

Na letni konferenci Socialistične zveze v Stari Lipi so kritično razpravljali o jesenskem odkupu kmetijskih pridelkov, zlasti živine in krompirja. Kmetje si želijo tesnejšega sodelovanja s kmetijskimi strokovnjaki, od katerih pričakujejo vsaj pomoč z navsveti.

Na konferenci so se dogovorili za popravilo vaških poti in napeljavo industrijskega toka, razen tega pa sprejeli obširen delovni načrt za prihodnje leto. Za predsednika krajevne organizacije so ponovno izvolili Matijo Kobetuča iz Dreznika.

Ni devolj, če so le trije delavni!

4. decembra je bila v Dragatušu krajevna konferenca SZDL, kjer so ugotovili, da je bila letos delovna le peščica članov odbora: predsednik, tajnica in blagajnik, medtem ko drugi niso upravičeni zaupanja, ki so jim ga z izvolitvijo izkazali člani. Vse delo je slonelo v glavnem na predsedniku organizacije Vladu Žepiču in tajnici Fanički Toman. Nekateri člani odbora pa niso opravili niti svoje osnovne dolžnosti. Tako odbor-nika iz Knežine in Sel nista pobrala članarine.

Precej so razpravljali o mladini, ker so glede početja nekaterih ljudi vedno bolj zaskrbljeni. Sklenili so, naj novi odbor pritegne v članstvo čimveč mladih ljudi, ker se je izkazalo, da jih dostaj sploh ni v organizaciji.

Občani so se zanimali še za delo krajevne skupnosti ter za razna vprašanja s področja kmetijstva in gozdarstva. Kmetje so nezadovoljni z letošnjim odkupom krompirja, saj je mnogim ta pridelek ostal v kleti.

Napovedana ukinitve železniške proge je razburila občane tudi na tej konferenci, zlasti še zato, ker so že tako prikrajšani za obljubljeno gradnjo ceste Črnomelj-Vinica. Ker so ljudje iz teh krajev med vojno toliko pretrpeli in žrtvovali za NOB, bi ukinitve železnice poleg gospodar-

ske škode nedvomno povzročila tudi politični problem.

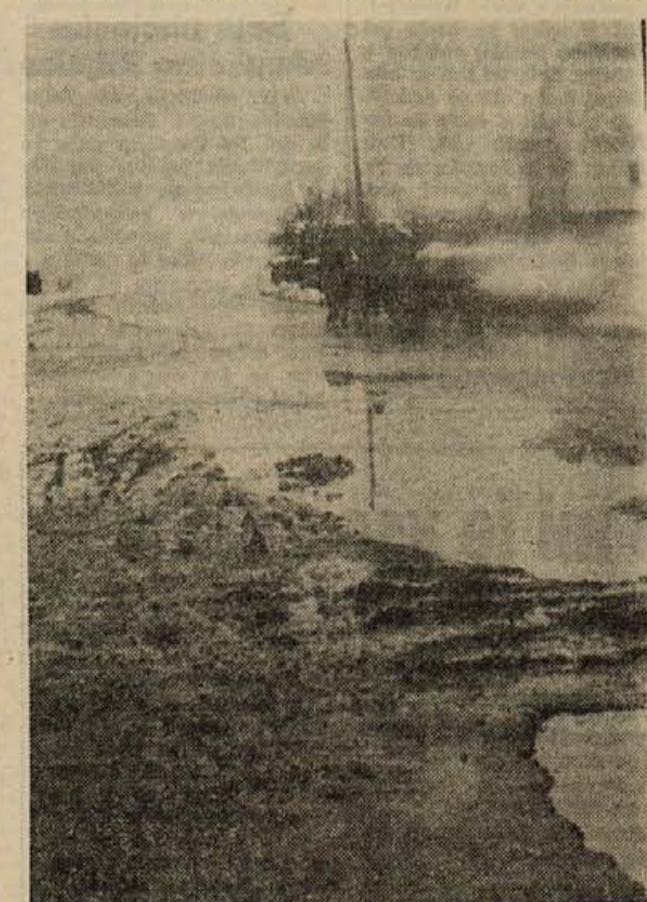
MARA BRODARIČ

Razpisane so IV. delavske športne igre

V začetku decembra je komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Črnomelj razpisala organizacijo IV. delavskih športnih iger v občini, ki bodo trajale od začetka januarja 1967 do dneva mladosti — 25. maja.

Tekmovalca se lahko udeležijo člani 18 sindikalnih podružnic, pomerili pa se bodo v streljanju, kegljanju, odbojni, malem nogometu, šahu in kolesarjenju.

Tekmovalne ekipe morajo prijaviti udeležbo najkasneje do 24. decembra; želijo pa, naj se prijavijo le tisti, ki bodo v resnici tekmovali.

Ob vsakem dežju, posebno pa, kadar se topi sneg, nastajajo pred bencinsko črpalko v Črnomlju jezera, zaradi katerih se že leto dni pritožujejo vozniki motornih vozil in pešci, a nič ne zaleže. Pravijo, da bi nevšečnost lahko odpravili z majhnimi stroški, toda z malo več dobre volje. (Foto: Ria Bačar)

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ V NOVI PRODALJALNI VELE-TEKSTILA so v ponedeljek začeli prodajati s precejšnjim popustom žensko perilo (predvsem kvaliteten izdelke tovarne BETTI), razne platenine in metrsko blago. Pri posameznih artiklih dosega popust tudi 40 odst., zato ni čudno, če je te dni v trgovini tolikšen promet. Pred dnevi je aranžer iz Ljubljane tudi že lepo uredil novoletne izložbe.

■ CETUDI POPLAVE mesta Črnomelj niso prizadele, bi prebivalcem posameznih ulic skoroda prav prišli čolni. Nekateri ceste so polne jam, jame pa polne luž. Ena najslabše vzdrževanih je Ulica heroja Starine. Prav pred stanovanjskim blokom so jame in luže tolikšne, da je stanovalec močno oteškočen dostop iz hiše.

■ PRETEKLI TEDEEN so veliki lepaki vabili občane na tradicionalni lovski ples, ki ga je v soboto priredila lovška družina Loka

v prostorih gostišča Grad. Za to prireditve je vsako leto precej zanimanja.

■ DOBRO BELOKRANJSKO VI-NO je začela pred kratkim točiti tudi v drobni prodaji kmetijska zadruga Črnomelj. V prostorih zadruge strežejo kupoem vsak delavnik od 11. do 12. ure ter popoldne od 16. do 19. ure.

■ PREKO PODRUŽNICE zavoda za zaposlovanje išče službo več žensk, med njimi tudi dosti mlajših deklet iz okolice. Vsaka bi šla rada v tovarno in raje doma čaka na zaposlitev, kot da bi šla za gospodinjsko pomočnico. To je danes zelo iskano poklic! Na črnomaljski zavod za zaposlovanje se obračajo posamezni uradi za zaposlitev iz raznih krajev Slovenije, pa tudi posamezniki, toda vsi dobijo enak odgovor: »Ne moremo vam ustreči. Delovne sile je sicer dovolj, a za gospodinjsko pomočnico noče iti nobena.«

NOVICE
črnomaljske komune

Metličani so za ponoven samoprispevek

9. decembra je bil v Metliki zbor volivcev, na katerem sta predsednik občinske skupščine Franc Vrvišar in načelnik oddelka za gospodarstvo Silvo Prevaljšek, razložila osnutek srednjeročnega družbenega plana občine.

Občani so bili zadovoljni, da so v družbenem planu

predvideli potrebno gradnjo prosvetnega in kulturnega doma ter gasilskega doma, želeli pa so, naj bi v prihodnjih petih letih popravili tudi grad in uredili okolico Obrha. Glede drugih postavk družbenega plana niso imeli pripomb.

Ko so razpravljali o bodo-

čem razvoju mesta, so bili vsi, razen nekaj redkih izjem, za sprejetje ponovnega samoprispevka, namenjenega načrtom in drugim pripravam za gradnjo kulturne in gasilske stavbe, ter za razširitev črpalnih naprav in vodovoda.

Pri obravnavi razvoja trgovine so volivci želeli, naj bi občina dosegla sporazum s tremi zasebniki glede odprodaje prostorov, kjer bi lahko takoj uredili sodobno mesnico, ki jo Metličani zelo pogrešajo. Čakanje v vrstah se je v Metliki ohranilo vse do danes, toda le v mesnicah, zato ni čudno, če so potrošniki tega naveličani.

Z delom krajevne skupnosti niso zadovoljni

V Slamni vasi se je razprava na zboru volivcev in na krajevni konferenci SZDL sukala največ okoli dela domače krajevne skupnosti, s katerim občani niso zadovoljni. Menili so, da bi lahko precej težav, ki jih imajo z vaško hišo in popravili slabih poti, odpravili, ko bi bila krajevna skupnost bolj delavna. Tako pa niso izkoristili niti denarja, ki so ga dobili iz občinskega proračuna.

Vaščani so se pritoževali še glede slabega električnega toka, ki jim onemogoča uporabo strojev, in zaradi tega, ker bi radi oddajali mleko, a odkup ni organiziran.

Takole so pretekli petek pod Štampoharjevim kozolcem v Gradu otvorili letošnjo sezono kolin. Podoben prizor pa lahko pred novoletnimi prazniki vidimo še pod marsikaterim belokranjskim kozolcem (Foto: Ria Bačar)

Konferenca brez predsednika

10. decembra so se na Grabovcu sestali volivci in člani SZDL ter obravnavali družbeni plan razvoja občine do leta 1970 in krajevne težave.

Čudno pa je bilo, da se konference SZDL ni udeležil predsednik organizacije. Zvedeli so, da je tedaj doma kuhal žganje. Posebne razprave o srednjeročnem planu razvoja ni bilo, pač pa so več govorili o kmetijstvu in pomankanju električnega toka. Vaščani iz Grabovca in nekaterih drugih vasi dobivajo električni tok iz Ozlja, zato se večkrat zgodi, da ob najmanjši okvari ostanejo tudi več dni brez luči, ker hrvaški monter ne more takoj popraviti okvare. Želeli so, naj bi v bodoče za popravila poskrbel metliški monter.

Pri volitvah novega odbora ni prišlo do sprememb. Odbor je v glavnem ostal še naprej, le na mesto blagajnika, ki je odstopil, so izvolili Antona Stojniča. Za delegata na občinski konferenci SZDL pa so izbrali Antona Urbasa.

22 odbornikom poteče mandat

Spomladi 1967 poteče mandat 13 odbornikom občinskega zbora in 10 odbornikom zbora delovnih skupnosti Občinske skupščine Metlika. Da bi volilci vedeli, kje bodo morali predlagati nove kadidate za občinske odbornike, navajamo imena tistih, ki se jim izteče 4-letna mandatna doba.

V občinskem zboru poteče mandat Francu Jakljeviču in Francu Vrviščarju iz Metlike, Ivanu Zupaniču iz Primostka, Martinu Plutu iz Drašič, Iva-

nu Radošu iz Bojanje vasi, Antonu Tomcu iz Lokvice, Stanetu Rozmanu iz Radovice, Jožetu Nemanicu s Suhorja, Niku Belopavloviču, izvoljenemu v Hrastu, Janku Pečariču iz Čuril, Matiji Filaku iz Gradca ter Ivanu Pezarcu iz Podzemlja.

Iz zbora delovnih skupnosti pa poteče mandat Petru Vujčiču, izvoljenemu v BETI, Andreju Smuku iz Novoteksa, Zvonetu Jermanu iz Lepisa, Antonu Grašiču in Rudiju Dimu iz Komunalnega podjetja, Martinu Črnogljju, izvoljenemu med zasebnimi obrtniki, Francu Kobetu za delovne skupnosti Mercator, Tobak, Elektro, Peko, Pekarija, Borovo, Vinska klet, Silosi, PTT in ZTP ter inž. Janezu Gačniku, Stanetu Rajerju in Stanku Bajuku iz kmetijske zadruge.

Prav tako poteče spomladi mandat republikanima poslancema Leopoldu Kresetu in prof. Janezu Kambiču, ki so ju metliški volilci izvolili skupno z občani črnomaljske občine.

V soboto pridejo spet Fontanotovci

V soboto, 17. decembra, bo Metliko spet obiskala delegacija italijanskih partizanske brigade FONTANOT, ki je bila ustanovljena 19. decembra 1944 na Suhorju. Delegaciji italijanskih partizanov bodo v soboto v prostorih občinske skupščine priredili sprejem, v nedeljo pa bodo skupno z občinskim odborom ZZB organizirali slovesnost s polaganjem vencev na Suhorju in v Rosalnicah, kjer so pokopani borci brigade FONTANOT.

Delegacija te italijanske brigade že nekaj let prihaja v Belo krajino, zato je z domačini navezala že pristrčne stike.

sprejema in oddaja vaše želje

Še en nov MERCATORJEV lokal v Metliki

26. novembra je bila v Metliki odprta prva prodajalna sadja in zelenjave ter mlečnih izdelkov — Podjetje MERCATOR je zelo ustreglo potrošnikom

Ze več let so si Metličani želeli prodajalne sadja in zelenjave, vendar so morali nanjo čakati vse do letošnjega praznika republike. Tedaj pa jim je podjetje Mercator lahko ustreglo. Čeprav je to podjetje v novembru odprlo v Metliki že novo špecerijsko trgovino, blagovnico pri Makarju in trgovino v tovarni BETI, je investiralo še okoli 2 milijona dinarjev za potrebno opremo in hladilno napravo v novi zelenjavni trgovini poleg pekarije.

Razno zelenjavno blago je Mercator prodajal že prej v stari Šturmovi trgovini, toda tam stranke zaradi slabo opremljenega lokala in tesnih prostorov blaga dostikrat niso videli. V novi prodajalni pa lahko potrošnike vse drugače postrežejo in tudi izbira je mnogo večja. Prodajajo pomaranče, limone, jabolka, hruške, solato, čebulo, korenje, zelje, mleko, smetano, sir ter konzervirano sadje in zelenjavo.

Razveseljivo je tudi to, da so delovni čas prilagodili potrebam potrošnikov: trgovina je odprta vsak dan od 6. do 11. ure ter od 14. do 16. ure popoldne, tedaj, ko gospodinje nakupujejo. Lokacija je vsem všeč, ker je trgovina tik pekarije. Tako lahko potrošniki v eni stavbi kupi-

jo kruh, mleko in sadje. Trgovina je sicer majhna, toda lepo urejena. Manjka ji le napisna tabla na vhodnih vratih.

V naslednjih petih letih 230 novih stanovanj

Osnutek programa razvoja občine Metlika do leta 1970 predvideva, da bo gradnja stanovanj postopoma naraščala. Računajo, da bo v tem obdobju zgrajenih 230 novih stanovanj, kar pomeni letno povprečno 7 stanovanj na 1000 prebivalcev.

V osnutku je nadalje rečeno, naj delovne organizacije v bodoče s kreditiranjem podpirajo zasebno gradnjo stanovanjskih hiš, z združenimi sredstvi pa naj bi zgradili skupen samski dom za zaposlene.

je dosegla vas v zadnjih dveh letih s pomočjo krajevne skupnosti in Socialistične zveze, prihaja na sestanke vedno več občanov. S številom članov v organizaciji pa niso zadovoljni, zato bodo skušali pridobiti še novih.

Predsednik občinske skupščine je pojasnjeval družbeni plan razvoja občine ter odgovarjal na vprašanja volivcev, razen tega so podrobneje obravnavali pet poglavitnih vaskih vprašanj: postavitve zasilnega objekta za avtobusno čakalnico, nujno prestavitve pokopališča, gradnjo gasilskega in kulturnega doma, gradnjo vodovoda ter napeljavo industrijskega toka.

Občani so se pritoževali, ker so na občini že večkrat prosili za izdajo lokacijskega dovoljenja za gradnjo gasilsko-kulturnega doma, a so jim prošnjo vselej zavrnili. Zdaj so na zboru volivcev zahtevali, naj čimprej pride v vas občinska komisija, ki bo skupno z občani našla primeren prostor za gradnjo doma, prav tako pa za preselitev pokopališča, s katero ni mogoče več odlašati. Ob cerkvi za nove grobove ni več prostora, niže pa zaradi

Podzemelj: že 10 let ni bilo take udeležbe

talne vode ni mogoče pokopavati.

V Podzemlju so se tudi letos odločili za samoprispevek, in sicer za gradnjo vodovoda. Sklenili so, da bodo denar zbirali pri krajevni skupnosti, uporabili pa ga bodo takrat, ko bodo točno znane možnosti za gradnjo. Glede napeljave industrijskega toka, ki ga želijo v več vaseh, pa so se dogovorili, da bo krajevna skupnost izdelala prioritarno listo potreb ter zbrala podatke, koliko so občani sami pripravljeni prispevati. Nakar bodo tok postopoma napeljevali.

SVET OSNOVNE ŠOLE V METLIKI

razpisuje

razprodajo starega pohištva

Razprodaja bo za zasebnike in delovne organizacije v torek, 20. 12. 1966, od 10. do 13. ure v prostorih gradu v Metliki (možnost ogleda od 9. ure dalje). Naprodaj bodo stoli, mize, omare in drugo.

Iščemo fotografijo tedna

Fotografije, ki nam jih pošiljate v konkurenci za fotografijo tedna, so tedna do tedna boljše. Dogodki zadnjih dni in domači ljudje so vse bolj osrednji motivi vaših posnetkov. To pa je bil tudi naš namen in veselje smo takega uspeha! Seveda se nekateri motivi večkrat ponavljajo, zato izberemo za fotografijo tedna tisto, ki je najbolj originalna. Tokrat je to priznanje in

prvo nagrado - 100 N din

dobil Darko Pavlin iz Novega mesta za posnetek »KVALITETA 2E...«. Drugo nagrado (zavitek papirja 13x18 cm) je dobil Vili Videnič iz Krškega za »BETONIRANJE GESTIŠČA«, tretjo (prav tako) Stane Iskra iz Krškega za »BARAKO JE ODNESLO«, četrto pa spet Darko Pavlin za »TRUD JE POPLAČAN«. — Posnetke Mihe Briškega iz Kočevja o poplavi sta tehnično slabša in pozna, zimski motiv pa bomo ob prvi priložnosti objavili. Tudi dve zimski razglednici Poldeta Mikliča bomo objavili še ta mesec, njegova trgovina z igračami za dedka Mraza pa je le za las izpadla iz konkurence najboljših. Franc Modic iz Ljubljane je svoje posnetke prepozno poslal, da bi jih še lahko upoštevali za šesto fotografijo tedna, bomo pa vsaj enega objavili. — Šesti teden smo prejeli 15 fotografij od šestih avtorjev.

Rok za šesto »Fotografijo tedna« je ponedeljek, 19. decembra, do opoldne! Nagrada za fotografijo tedna je 10.000 Sdin, druga, tretja in četrta nagrada pa so zavilčki fotografskega papirja 13 x 18 cm!

Iščemo fotografijo tedna

Fotografije za »Fotografijo tedna« morajo biti narejene na formatu vsaj 13x18 cm, lahko pa so tudi večje. S fotografijo je treba poslati tudi opis dogodka, ki ga prikazuje, predvsem pa podatke, kdaj in kje je bila posneta, kdo in kaj je na sliki in podatke o filmu, osvetlitvenem času in zaslonki.

UREDNIŠTVO DOLENSKEGA LISTA

ODLOČITE SE TUDI VI: naročite si Dolenjski list na svoj naslov!

Bile so le obljube...

Ko se je poleti začelo govoriti o ukinitvi šole na Selih pri Jugorju, nismo bili starši otrok nič kaj veseli, a so nas prepričali. V začetku septembra je odbornik Peter Badovinac sklical zbor volivcev, na katerega so prišli tudi referent za šolstvo iz Metlike Ivan Zele, ravnateljica šole Suhor, Vladka Škof in bivša učiteljica s Sel.

Povedali so nam, da bo šola samo začasno ukinjena, ker je v njej premalo otrok za normalni pouk in da so otroci hudo prikrajšani pri kombiniranem pouku, kakršnega bi morali imeti, če bi šola še naprej obstajala. Rekli so, da se bodo otroci vozili na Suhor z rednimi avtobusi in da bo tako zanje boljše.

Ko pa smo občani vprašali, kdo bo za otroke odgovarjal, nam niso odgovorili, pač pa nam je tov. Škofova dejala: »Otrokom se nima kaj zgoditi! Poskrbeli bomo, da bodo lahko čakali na avtobus v Badovinčevi gostilni (proti primerni nagradi), na podoben način pa bomo uredili tudi s sprevoznikom avtobusa, da bo med vožnjo popazil na otroke.«

Zdaj vidimo, da so bile to le prazne besede. V praksi je tako, da morajo iti otroci z Jugorja od doma že ob 11. uri, pouk pa imajo šele ob 13. uri. Ko grejo iz šole domov, morajo že pol ure pred koncem pouka na avtobus, tako da je zadnja ura zanje praktično izgubljena. Vse to pa so starši že prenesli, dokler se ni zgodilo tole:

Anica Ivanšek iz Malin, ki hodi v drugi razred osnovne šole Suhor, je 26. oktobra zamudila avtobus, ker je učiteljica ni pustila pravočasno od pouka. Deklica je jokala pred gostilno Jelenič, zato so šli drugje v šolo povedat. Učiteljica je dala Anici 50 din za drugi avtobus, ki bi moral priti okoli 18. ure, toda dekletce ni bilo zadovoljno, ker se je pripravljalo k nevihti. Otroka je bilo strah! Potem se je učiteljica odločila za avtostop. Ustavila je neki avtomobil, izročila punčko v varstvo vozniku in ga prosila, naj jo odpelje do Jugorja.

Voznik je storil, kar je obljubil, toda deklica je jokala spet, ko je ostala sama na 2,5 km dolgi poti do doma. Bila je že tema, nevihta je že divjala, zato je vso pot na glas jokala in klicala mamo. Ta je doma zaslutila, da

se je z otrokom nekaj zgodilo, zato je šla Anici naproti. Ze od daleč je slišala njen jok, končno pa sta se obe mokri od dežja, vendarle našli.

Otroka je začelo tresti od mraza in čeprav ga je mati doma takoj položila v toplo posteljo, ni bilo dovolj. Anica je dobila pljučnico, nato še ošpice. Morala je od zdravnika do zdravnika.

Ker je zima že tu, otroci pa še vedno čakajo na avtobus pod kapom in ne na toplem, kakor so nam obljubili, se starši upravičeno bojimo, da ne bo zaradi prešolanja še kdo od otrok zbolel. Sprašujemo se, kje so vse lepe besede in obljube, izrečene tedaj, ko smo govorili o ukinitvi šole.

JOŽE PASIČ, predsednik KO SZDL Jugorje

Občinska skupščina steber samouprave

(Nadaljevanje s 1. str.)

naloge za pomladanske volitve in vzporedno s tem vlogo družbenopolitičnih organizacij pri predvolilnih pripravah. Skupščina je imela v minulih dveh letih povprečno po eno sejo na 31 dni. Na vseh sejah sta ob zboru zasedala skupaj. Samostojno se je zbor delovnih skupnosti sestel je enkrat, ko je obravnaval in priporočil delovnim organizacijam združevanje sredstev za financiranje investicij v šolstvu.

Analiza ugotavlja, da zbor delovnih skupnosti ne odigrava vloge, ki mu je namenjena, in podpredsednik skupščine Franc Bukovinsky je celo sprožil vprašanje, če je po tem takem obstoje dveh zborov še naprej potreben. Menil je, da bi skupščina kot enoten zbor z ustreznim sestavom lahko uspešno urejala vse skupne probleme občanov. Sicer pa je tudi sedanja struktura odbornikov zelo slaba.

Vprašanja, ki so splošnega pomena za vso občino, skupščina po statutu lahko obravnava na splošnih zborih skupaj s predstavniki družbenopolitičnih organizacij. V minulih dveh letih se je splošni zbor sestel trikrat. Izkušnje kažejo, da je ta samoupravna oblika dela skupščine zelo dobra, saj so na ta način sprejeti sklepi izrazito bolj in hotenja vseh činiteljev v občini, to pa je pomembno zlasti za izvrševanje sklepov v praksi. Odborniki glede tega niso enakih misli.

Da bi bila ocena dela skupščine temeljitejša, so dobili vsi odborniki vprašalnik, na katerega pa je, žal, odgovorilo komaj 31 anketirancev, to je polovica. Tude delovne skupnosti so dobile vprašalnike, odzvalo pa se jih je le 44 ali 63 odst.

Na 20 sejah so bila na dnevnem redu vprašanja in predlogi odbornikov. Odborniki so postavili vsega skupaj 34 vprašanj in predlogov. V anketi jih je večina odgovorila, da so bili z odgovori zadovoljni. Nekateri menijo, da predstavniki uprave ali skupščine v odgovorih vse preveč branijo lastna stališča. S prakso vprašanj in odgovorov bi kazalo nadaljevati, saj

je to uspešna oblika povezave med volivci, odborniki in skupščino v obeh smereh. Vprašanja so razen tega neke vrste nadzor nad delom skupščine organov in njene uprave.

Pregled zadev, o katerih je pristojna odločati skupščina, kaže, da je ta še vedno po nepotrebnem obremenjena s številnimi vprašanji in zadevami strokovnega značaja, ki bi jih lahko reševali drugi organi, zavodi, delovne organizacije ali samoupravne skupnosti. Tako bi v prihodnje lažje zmanjšali obseg dnevnih redov in skladno s tem izboljšali ustvarjalno odločanje skupščine. Preobremenjenost skupščine nujno povzroča naveličanost odbornikov, zato bo še naprej treba prenašati določene zadeve v pristojnost svetov in drugih organov. Obravnava statotov in potrjevanje elaboratov za prehod na skrajšan delovni teden sodita že med take zadeve, o katerih odloča skupščina le formalno, ker nima niti časa niti ni strokovno usposobljena za tehtnejšo razpravo o teh predpisih.

Kot tvorec in oblikovalec družbenopolitičnih, gospodarskih in samoupravnih odnosov v občini je skupščina v zadnjih dveh letih precej napredovala. Pred dvema letoma je bila pobuda državnih organov za delo skupščine udeležena z 61 odst., občani, delovne in druge organizacije v vseh oblikah samouprave pa s 30 odst. Razmerje 3:2 v korist državnim organom se je zdaj obrnilo v korist samoupravi občanov.

MNOGA PRIPOROČILA ROMAJO V PREDALE

V minulih dveh letih je skupščina sprejela kar 27 priporočil in eno resolucijo, ki niso pravne narave in temelje na samoupravnih interesih delovnih organizacij in občanov. Priporočila so zajemala skoraj vsa področja družbenega življenja od gospodarstva do šolstva in socialnega varstva.

To se vse lepo sliši, toda delovne skupnosti mnogokrat ne obravnavajo priporočil niti ne obveščajo občinske skupščine o svojih stališčih do teh smernic. Organom skupščine tako največkrat uspeh priporočil ni znan. Vse to vzbuja prepričanje, da delovne organizacije vidijo v skupščini vse pre pogosto le razširjen vpliv občinske uprave, ne pa osrednjega stebra samouprave v občini. To pomanjvanje bi se bistveno spremenilo, če bi zbor delovnih skupnosti odigral odločilnejšo vlogo in bolj kot doslej

povezoval interese delovnih organizacij z delom skupščine.

SPODBUDNE MISLI IZ RAZPRAVE

Za besedo je med razpravo najprej prosil predsednik kraj. odb. SZDL na Jesenicah tov. Zokelj. Med drugim je dejal, da se Socialistična zveza z ustanovitvijo krajevnih skupnosti ni ostresla številnih komunalnih problemov. Te skupnosti dobe premajhno materialno podporo, da bi lahko izpolnjevale najnujnejše želje občanov, in tako se mnoge zadeve spet prenašajo na politične organizacije.

Odbornik Lesinšek iz Globokega je poudaril, da so dnevniki redi za skupščinske seje preobširni in da bi kazalo dati več zadev v obravnavo svetom. Predlagal je, naj bi pri vprašanjih, ki zadevajo podjetja, sodelovali v skupščini zastopniki delovnih organizacij in njihovih samoupravnih organov in se vključili v razpravo ter tako pomagali zboroma do tehtnejše obravnave.

O zborih volivcev je dejal, da so ljudje na deželi še vedno zainteresirani zanje, da pa so občani razočarani nad krajevnimi skupnostmi, ki ob tako skromnih sredstvih nimajo možnosti za uveljavljanje in gospodarjenje.

O delu poslancev sta govorila poslanec gospodarskega zbora Ivan Živič in poslanec republiškega zbora Mirko Kambič. Tovariš Živič je med drugim poudaril, da so poslanci dosegli zadnje čase precej boljši odnos do poslanskih vprašanj v skupščini in da proces uveljavljanja poslancev razveseljivo napreduje. Tov. Kambič je dejal, da morajo volivci pojmovanje poslancev korenito spremeniti, saj še vedno pričakujejo od njega obljube in denar. Poslanec denarja ne more deliti in zadnji plenium obč. odbora SZDL je jasno poudaril, da je odločanje kolektivna zadeva samoupravnih organov in ne domena posameznikov. Nadalje je tov. Kambič še dejal, da je od volivcev odvisno, kako bodo za svoje probleme zainteresirali poslance. Volivci morajo povedati, kaj ne velja, in tako bo poslanec lahko prenesel njihova stališča naprej.

Odbornik zbora delovnih skupnosti tov. Harapin je kritiziral odnos delovnih organizacij do izvoljenih predstavnikov v obč. skupščini. Dobre stike ima samo z volivci v matičnem podjetju, medtem ko ga v drugem podjetju vsa štiri leta niti enkrat niso povabili na sejo. Takih primerov je verjetno več in odborniki niso vzdrževali potrebnih stikov med delovnimi organizacijami in skupščino.

Vinko Jurkas je razpravljalo o vprašanju enega ali dveh zborov občinske skupščine. Menil je, da sta dva zbora še vedno potrebna in da bi bilo delo skupščine lahko temeljitejše, če bi nekatere zadeve obravnavala zbora ločeno. Pri obravnavanju pomembnih gospodarskih zadev pa bi lahko prisostvovali sejam tudi svet za gospodarstvo. Svoje delo bo v prihodnje moral izboljšati predvsem zbor delovnih skupnosti.

Janez Pirnat je v svoji razpravi obravnaval vlogo družbenopolitičnih organizacij, predvsem Socialistične zveze v volilnem sistemu. Dejaj, da izbire bodočih odbornikov in poslancev ni mogoče prepušiti stihiji in da morajo prav družbenopolitične organizacije pripraviti ljudi na to, da bodo premišljeno odločali, kdo naj jih zastopa v predstavnikiških organih. Ni torej vseeno, kdo izmed evidentiranih občanov lahko nastane

kot kandidat, saj zahteva obdorniška ali poslanska funkcija poleg široke razgledanosti, delavnosti, strokovne usposobljenosti in osebnih vrtilin tudi veliko duševnih naporov.

Razpravi o delu skupščine je sledilo poročilo sodnika Gabersčka, predsednika komisije za pregled statotov delovnih organizacij, o zapoznelem in površnem urejanju teh predpisov v kolektivih. Razprave kljub kritičnemu položaju ni bilo, čeprav bo rok za sprejetje teh aktov potekel že konec decembra.

J. TEPPEY

Ocenjevanje gasilskih enot

Na drugi seji operativnega štaba občinske gasilske zveze Brežice so obravnavali potek in ocenjevanje dela gasilskih društev. Komisije so obiskale že vseh 31 enot ter ugotovljale njihovo aktivnost. Na seji štaba pa so analizirali tudi vzroke za nedelavnost nekaterih centrov in gasilskih enot.

Ugotovili so, da več kot polovica gasilskih enot nima potrebne tehnične opreme, čeprav so letos gasilci v občini dobili 3 nove gasilske avtomobile in precej druge opreme. Primanjkuje tudi operativnega kadra, kljub temu da je letos končalo tečaj

24 mlajših gasilskih podčastnikov. Na seji so grajali še nedelavnost obeh brežiških društev (mestnega in gasilce v tovarni pohištvu), sicer pa so komisije ocenile delo 4 najboljših društev takole:

Na prvem mestu so Skopice s 693 točkami, sledijo Spodnja Pohanca 635, Obrežje 626 in Mostec s 621 točkami. Za končno oceno bodo zbrali še druge potrebne podatke.

Štab je razpravljal tudi o delu v zimski sezoni ter sklenil, naj društva prijavijo občne zборе vsaj do 25. decembra.

Dedek Mraz šest dni med otroki

Občinska Zveza prijateljev mladine organizira odhod dedka Mraza po vseh šolah v občini — Skromna darila bodo dobili vsi malčki in vsi šolarji — Sprejemi dedka Mraza bodo združeni s kulturnimi programi

Novoletno veselje je že na pragu! Občinska Zveza prijateljev mladine v Brežicah pripravlja obhod dedka Mraza po vseh občini in vabi starše in mladino, naj se polnoštevilno zberejo na sprejemih. Vsak otrok bo prejel iz rok dedka Mraza skromno darilce, zato vabijo prijatelji mladine zlasti starše predšolskih malčkov, naj pripeljejo svoje otroke na prireditve. Razpored preberite v naslednjih vrsticah:

25. decembra ob 14. uri bo dedek Mraz obdaril predšolske otroke iz Krške vasi v gasilskem domu v Krški vasi. Isto popoldne ob 15. uri se bo s spremstvom ustavlil v gasilskem domu v Sentlenartu, kjer naj ga prav tako pričakajo predšolski otroci s starši. Uro kasneje je napovedan obisk v Bukošku prav tako za najmlajše.

26. decembra ob 8. uri dopoldne, bo obdaril dedek Mraz 27. decembra ob 8. uri zjutraj, kjer bo skupna obdaritev za šolarje in predšolske otroke. Ob 10. uri isto dopoldne bo prišel dedek Mraz v Globoke, kjer bo prav tako prireditev za vse otroke. Ob 12. uri naj ga pričakajo otroci v Pišecah v prostorih osnovne šole. Od tam se bo dedek Mraz napotil v Dobovo, kjer bo ob 14. uri obdaril šolarje. Zatem se bo ustavlil še v otroškem vrtcu v Brežicah. Tam je napovedan njegov prihod ob 17. uri.

26. decembra popoldne ob 15. uri bo sprejem dedka Mraza za predšolske otroke v prosvetnem domu v Dobovi, ob 17. uri pa prireditev za vse otroke v Kapelah.

Osnovna šola v Arčučah bo obiskal dedek Mraz 27. decembra ob 9. uri osnovno šolo na Veliki Dolini in obdaril šolske ter predšolske otroke. Nato se bo odpeljal proti Čatežu, kjer ga bodo v osnovni šoli pričakovali prav tako šolarji in malčki skupaj. Za učence brežiške osnovne šole bo novoletna prireditev popoldne ob 14. uri v prosvetnem domu. Isti dan ob 17. uri bo dedek Mraz obiskal še vse male bolnike na otroškem oddelku brežiške bolnišnice in tako zaključil svoj krožni obhod med otroki v občini.

Naslednji dan, 29. decembra, bo obiskal dedek Mraz ob 9. uri osnovno šolo na Veliki Dolini in obdaril šolske ter predšolske otroke. Nato se bo odpeljal proti Čatežu, kjer ga bodo v osnovni šoli pričakovali prav tako šolarji in malčki skupaj. Za učence brežiške osnovne šole bo novoletna prireditev popoldne ob 14. uri v prosvetnem domu. Isti dan ob 17. uri bo dedek Mraz obiskal še vse male bolnike na otroškem oddelku brežiške bolnišnice in tako zaključil svoj krožni obhod med otroki v občini.

DELOVNE ORGANIZACIJE SE PREVEČ OBOTAVLJAJO

V statutih je še marsikaj narobe

V brežiški občini je skupščina potrdila doslej le 13 statotov, vseh delovnih organizacij pa je 44 — Odlaganje na zadnji rok ima slabe posledice — Komisija je zaradi časovne stiske prisiljena pregledovati statute na hitro — Statuti in drugi predpisi ne bi smeli biti prilagojeni trenutnim razmeram — Nadzor nad zakonitostjo pri izvajanju predpisov še vedno ni urejen

Konec leta bo pretekel podaljšani rok za sprejem statotov v delovnih organizacijah. Do tega časa pa morajo kolektivni sprejeti tudi splošne predpise, ki časovno urejajo odnose med zaposlenimi.

Komisija, imenovana pri občinski skupščini za pregled statotov in pomoč delovnim organizacijam pri njihovem sestavljanju, ugotavlja, da gre delovnim organizacijam to delo počasi od rok. Skupščina je do sedaj sprejela le 13 statotov, vseh delovnih organizacij pa je 44. Do prvega marca je predložilo statute 31 del. organizacij. Marsikje so morali statut napraviti na novo, tako neurejeni so bili. Naslednji rok za predložitev je bil 31. oktober. Tudi tega roka se niso držali povsod.

Komisiji povzroča odlaganje na zadnje dneve precej preglastic. Preobremenjujejo jo z delom, časovna stiska

pa tudi ne omogoča dovolj temeljitega pregleda. Pri pretresanju statotov imajo člani komisije vtis, da kolektivni sprejeti tudi splošne predpise, ki časovno urejajo odnose med zaposlenimi.

Mnogi statuti so bili pripravljani na hitro, pogostokrat s prepisovanjem raznih vzorcev, kar je deloma razumljivo. Tudi laičnost, to je neprecizno določanje pravic in dolžnosti, sodi med velike hibe teh samoupravnih aktov. Često je vsebina dobra, je pa tako nejasno izražena, da pri praktični uporabi nastanejo negotovosti ali celo spori.

Manjšim delovnim organizacijam je komisija predložila, naj združijo s statutom tudi pravilnik o delovnih odnosih, vendar mnoge delovne organizacije temu nasvetu niso sledile. Takšni razbiti splošni akti pa povzročajo težave komisiji pri pregledovanju, sodišču pri iskanju pravilne uporabe predpisov, predvsem pa organizacijam samim, ker se kaj lahko vrinejo vmes neskladnosti.

Delovne organizacije posvečajo nadalje zelo malo pozornosti jeziku in statuti so pogosto napisani v zelo slabi slovenščini. Iz splošnih pred-

pisov in statotov izhaja marsikdaj težnja po prilagoditvi trenutnim razmeram. Zlasti je to opaziti pri določanju odpovednih rokov, pri določanju razlogov za izključitev iz kolektiva in pri določanju pogojev za direktorja in druge vodilne delavce. Komisija meni, da je to izigravanje zakonskih predpisov, katerih namen je zaščititi delavca in izključiti vse osebne odnose. V zvezi s tem ugotavlja, da nadzor nad zakonitostjo pri izvrševanju predpisov o delovnih razmerjih ni urejen in bo prejel ali slej treba poskrbeti tudi za to.

Pomoč še ni vmešavanje!

Tik pred zaključkom številke smo dobili daljši prispevek občinskega sindikalnega sveta iz Brežic, ki odgovarja na sestavke, prebrane v radiu Brežice dne 13., 20. in 27. novembra, o razmerah v Čateških Toplicah. Ker je članek predolg za današnje številko, ga bomo objavili prihodnji četrtek.

UREDNIŠTVO

NOVO V BREŽICAH

V NEDELJO SO V DOMU ILA zborovali taborniki partizanskega oddela MATIJE GUBCA. To je bilo njihovo redno letno srečanje, na katerem so poročali o delovnih uspehih med dvema občinskima zbornama, seznanili člana s finančnim poslovanjem in spregovorili o načrtih za prihodnje obdobje. Izvolili so novo upravo oddela in nadzorni odbor. Najbolj pozornovalnim in delovnim tabornikom so podelili priznanja, nagrade in pohvale.

DRUSTVO PRIJATELJEV MLADINE V BREŽICAH obvešča starše, naj pripeljejo 25. decembra ob 15. uri v gasilski dom v Sentlenartu predšolske otroke iz Gornje-ga Lenarta, Lenarta, Brezine, bližnjega dela Črnca in Čundrova k sprejemu dedka Mraza. Malčke iz Bukoške bo obdaril dedek Mraz v gasilskem domu v Bukošku isti dan ob 16. uri.

Predšolske otroke iz Trnja, Zakota in dela Črnca pa bo dedek Mraz pozdravil v sredo, 28. decembra, skupaj z brežiškimi otroki v prosvetnem domu in jim izročil skromna darila.

TRGOVSKO PODJETJE KRKA je spet pripravilo bogato razpro-

dajo tekstilnega blaga. V poslovalnici z neprekinjenim delovnim časom se vsak dan ustavlja veliko kupcev in sleherni izmed njih si rad izbere kos blaga po nižjih cenah. Mnogo kupujejo ljudje tudi za novoletno obdaritev v družini. Znamo so znižane cene pletenin iz umetnih vlaken in moške srajce.

PAPIRNICA SE JE PRAVOCASNO ZALOŽILA s čestitkami za novoletne praznike. Ljudje jih pridno kupujejo, dokler iz trgovini še ni prevelike gneče. Tudi okravkov za novoletno jelko imajo v PAPIRNICI veliko naprodaj. Z njimi so se založile še poslovalnica LJUDSKE POTROŠNJE in nekatere druge trgovine.

KLJUB NEUGODNEMU VREMENU lepo napredujejo dela na tržnici. V bližini je pred kratkim odprlo bife Gostinsko podjetje, s čimer so zelo ustregli kupcem in prodajalcem na tržnici.

NOVI NADVOZ NA Cesti 21. maja je dobil novo ograjo, okolico pa bodo zaradi nasipa asfaltirali šele spomladi. Če bo letos še kaj ugodnega vremena, bodo vseeno začeli z asfaltiranjem, in sicer od križišča Ceste 21. maja do konca

BREŽIŠKE VESTI

38 otrok iz Krškega v posebnih šolah

Načrti za ustanovitev posebne šole za Spodnje Posavje v Krškem se zaradi pomanjkanja prostorov niso posrečili — Počakali bodo na izgradnjo nove osnovne šole na Vidmu in nato staro preuredili v posebno šolo

Solanje duševno motenih otrok povzroča skrbi vsem občanom v Spodnjem Posavju. V Krškem je bilo do sedaj prijavljenih za posebno šolo 194 otrok. Od tega jih je 116 že psihološko in zdrav-

niško pregledanih. Komisija jih je izločila 26, ker je menila, da ti lahko napredujejo v rednih šolah. Nekaj otrok bo komisija pregledala še letos.

Iz občine Krško je trenutno vpisanih v posebnih šolah 38 otrok. Največ jih obiskuje posebno šolo v Krškem, in sicer kar 24. V Smihelu se jih šola pet, v Celju šest in v Vipavi trije. Za 15 prizadetih otrok na omenjenih šolah ni prostora in občinska skupščina nima niti dovolj denarja, da bi zanje plačevala šolnino. Predstavniki skupščine so sklicali že več sestankov s šolniki in predstavniki brežiške in sevniške občine z namenom, da bi to vprašanje rešili enotno za vse Spodnje Posavje.

V ponedeljek na seji skupščine

Občinska skupščina v Krškem se bo sestala 19. decembra. Odborniki bodo sklepali o rebalansu proračuna. Odluk o občinskem proračunu bodo uskladjili z dosedanjim dotokom dohodkov in s spremenjenimi potrebami po izdatkih.

Sledila bo razprava o devetmesečnem gospodarjenju v delovnih organizacijah. Poročilo je pripravil oddelek za gospodarstvo. Zatem bo skupščina razpravljala o finančno-četmesečnem gospodarjenju v prvem tromesečju prihodnjega leta in sprejela ustrezen odlok.

Na vrsti bo še razprava o pogodbi med ObS in Zavodom za komunalno dejavnost za gospodarjenje s tistimi stanovanjskimi hišami, ki jih je zavodu dodelila v upravljanje obč. skupščina.

Rudarji obiskali bolne tovariše

Upravni odbor sindikalne družnice rudnika na Senovem je sprejel sklep, da bodo pred novim letom rudarji obiskali bolne tovariše, ki se zdravijo doma, v bolnišnicah ali v zdraviliščih. Bolnikom bodo izročili darila in novoletne čestitke.

RAZPRAVA O PRORAČUNU OBČINE KRŠKO

Še 304.715 Ndinarjev v šolski sklad

Svet za finance in družbeni plan predlaga spremembe v občinskem proračunu — Povečani bodo predvsem izdatki za razne podpore, oskrbnine v domovih, rejnine, priznavalnine ipd. — Nekateri proračunski porabniki bodo morali omejiti predvidene izdatke — Bistveno se je povečal predvsem šolski sklad

Svet za finance in družbeni plan občinske skupščine v Krškem je minuli teden znova pretresel dosedanje izdatke in dohodke občinskega proračuna in pripravil predlog za spremembo. Dokončno bo o rebalansu odločala občinska skupščina na prvi prihodnji seji.

Izdatki letošnjega proračuna se bodo predvidoma morali omejiti za 102.190 Ndin. Nekateri proračunski porabniki bodo dobili več, nekateri manj, nekateri pa bodo zadržali za svoje potrebe enake vsote, kot je bilo predvideno po planu za 1966. Povečane so predvsem podpore, oskrbnine v domovih, rejnine za odrasle in otroke, priznavalnine borecem, prispevki za zdravstveno zavarovanje in podobno.

Izdatki za vzdrževanje komunalnih objektov so znižani na mini-

mum. Predlog navaja razliko 11.000 Ndin. Tudi krajevne skupnosti bodo prikrajšane. Do sedaj so prejele 27.000 Ndin, po planu pa bi morale dobiti še 3000 Ndin. Kaže, da se bodo morale zadovoljiti z dosedanjim vsoto. Nekoliko bo zmanjšani tudi regres za mleko in regres za dijaške vozne karte. Za bližajoče se praznovanje novoletne jelke je svet predlagal 1000 Ndin več, kot je bilo predvideno. Brez dodatnega prispevka bi občinska zveza prijateljev mladine te težko pripravila obiske dedka Mr. za med otroke. Vseh sprememb tu nisimo našli, bralce bomo podrobneje obvestili o njih potem, ko bo izrekla o njih svojo odločitev skupščina.

Z rebalansom bo pridobil dodatna sredstva predvsem šolski sklad. Po predlogu sveta za finance naj bi ga povečali za 304.715 Ndin. To je precejšnja vsota, ki bo omogočila, da se bodo izboljšali osebni dohodki delavcev v prosveti. Z njihove strani je bilo zadnje čase izredno veliko protestov, zlasti še, ker so prejemki prosvetnih delavcev v sosednji občini precej večji. Povprečje se bo najbrž tudi v prihodnje razlikovalo, pomembno pa je predvsem to, da razlika ne bo čezmerna. Odborniki bodo verjetno razpravljali o dodatku šolskega sklada z velikim razumevanjem, kakršno so pokazali že tudi člani sveta pri oblikovanju predlogov za spremembe.

Med posameznimi fotografijami na 10. republiški razstavi umetniške fotografije v Krškem je zmagala Cerletova »Misli«. Zanj je dobil zlato medaljo.

V GOSTIŠČA SAMO LJUDI S PRIMERNO IZOBRAZBO

Lani so Krčani stočili 3466 hl vina

Napredek korakoma prodira tudi med gostince — V občini Krško so šele lani naložili večje vsote za prenovitev lokalov — Zasebniki premalo urejajo svoja gostišča na lastno pobudo

Vzporedno z načrti za napredek turizma so začeli v občini Krško dajati večji pomen tudi razvoju gostinstva. Dolga leta v tej panogi niso zabeležili pomembnejših in-

vesticij. Gostišča so kazala precejšnjo neurejenost in nizko kulturno raven, zato je bilo nujno, da jim je družba pustila več materialnih možnosti za razvoj.

Večje vsote za ureditev družbenih gostišč so bile naložene šele lani. Tedaj so prenovili restavracijo POD GORJANCI, uredili kuhinjo in druge prostore v hotelu SREMIC, dopolnili opremo v gostiščih POD LIPO v Brestanici in v restavraciji SENOVNO, AGROKOMBINAT pa je odprl gostišče na Sremiču. Tudi zasebniki so izboljševali svoje obrate, toda manj na lastno pobudo kot na zahtevo sanitarne inšpekcije.

Iztržek v gostinstvu se povečuje vsako leto in tudi prodaja pijač narašča. Lani so v krški občini stočili gostinci 3.466 hektolitrov vina, kar je za 52 odst. več kot leta 1964. Zganja so v gostiščih popili 386 hektolitrov ali za 3,5 odst. manj kot leto dni prej. Zelo hitro narašča poraba brezalkoholnih pijač, vendar še vedno menijo, da je preskromna.

Gospodarstveniki in turistični delavci poudarjajo, da za razvoj gostinstva urejanje

lokalov še ne zadostuje. Promet bo odvisen vse bolj od strokovne usposobljenosti zaposlenih, od kulturne postrežbe in prijetnega počutja gostov. Sedanji sestav delavcev v gostinstvu pa še ne zagotavlja dovolj hitrega napredka, zato občina že zaostrojuje pogoje pri izdajanju dovoljenj za nova gostišča, delodajalcem pa priporoča, naj sprejemajo na prazna delovna mesta le delavca s primerno gostinsko izobrazbo.

Težave senovske šole

Senovsko šolo obiskuje nad 600 otrok s Senovega in okolice. Na šoli zadevajo vedno na vrsto težave, ki jih zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo reševati. Nimajo dovolj učilnic, oprema je stara, klopi pa so tako stare, da bi jih lahko dali v muzej, saj morajo učenci podlagati pod zvezke knjige, da lahko pišejo. Prevoz v šolo je že leta nerešljivo vprašanje, ker ni sredstev. S pomočjo staršev so rešili vprašanje malice: v nabiralni akciji so zbrali za mlečno kuhinjo 1600 kg krompirja, 450 kg zelja in 250 kg fižola v skupni vrednosti 2000 N din.

Republiška razstava v Krškem

V ponedeljek, 12. decembra ob 18. uri, so v Krškem odprli 10. republiško razstavo umetniške fotografije. V sodelovanju s Foto-kino zvezo Slovenije je razstavo pripravil fotoklub Krško. Otvoritvi so prisostvovali številni kulturni delavci, predstavniki organizacij iz Krškega in gostje iz Ljubljane ter Maribora. Organizatorji so prejeli od 89 avtorjev iz 18 slovenskih klubov 619 fotografij. Strokovna žirija je izbrala za razstavo 163 fotografij 56 avtorjev. Največ slik je iz mariborskega fotokluba.

Žirija je podelila naslednje nagrade: za posamezno fotografijo je dobil zlato medaljo Ivo Cerle iz Maribora za fotografijo »Misli«. Srebrni medalji sta dobila Zmago Jeraj iz Maribora in Jelka Simončič iz Ljubljane. Bronasto medaljo pa je dobil poleg še dveh razstavljavcev tudi Miloš Medved iz Krškega. Za kolekcijo štirih fotografij je dobil zlato medaljo Peter Lesnik iz Maribora. »Puharjev pokal« je prejel foto klub iz Maribora in trajno last. Plaketo fotokluba Krško pa je dobil Stojan Kerbler iz Maribora, ki je razstavil največ fotografij.

Razstava bo odprta do 22. decembra 1966.

M. VESEL

DROBNE S SENOVEGA

UPRAVNI ODBOR RUDNIKA je senovski in kopirniški zborni šoli za praznovanje novoletne jelke prispeval 800 oziroma 200 Ndin.

SENOVSKI KRAJEVNI SKUPNOSTI je upravni odbor rudnika prispeval 1000 Ndin za popravilo cestne razsvetljave.

RUDARJI Z BRESTANISKEGA OBMOČJA se bodo med zimskim časom vozili na delo po industrijski železnici. Strojni obrat rudnika bo usposobil vagonček za osebni prevoz.

REZERVNI OFICIRJI IN PODOFICIRJI bodo zborovali 18. decembra. Pred zborom bodo morali pregledati, koliko članov šteje njihova organizacija, ker jih je precej odšlo s Senovega, ne da bi se odjavili.

NAJNEVARNEJŠE CESTNO KRIZISCE za zgornjem Senovem je dobilo ogledalo. Odelej bo križniše pregledano in ne bo več pomenilo nevarnosti za voznike motornih vozil.

ZA DAN JLA na Senovem ne bo proslave, ki so jo doslej vsako leto organizirali rezervni oficirji, ker so v finančni stiski. V počastitev tega dne so organizirali le film Partizanski dokumenti in kratek govor.

51 KMETOV — BORCEV, ki imajo priznan status borca, in 169 družinskih članov prebiva na senovskem območju. 19 članov prejema redne preživnine 1830 din mesečno, 17 članov je prejelo enkratno podporo 300 din na leto.

SINDIKALNI AKTIVI IN PODOBIRI v rudniku bodo do srede januarja imeli občne zbornice, do 20. febr. pa bodo imele letno konferenco sindikalne podružnice. Prej bodo evidentirali kandidate za zbornice, na zborih pa bodo izvolili kandidate za občinsko skupščino.

BARAKO JE ODNESLO. Pri gradnji novega mostu v Krškem je narasla Sava napravila na gradbišču precej škode. Reševati so pomagali vsi delavci, saj je voda odnašala les in rušila barake (tretja nagrada za VI. fotografijo tedna — EFKE 20 5,6/60). Foto: Stane Iskra, Krško.

Prepir zaradi vodovoda na Šutni

Pred leti je Anton Kodrič s Šutne dal pobudo za vodovod in za gradnjo tudi veliko prispeval. Dokončali so ga z družbenimi sredstvi, ker je bil vodovod namenjen petim hišam iz bližnje okolice. Letos pa je prišlo do preprirov, v katere je morala poseči občinska skupščina. Vodovod bo proglasila za skupno last občanov in tako preprečila, da bi si posameznik lastil pravico do njega. Pri izgradnji so pomagali vsi občani, vsak po svojih močeh, pomagala pa je tudi družba, zato so do vode upravičena vsa sosednja gospodinjstva.

ČE ŽELITE

odgovor ali naslov iz malih oglasov, priložite vašemu vprašanju dopisnico ali namnko za 30 din.

UPRAVA LISTA

Upravni odbor in razpisna komisija za razpis delovnih mest pri
**SPLOŠNEM KLEPARSTVU
KOSTANJEVICA NA KRKI**

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. DIREKTORJA
2. TEHNIČNEGA VODJO
3. RAČUNOVODJO

Pogoji za zasedbo: pod točko

1. strojni inženir z 1-letno prakso, strojni tehnik ali visokokvalificiran delavec s 6 leti prakse na vodilnih delovnih mestih v kovinski stroki;
2. strojni tehnik ali visokokvalificiran delavec s 5 leti prakse na vodilnih mestih v kovinski stroki;
3. popolna srednja šola ali nje enaka in 5 let prakse v računovodstvu.

Poskusna doba je tri mesece. Stanovanje ni zagotovljeno. Pismene prijave sprejema 10 dni po razpisu Splošno kleparstvo, Kostanjevica na Krki.

Kljub kvalitetnemu delu — majhen dohodek

Ze spomladi smo pisali o težavah, ki jih ima in ki še čakajo krmeljsko Metalno — Kot kažejo podatki o tričetrletnem gospodarjenju, so se neobetajoča predvidevanja tudi uresničila — Ko podjetje proda svoje izdelke in poravna račune za material, mu preostane premalo dohodka, da bi se hitreje moderniziralo

Zaradi višjih cen, ki jih je gospodarska reforma priznala naši temeljni industriji, se je občutno poslabšalo stanje v nekaterih vejah predelovalne industrije, posebno tam, kjer izdelujejo investicijsko opremo, po kateri je po reformi povpraševanje precej pojenjalo.

Krmeljska Metalna je znana po kvalitetnih izdelkih investicijske opreme. Stara nemška trdnica Krupp, s katero sodeluje pri gradnji rafinerije Băkar in železarne

Skopje, ni še nobenkrat ugovarjala zaradi kvalitete dela, kar potrjuje gornja trditev. Toda kljub dobremu delu je Metalna v precejšnji stiski in ne kaže, da se bo iz nje kaj kmalu izklopala.

Ceprav je imel krmeljski obrat letos prav tolikšno realizacijo kot lani, se je dohodek v tem času zmanjšal za dobro tretjino. Obrat se je moral preusmeriti v izdelavo težjih konstrukcij, za kar pa nima dovolj sodobne teže opreme in jo le s težavo

po malem sproti dokupuje. Skoraj nemogoče pa je predlagati delavcem znižanje zaslužkov na račun skladov, saj so njihovi osebni dohodki nižji, kot so v povprečju v gospodarstvu sevniške občine, čeprav opravljajo najtežje delo.

Obrat je torej v resnih škripcih. Ker se izboljšanje ne ponuja samo po sebi, bo treba temeljito premisliti, kaj bi bilo najbolje narediti. Nekateri vidijo izhod v tem, da bi proizvodnjo delno pre-

usmerili na izdelavo serijskih proizvodov. To možnost bi veljalo dobro proučiti.

M. L.

VELIKI CIRNIK: bodo otroci morali gaziti v celo?

Vaščani Velikega Cirnika in nekaterih okoliških vasi že sedaj opozarjajo cestno službo, da se naj dobro pripravi za letošnje zimo. To pravijo predvsem zaradi učencev višjih razredov, ki se morajo prebijati po celim snegu v dolino v šolo, ki je oddaljena za poldrugo uro hoje odraslega človeka. Vsi premočeni in premrzli potem ne morejo slediti pouku in lani se je večkrat zgodilo, da so jih zaradi tega pred koncem pouka poslali domov.

Bo Log dobil svoj klubski prostor?

V Logu je čez 30 mladincev, ki še niso povezani v mladinski aktiv. Da bi ta lahko zaživel, bi nujno potrebovali svoj prostor. Prav tako je brez njega tudi tamkajšnja krajevna organizacija SZDL. Pred kratkim pa se je ponudila priložnost: iz prostorov nekdanje gostilne se je stranka izselila, mladinci pa so 18. novembra vložili prošnjo na Stanovanjsko podjetje v Sevnico, da bi tam dobili klubski prostor. Čeprav je hiša v zasebni lasti, razpolaga s prostorom Stanovanjsko podjetje, ker je prispevalo del denarja za prenovitev.

M. LEGAN

Enkratna napaka — trajne posledice

V sevniskem kmetijskem kombinatu proučujejo, kaj je treba ukreniti, da bodo boštanjski hlevi v bodoče dajali namesto izgube — dohodek

Ni dolgo tega, kar so banke, ki so posojale denar za naložbe v kmetijstvo, v področnosti določale tehnologijo, naj je šlo za katerokoli kmetijsko panogo. S tem je bila vzeta spodbuda in veljavna tistim odgovornim strokovnim ljudem, ki so naložbe prevzeli v gospodarjenju, s tem pa tudi vse tveganje in posledice narejenih napak. Na kratko rečeno: ni bilo pravih poslovnih odnosov, postopkom pa je botrovala še birokracija, ki je prošnje za kredit valjala po pisarnah tudi po pol leta. Kmetijske gospodarske organizacije so predračune investicij prilagajale bančnim zahtevam in jih večkrat sploh niso mogli uporabiti za praktično delo.

V Sloveniji je v tistem času zraslo precej kmetijskih obratov, za katere bi bilo zdaj boljše, da jih sploh ne bi bilo, saj kmetijskim delovnim organizacijam skoraj ne prinašajo dohodka, pač pa celo izgubo. Čeprav si na primer ekonomične reje goveda brez dovolj travnatega sveta ne moremo misliti, so kljub tem pomislekom strokovnjakov nastajali hlevi brez travnikov in pašnikov v primernih bližini.

Eden izmed takih hlevov na Dolenjskem je boštanjski, ki ima za približno 100 molznic in za čez 200 pitancev komaj nekaj deset hektarjev zemlje v primerni bližini za pridelovanje osnovne krme. Dokler so bile zaradi izjemno ugodnega izvoza cene visoke, je krmljenje z močnimi krmili nekako šlo, brž ko pa je cena padla, se je obrat znašel v težavah. Da ne bi izgube še povečevali, so poleti iz hleva prodali precejšen del pitancev, stojišča pa so ostala prazna. Tako seveda ni moglo dolgo iti.

V kombinatu so začeli vse bolj razmišljati, kaj narediti z na nepravno mesto postavljenimi hlevi, ki v primernih

bližini nimajo dovolj zemljišč. Prodajna cena mleka ali mesa ne more prenesti dragih prevozov osnovne krme na razdalji čez deset kilometrov. Da bodo uspešno redili krave, jih bodo morali v prihodnje čez poletje pasti na Trati in v okolici Sentanja, kjer bo potrebno urediti čredinske pašnike, staje z izmolžišči in napeljati vodo. V pitališču bodo pitali predvsem mlajše živali, pri

katerih pokažejo računi, da se še izplača pitanje z močnimi krmili. Tudi hleve bo potrebno izpopolniti, saj samo streha, ki je brez toplotne izolacije, zaradi velikega nihanja toplote v hlevu slabo vpliva na molznost.

Skratka: dobro se bo treba potruditi, da bo takratna napaka za kombinat in njegov kolektiv čim manj boleča.

M. LEGAN

Z ZBOROV VOLIVCEV NA OBMOČJU TRZIŠČA

Mnogo skupnih križev in težav

Prvo decembrsko nedeljo so bili zbori volivcev tudi na območju KU Trzišče. Dober obisk v Trzišču, na Telčah in v Gabrijelah je pokazal, da imajo vaščani mnogo skupnih zadev

● TRZIŠČE. V poročilu predsednika krajevne skupnosti in odbornika Ivana Murina je bilo rečeno, da dobi krajevna skupnost premalo denarja, da bi lahko izdatneje pomagala vaščanom mnogih vasi, ki so pokazali precej volje do dela. Izrazil tak primer je bil pri napeljavi vode v Mostecu. Da bi se povečali dohodki krajevne skupnosti, so na zboru zahtevali, naj ji odstopi KP Dohodkov od peskokopa v Kaplji vasi. S pol milijona dinarji, kolikor jih je letos imela krajevna skupnost, je težko vzdrževati 34 km vaških cest in poti, pa čeprav prebivalci pomagajo s prostovoljnimi delom. Za prihodnje leto predvidevajo celo 21.500 prostovoljnih delovnih ur, pripravljeni pa so tudi prispevati les za opremo dvorane v novozgrajenem bloku.

Trziški vodovod je star že čez 65 let in je v tako nezavidljivem stanju, da zahteva hitro ukrepanje. Ker tudi vodarina neredno priteka, so na zboru sklenili, da je treba takoj vgraditi vodomete, zapreti javne pipe, ker imajo tekočo vodo vse hiše, ter redno pobirati vodarino.

● TELČE. Običajno v tem kraju ni javnega shoda, da

Turistično društvo v novih prostorih

Sevniško turistično društvo si je uredilo prostore v zgradbi občinske skupščine, kjer lahko turisti dobe informacije vsak petek od 7. do 17. ure.

na njem ne bi govorili o potrebi gradnje nove šole. Tako je bilo tudi tokrat. Ljudje se so obljubili, da bodo prispevali les in s tem zmanjšali stroške. Na zboru so tudi povedali, da bi potrebovali boljše zvezo s kraji v novomeški občini in da je treba misliti na gradnjo ceste Telče—Skocjan, za že zgrajeno cesto Telče—Laze pa so zahtevali oskrbnika. Vaščani Jeprjeka so prosili, naj bi jim sanitarna inšpekcija pregledala izvirke pod

vasjo, da bi ga potem uporabljali za pitno vodo, če bodo ugotovile to dopuščale.

● GABRIJELE. Tudi Gabrijelčani bi imeli radi tekočo pitno vodo, kot so povedali na zboru v hiši Dražga Berka. Mnogo so negodovali zaradi visokih prispevkov za socialno zavarovanje, kritizirali pa so tudi dimnikarje in še sedaj neurejeno stanje nekaterih zemljišč, ki so bila arondirana.

Kam se lahko uvrstite?

V družbenem sektorju gospodarstva sevniške občine je trenutno zaposlenih 2530 ljudi, kar je za spoznanje manj kot jih je bilo lani. Če bi jih razvrstili po višini zaslužkov v letošnjem letu, bi ugotovili naslednje: do 40 tisočakov je na mesec zaslužilo 60 ljudi, 278 jih je prejelo od 40.000 do 50.000, 400 jih je imelo prejemke od 50.000 do 60.000, 443 zaposlenih je ob prvem dobilo v kvartu 60.000 do 70.000, od 70.000 do 80.000 je zaslužilo 347 ljudi, od 80.000 do 100.000 jih je dobilo 301, od 100.000 do 120.000 — 130, od 120.000 do 140.000 — 72, medtem ko jih je imelo 79 prejemke nad 140.000 S-din.

V negospodarstvu je trenutno zaposlenih 360 ljudi. V septembru so bili njihovi prejemki naslednji: do 40.000 — 22 ljudi, od 40.000 do 50.000 — 45, od 50.000 do 60.000 — 33, od 60.000 do 70.000 — 50, od 70.000 do 80.000 — 61, od 80.000 do 100.000 — 55, od 100.000 do 120.000 — 32, od 120.000 do 140.000 — 13 in nad 140.000 — 22 zaposlenih.

Aktivi — dobra oblika dela

Na sevniskem občinskem komiteju ZK pripravljajo letne konference, ki bodo v posameznih osnovnih organizacijah v decembru in januarju. Kot so se dogovorili na nedavnem sestanku s sekretarji, bodo osrednje točke dnevnega reda med drugim: reorganizacija in razprava o

konkretnih ukrepih, ki jih zahteva družbena in gospodarska reforma.

Kot uspešno obliko dela gojijo v sevniški občini shode aktivov — komunistov iz vrst prosvetnih delavcev, borov, kulturnikov ali drugih skupin delovnih ljudi, kjer lahko temeljiteje razpravljajo o temeljnih vprašanjih, ki zadevajo te ljudi. 13. decembra se je spet zbral aktiv prosvetnih delavcev in se posvetoval o vsebinskih vprašanjih izobraževanja in vzgoje.

PODVRH: kaj bo z nekdanjo šolo?

Stavba nekdanje osnovne šole na Podvrhu že dalj časa sameva in vse bolj se bliža čas, ko bo začela vidneje razpadati. Tamkajšnjim organizacijam stavbe ne kaže obnavljati, ker bi bila v skupne namene premalo izkorščena in bi bilo škoda denarja za popravilo. Javni shodi tamkajšnjih vaščanov so kar pri Ivanu Jazbecu. Da stavbe ne bi popravljali, so mnenja tudi na sevniški občinski upravi, kjer pravijo, da bi jo bilo najbolje prodati kakemu zasebniku.

Savsko šolo so obnovili

Nekdanja savska šola v Sevnici je bila do nedavnega v zelo slabem stanju. Posopje, kjer ima prostore šola lesne stroke, so obnovili: prenovili so fasado, že prej pa tudi notranje prostore.

Matični urad Trzišče

V zadnjih treh mesecih je bil doma rojen en deček. Umrl so: Jožko Novak, otrok iz Telčic 3, 6 let; Jožefa Mrigole, gospodinja iz Telč 25, 74 let in Marjeta Bovhan, soc. podpiranka iz Telč 24, 77 let.

Avto-moto društvo iz Sevnice je preuredilo nekdanjo stavbo nasproti bencinske črpalke, ki je bila namenjena za skladišče oglja, v mehanično delavnico. (Foto: M. L.)

Cesto Loka-Breg je treba posipati

Odssek medobčinske ceste Radeče—Sevnica med Loko in Bregom je poln jam, ki so široke tudi po pol metra. Taka cesta je vse prej kot varna za vozila, pa tudi pešci se pritožujejo, ker jih vozila poškrbijo od nog do glave, če je cesta blatna. Gramoza pa ni od nikoder, čeprav ga je ob savski strugi in v loški gramoznici dovolj. Je to marnost ali kaj?

DR. HINKO HEFERLE GRADOVI V MIRENSKI DOLINI

V samostanih pa se je razvijala šolastična medicina, ki je črpala (1886-1889), Janez Uveč (1887-1889), svojo modrost in učenost iz grških in rimskih virov.

Nasploh je zdravstvo le počasi napredovalo. Še daleč v srednji vek so na podeželju, tako tudi v Mokronogu, zdravili ljudi padarji in ranarniki, ki so bili hkrati tudi brivci. Med njimi je bilo mnogo vračev in mazačev, medtem ko so v mestih v 17. stoletju že delali pravi zdravniki, katerih ugled je hitro naraščal. Ti aprobirani in diplomirani doktorji, ki so se podpisovali z dr. med in dr. phil., pa niso opravljali nobenih kirurških del in operacij. Te so prepuščali nižjim kolegom — ranarnikom, kamnoredcem in drugim. Sami pa so postavljali diagnoze in pisali recepte. Večina njih je bila v službi mest ali deželnih stanov in so se imenovali »fiziki«, medtem ko so drugi nosili naslov »medicini«.

V 18. stoletju sem zasledil v Mokronogu padarja Franca Hostnika in Mihaela Subica (seznam trških

prebivalcev Mokronoga iz leta 1770). Okoli 1796 je bil v Mokronogu »izkušeni kirurg« Janez Schusters (zapisnik trškega sodišča), ki je postal kasneje šolski preglednik v Mokronogu.

Leta 1797 je divjala v Mokronogu huda epidemska bolezen (najbrž griža). Tisti čas je živel v trgu okrožni zdravnik Schleiffer, ki je napisal zdravniško spričevalo kaplanu Jožefu Koprivi.

V 19. stoletju se je v Mokronogu naselil dr. Poher, prvi promovirani doktor medicine (spričevalo za pljučno bolnega kaplana Podborška leta 1817). Istega leta najdemo v Mokronogu še dr. Franka, ki je tudi zdravil tega kaplana.

Leta 1829 naletimo v Mokronogu na zdravnika dr. Eržena (spričevalo o duševni bolezni župnika Verčiča).

V letu 1838 je bil krajevni zdravnik v Mokronogu dr. Franc Papež (spričevalo kaplanu Janezu Klopčiču o njegovi jetrni bolezni, ki naj bi bila posledica v Kostanjevici prebolele »kolere« ali izmenične mrzlice).

Leta 1849 so v Mokronogu prvič cepili otroke proti kozam.

O mokronoških kasnejših zdravnikih ne vemo dosti. Okoli 1880 se omenja okrožni zdravnik dr. Saurau, dopisnik »Tagblatta«. Kasneje je živel v trgu distriktni padar Ignac Mahorčič, ki je bil tudi ranarnik. Ljudje so mu rekli »kruhopapavec«, ker je menda rad kruh jedel ali pa zato, ker verjetno ni dosti koristil. Umrl je leta 1902.

Nasledil ga je dr. B. Malerič (1902—1903). Za njim je prišel dr. Matija Hočevar (ribniški rojak), energičen in sposoben zdravnik, sicer pa bolj robatega značaja. Ko je 1913. odšel v Domžale, ga je nasledil ribniški rojak dr. Albin Češarek, dobra duša in sposoben zdravnik, vnet narodnjak in Sokol. Z uspehom je deloval kot igralec pri Branem društvu. Leta 1924 je odšel v Trebnje, kasneje pa na Bled. Za njim je prišel v Mokronog dr. Leopold Mejač in leta 1928 dr. Stane Skulji, ki je bil zelo sposoben zdravnik. Ostal je v trgu do 1934, ko je odšel

Dajte nam puške, pa bomo naredili red!

Sprave, kot kaže, ne bodo dali ne zakoni ne predpisi, dosegli pa bi jo, če bi lovci zmanjšali število divjih prašičev in razmnožili manj škodljive divje živali — Družine bi se morale tudi bolj potruditi, da bi divjad s krmišči bolj zadrževale v gozdovih

»Lovci naj nam docela povrnejo škodo, ki jo naredi divjad na naših njivah. Mi je zanje ne bomo redili,« so izjavili odborniki Novak, F. Pekolj in F. Trlep, ki zastopajo volivce s področja lovskih družin Dobrnica in Vel. Gabra, kjer naredijo divji prašiči in jeleni na posevkih največ škode. Lovec Ribič s Trebelnega se je postavil za lovce in vprašal: »Koga bi kmetje zaradi tega napadli, če lovcev in lovske organizacije sploh ne bi bilo, prašiči pa bi vseeno rili po njivah.« Lovci nimamo od divjadi nobene materialne koristi, čeprav zanjo porabimo marsikatero uro prostega časa in precej denarja iz svojega žepa. Mi nismo pridobitna gospodarska organizacija, smo le društvo, ki si prizadeva ohraniti v gozdovih divje živali, ki so v okras pokrajini,« ga je podprl Vladimir Silvester, ravnatelj mirenske šole.

Vselej, kadar je bilo lovstvo na dnevnem redu, je bila razprava burna in zanimiva, včasih je neprizadete silila celo k smehu. Tako je bilo tudi na zadnji seji občinske skupščine 1. decembra. Spor, ki se med kmetovalci in lovci vleče že leta in leta, je še vedno živ. Predvsem na območju lovske družine Dobrnica in Vel. Gaber se obe strani kar ne moreta sporazumeti. Vsaka dokazuje svoj prav.

Tudi lovski zakon, ki je bil sprejet v letošnjem juliju, ne daje osnove, da bi se lovci in kmetovalci pomirili. Po zakonu bi namreč morali kmetje, ki zahtevajo odškodnino, zavarovati njive na krajevno običajen način. Lovci zatrjujejo, da je pri nas to predvsem dobro ograjevanje

njiv, kmetje pa zatrjujejo, da so s tem zelo veliki stroški in da divjačina ne pozna,

kdor trdi, da bi ograja lahko zadržala lačno divjad. »Dovolite nam spustiti tok v žice ali pa nam dajte v roke puške, pa bomo sami naredili red,« so pribili svoje zahteve.

Verjetno je tukaj rešitev, in sicer ne v električnem toku, pač pa v puški v rokah lovcev, ki lahko zmanjšajo število divjadi, ki dela na njivah najbolj občutno škodo. Na območju lovske družine Vel. Gaber so res največje možnosti za inozemski turistični lov, kot zatrjuje poročilo, toda ta lov in divjad ne smeta tako prizadeti prebivalcev že tako in tako najbolj revnih predelov. Prete-

htati je treba, če tako številna velika divjad res prinaša večjo korist, kot pa je škoda, ki jo povzroči.

Nič ne pomaga, predstavniki lovskih družin bodo morali na bazenskem odboru prerešati marsikaj, od odnosov do kmetijstva in gozdarstva pa do svojih organizacijskih zadev. Družine bodo morale uvesti enotnejše lovsko gospodarjenje, z občinsko skupščino skleniti pogodbo o gospodarjenju z lovišči, na podlagi bonitiranja lovišč narediti lovski kataster, ki bo omogočil smotnejše gospodarjenje. Povečati bo treba stalež manj škodljive divjadi na račun tiste, ki kmetom povzročajo veliko škodo, kar bo vsaj delno zagladilo spor med kmetovalci, gozdarji in lovci, ki so lahko vsi hkrati družbeno koristni.

M. LEGAN

Komunalnim vprašanjem prvo mesto

Na krajevni konferenci Socialistične zveze v Trebnjem, ki je bila v četrtek, 8. decembra, so govorili predvsem o nalogah krajevne skupnosti. Trebnje naj bi prihodnje leto dobile mrliško vežico, tržnico, še eno prodajalno čevljev in prodajalno konfekcije, so k programu organizacije predlagali udeleženci. Znova naj se ustanovi turistično društvo. Za novega predsednika krajevnega odbora Socialistične zveze je bil izbran inž. Jurij Zidanšek.

Kot je pokazala razprava o obširnem poročilu dosejanega predsednika Ivana Mrazka, prebivalce Trebnjega in bližnjih vasi najbolj žulijo mnogi neurejeni komunalni

problemi, kar je delalo vtis, da smo na seji krajevne skupnosti. Programu te mladice samoupravne tvorbe so na konferenci naložili še nove naloge, da se ji v bodoče

obeta obilo dela. Odobrvali so spodbudo krajevne skupnosti, da je prihodnje leto potrebno zgraditi mrliško vežico na trebanjskem pokopališču, predlagali pa so tudi, naj bi kraj dobil tržnico, kjer bi kmetje lahko prodajali kmetijske pridelke. Veliko besed je bilo o trgovinah, ker kot kaže, kljub izboljšavam še vedno ne zadovoljujejo kupcev. Kraj naj bi v prihodnje dobil še eno prodajalno čevljev in trgovino konfekcije, za kar je treba zainteresirati matična podjetja. Bilo je tudi rečeno, naj si krajevna skupnost poišče druge možne vire dohodka, da bo lahko izpolnila naloge, več delavnosti pa bo moral pokazati tudi njen svet.

Tov. Janez Gartner in tov. Petrovič sta obširno govorila o potrebi ponovne oživitve turističnega društva, saj si z letom mednarodnega turizma lahko obetamo mnogo večji obisk tujih gostov, ki bi se tudi v Trebnjem pogostjeje in dalj zadrževali, če bi bil kraj lepo urejen, snajzen in ljudje prijazni.

Na konferenci so komunalna vprašanja zavzela tolikšen obseg, da skoraj ni bilo časa temeljiteje spregovoriti o prav tako oziroma še važnejših vprašanjih: o političnem delu organizacije, o kulturni dejavnosti, o vzgoji in izobraževanju, o mladini, o telesni kulturi, čeprav bi bilo o tem marsikaj povedati.

Stanetu Mahu v spomin

Neizprosna smrt je spet razredčila vrste nekdanjih borcev za svobodo. Vedno nasmejan, družaben in nesebičen tovariš, kakršnega sta vzgojili partija in revolucija, je moral v prerani grob, star komaj 42 let — Stane Mah.

Pokojni Stane je bil sin malega kmeta iz Martinje vasi pri Sentlovrencu. Z bratom Jožetom, ki ga že dolgo

pokriva gomila cankarjevcev na Javorici, se je vključil v vrste borcev za svobodo. Komaj 18 let star se je leta 1943 priključil cankarjevcem in z njimi delil dobro in slabo do končne zmage. Pod zastavo SKOJ je Stane kot njen pripadnik branil čast naroda, ki mu je pripadal tako izkazali poslednjo čast.

brata in tovarisa. Bil je pogumen in ponosen vojak ter dober starešina. Red za hrabrost, red zasluge za narod tretje stopnje, medalja za vzgojili partija in revolucija, je moral v prerani grob, star komaj 42 let — Stane Mah.

Bolezen mu je preprečila, da bi bil še naprej v vojaški službi, zato je bil upokojen. Toda čeprav je bil bolan, je delal med nami kot prijubljen politični delavec. Več let je bil sekretar osnovne organizacije ZKJ, dolgoletni predsednik krajevnega odbora ZB Sentlovrenc, okrajni in občinski odbornik, predsednik krajevnega odbora SZDL itd.

Ko smo zvedeli za njegovo smrt, kar nismo mogli verjeti, da je to resnica. Odšel je tiho, kakor je živel. Radi smo ga imeli ne samo sosedje in ožji tovariši, temveč vsi, ki smo ga poznali. Za usakogar je imel prijazno besedo. Dokaz za to je bilo številno cvetje in obiski, ko je ležal na mrtvaškem odru ter zadnji spreved, ki se ga je udeležilo čez 2000 ljudi. Na pogreb so prišli ljudje iz vse Temeniške doline, na zadnji poti pa so ga spremljali tudi njegovo vojni tovariši iz mnogih krajev naše ožje domovine ter mu naroda, ki mu je pripadal tako izkazali poslednjo čast.

TONE ZIBERT

Priznavalnine — na rešet

Na Predlog komisije za zadeve borcev naj bi se v trebanjski občini zmanjšalo število priznavalnin za polovico — Povprečna priznavalnina, ki jo je doslej prejemale 68 ljudi, pa naj bi se povečala od 12.500 na 14.700 starih dinarjev

Priznavalnine so bile uvedene z namenom, da družba pomaga socialno ogroženim borcem in aktivistom. Ker pa so nezadostna merila preveč ohlapno določala, kdo jo je upravičen prejemati, so bili primeri, da so jo dobivali tudi tisti, ki je niso bili najbolj potrebni. To je izzvalo ponekod celo negodovanje davkoplačevalcev.

Da bi občinska skupščina uredila priznavalnine, je pred kratkim dopolnila že prej sprejeti odlok in podrobneje določila, kakšnim ljudem naj družba v bodoče še daje to družbeno pomoč. S pomočjo komisije za zadeve borcev NOV in krajevnih organizacij ZB so na občinski upravi naredili pregled življenjskih razmer udeležencev priznavalnin, da bi dobili čim bolj verno podobo. Na osnovi teh podatkov je bil narejen predlog o dopolnitvah odloka o

priznavalninah, ki vsebuje merila, kdo je do pomoči upravičen. Med temi merili so najbolj odločilne premoženjske razmere prasilcev, zatem starost, zdravje in število nepreskrbljenih otrok v družini. Podrobnosti so določene v odloku, ki je objavljen v Uradnem vestniku Dolenjske.

MERCATORJEVO presenečenje za Trebnje

Trgovsko podjetje Mercator je pred kratkim zagotovilo, da bo prihodnje leto uredilo v prostorih velike trgovine s prehrambenimi proizvodi v Trebnjem prvo samopostrežno trgovino v kraju. Sedanjno opremo za klasično trgovino bodo v tem primeru preselili v preurejeno trgovino v Dol. Nemško vas.

GRADITELJI, POZOR!

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE MIRNA NA DOLENJSKEM OPEKARNA PRELESJE

nudi vsem potrošnikom izredno prilžnost za nakup

OPEKE PO ZNIŽANI CENI

v času od 15. decembra 1966 do 15. januarja 1967

opeka NF marke 150 po 40 S-din za I. razred in po 38 S-din za II. razred
opeka NF marke 110 po 38 S-din za I. razred in po 36 S-din za II. razred
opeka NF vseh mark, delno okrušena po 32 S-din za 1 kos
opeka NF v kosih nad 1/2 opeke po 15 S-din za 1 kos
opeka NF v kosih 1/2 opeke po 15 S-din za 1 kos

V ceni je že vračunan tudi prometni davek. — Naštete cene veljajo franko vozila kupca, razen pri vagonski pošiljki, kjer zaračunavamo za nakladanje še po 2 S-din.

Hkrati obveščamo kupce, da po želji dostavljamo opeko tudi z našimi kamioni, po zelo ugodnih cenah!

v Kranj. Padel je leta 1942 blizu Kranja, ko je hitel na pomoč ranjenim partizanom nad Besnico.

Od 1934 do 1945 je bil krajevni zdravnik v Mokronogu dr. Drago Mušič, za njim pa do 1954 dr. Rajko Fenc.

V zobarstvu je deloval v trgu do 1954 Stane Grm, kasneje pa je prihajal kot dentist v trg (en ali dva dni v tednu) Ivan Pavšič iz Novega mesta.

SOLSTVO V MOKRONOGU

Ze cesarica Marija Terezija (1740-1780) je izdala zakon o obveznem šolanju vseh državljanov. Vendar je ta zakon veljal le za nižje, to je ljudske šole, medtem ko so ostale višje šole domena plemenitašev. Le prav izjemoma so mogli biti sprejeti na višje šole tudi nadarjeni sinovi podložnikov. Kljub zakonu pa so ljudske šole le počasi ustanavljali. Največ je bilo takrat zasilnih šol, v katerih je še vedno učila duhovščina ali pa organisti, povečini samo ob nedeljah. Cesar Jožef II. je 1787 izdal zakon o splošnem šolanju vseh državljanov in o zidanju šolskih poslopj. Toda tudi ta zakon ni pospešil ljudskega šolanja.

Kdaj je bila v Mokronogu ustanovljena šola, ne vemo točno. Glede na to, da je v farnem zvoniku bil poseben šolski zvon (z letnico 1800), pa lahko sklepam, da so ta

krat najbrž že imeli šolski pouk. Prejšnje čase so namreč pred poukom zvonili. Na kraju, kjer je do 1945 stala tako imenovana »stara šola«, to je enonadstropno poslopje pod gradom, je še mnogo prej stala majhna pritlična hišica z dvema sobama. Prva je bila šolska soba, v kateri je bilo prostora komaj za 20 otrok, v drugi sobi pa je bilo učiteljevo stanovanje. Vemo, da je med leti 1808 do 1814 (torej za časa Francozov) tukaj učiteljeval Matija Tomšič. Za njim so služili kot učitelji: Prevec, Serko, Zadražnik, Palčič, Matija Jurman, Drijani in Jožef Serek, ki je učiteljeval do konca šolskega leta 1837. Za njim je prišel učitelj Jože Potokar, ki je leta 1839 še poučeval v omenjenem šolskem poslopju. Tisto leto pa so prvotno šolo podrli in na istem kraju sezidali novo enonadstropno šolsko poslopje, ki je veljalo okoli 700 goldinarjev. V njem se je začel pouk naslednje leto.

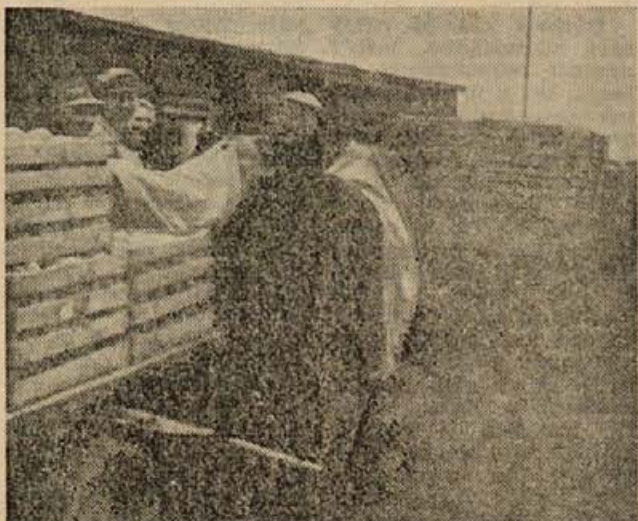
Leta 1875 so enorazredno osnovno šolo razširili v trirazredno, učitelj Potokar pa je bil imenovan za nadučitelja. Svojo službo je opravljal zelo vestno in izredno marljivo do upokojitve 1879. V letu 1873 je bil za drugega učitelja imenovan Dragotin Kaliger, tretje mesto pa je dobila učiteljica Amalija Regnarde. Po upokojitvi Potokarja, ki je bil za svoje velike zasluge 1877 odlikovan s srebrnim križcem s krono, je bil

20. oktobra 1879 imenovan za nadučitelja v Mokronogu Anton Grčar, ki je bil do tedaj nadučitelj v Sentrupertu. V Mokronogu je poučeval do 1. septembra 1892, ko se je preselil na novo službeno mesto v Radovljico na Gorenjskem. Na njegovo mesto pa je 22. decembra 1892 prišel dotedanji litijski nadučitelj J. Ravnikar.

V tistih časih so v Mokronogu službovali še naslednji učitelji in učiteljice: Ana Bauer (1877-1887), Ernestina Clarici (1879-1883), Marija Mihel (1883-1885), Dragotin Trost Edvard Vohinc (1898), od 1889 Ludovika Košenini in od 1890 Amalija Donati.

Leta 1890 je bila trirazrednica razširjena v štirirazrednico. Vsi štirje razredi so bili urejeni v zgoraj imenovanem šolskem poslopju, ki je bilo prvotno namenjeno za enorazrednico, za učiteljevo in cerkvenikovo stanovanje. Naj omenimo še, da je 13. maja 1888 šola dobila novo bandero.

J. Ravnikar je 1903 odšel v pokoj. Za njim je bil imenovan za nadučitelja v Mokronogu Ludvik Fetič-Frankheim, dotedanji nadučitelj v Postojni. Nekaj časa pred nastopom novega nadučitelja je vodila šolo Ludovika Košenini. 5. avgusta 1908 je umrl nadučitelj Fetič-Frankheim, ki je bil pokopan v Mokronogu.

Skoraj na vseh konferencah krajevnih organizacij Socialistične zveze v trebanjski občini kmetje vprašujejo o letošnjih cenah krompirja in o težavah pri prodaji. Na odpremo postajo sicer pride vagon ali dva, kar pa hitro napolni, vrste naloženih voz pa čakajo, kot kaže prizor s trebanjske postaje. (Foto: M. Legan)

TREBANJSKE NOVICE

Komunalna vprašanja, samoprispevki, kandidati

Občani in člani SZDL v novomeški občini so se v minulih dneh sestali na konferencah v devetih krajih

GABRJE: cesta in družbeni prostor

Govorili so predvsem o ureditvi ceste Brusnice-Gabrje in usposobitvi družbene prostora. Ko so sprejeli samoprispevek in obljubili prostovoljno delati, so jamčili, da bodo prvo nalogo rešili s prizadeto delovno organizacijo, drugo pa z lastnimi sredstvi in s prostovoljnimi delci. Druga naloga je bolj zahtevna zato, ker se zavedajo, da ne bo napredka v vasi, če ne bodo imeli prostora, kjer bi se zbirali mladina in drugi občani. Na konferenci so evidentirali kandidata: Jožeta Gazvoda,

Rada Božiča in Lojzeta Jakliča. Občinski odbor SZDL je zastopal predsednik Slavko Dokl.

OTOČEC: velika udeležba
Sestanek občanov v okviru krajevne skupnosti je opozoril na nekatera neresena vprašanja, ki se jih nameravajo zdaj lotiti. Dobro bi bilo, ko bi bili večje pozornost posvetili turističnemu razvoju kraja, ki ima za to vse možnosti. Kaže, kot bi na to pa nogo vse preveč radi pozabili. Za kandidate so bili evidentirani: Tine Tomšič, Zane Vidrih, Jože Florjančič in Tone Kraševac. Občinsko organizacijo je zastopal prof. Jože Skufca.

ČADRAŽE: stari - mladi!

Na konferenci so kritično spregovorili o delu njihovega KO SZDL. Oglasili so se zlasti mlajši, ki so se čutili preveč zapostavljeni. Dobronamerne pripombe so vselej dobrodošle, ne gre pa postavljati v ospredje vprašanja, ali stari ali mladi, saj je važno le to, ali je občan pripravljen delati v organizaciji ali ne. Sodbe in ocene je lahko dati le na podlagi dela in v nobeni drugi zvezi. Konference se je udeležil tudi Janez Potočar iz Novega mesta.

STOPIČE: rojstvo nove organizacije

Zalostno, toda resnično je, da do zdaj v Stopičah ni bilo mogoče govoriti o organizaciji SZDL. Zaradi slabe kadrovske sestave dejavnosti sploh ni bilo. Na letni konferenci, ki je bila skupaj s krajevno skupnostjo 11. decembra, so izvolili novo vodstvo organizacije, ki ji je začel predse-

Beležka s seje

Občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij je na seji 6. decembra razpravljal o delu v prihodnjem letu in sklenil med drugim obiskati večja dolenska središča, da bi kulturne delavce in vodje prosvetnih društev in gledaliških skupin pridobili za dolensko pionirsko zborovsko in gledališko revijo, ki bi jo priredili v Novem mestu.
Govorili so tudi o programski politiki Zavoda za kulturno dejavnost v Novem mestu in sklenili, da se glede popoldanskih gledaliških predstav za šolsko in ostalo mladino pogovore s predstavniki šol oziroma predavatelji maternihščin in mladinci v podjetjih in ustanovah.

Nove kandidate že predlagajo

Evidentiranje možnih kandidatov za odbornike občinske skupščine in republiške poslance v novomeški občini živahno potekajo. Na letnih konferencah Socialistične zveze so doslej evidentirali že okoli 30 kandidatov. Ko bodo začeli dostavljati predloge tudi občni zbori sindikalnih podružnic, bo zbrana vrsta predlogov za zbor občinske skupščine in štiri zbere republiške skupščine.

Tako bomo evidentirali kandidata za novega poslanca v republiški zbor namesto Viktorja Avbija in Staneta Dolenc; za gospodarski zbor namesto Dragice Rome; v socialno-zdravstveni zbor namesto Ludvika Simončiča; v kulturno-prosvetni zbor namesto prof. Veljka Trohe in v organizacijsko-politični zbor namesto Kristine Plut.

Včeraj o sanacijskem programu za »INIS«

Za sejo občinske skupščine, sklicano za včeraj dopoldne v Novem mestu, so dobili odborniki zajeten sveženj gradiva. Dnevni red je predvidel razpravo o urbanističnem programu Novega mesta in Dolenskih Toplic ter o lokacijskih dovoljenjih. Osrednja pozornost je dobila problematika v INIS (sanacijski program). Zatem je prišla na vrsto razprava o prenosu stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov. Razen tega je bil za včeraj napovedan sprejem odloka o ustanovitvi sklada za borce in sklepa o razpisu referendumu o zidanju nove osnovne šole v Novem mestu.

Ob razstavi Jožeta Tisnikarja

Današnji čas je naklonjen abstraktnemu, nefigurativnemu, avtomatskemu slikanju, ker je to simbol naše tehnične družbe, odsev sveta, ki ga današnji človek vidi. Toliko je dogajanja in problemov okoli nas, da le stežka dojamemo celotno podobo. Lažje je in navajeni smo gledati in ocenjevati nekaj, kar je le ozek del tega sveta. Tako so tudi likovniki rešeni spon. Domišljija, konstrukcija, presenetljivi posegi imajo pristo pot. Seveda je tu še težje ugotoviti ribarjenje v kalnem, ozidoma nam porušeno je sakralno gledanje na umetnost. Njihovi izdelki nas mnogokrat navdušujejo z domiselnostjo, likovno, estetsko, nekje pa nas puščajo neprizadete.
Čisto drugačen pa je svet slikarja - samouka iz Slovenjegra Gradca. To je svet re-

snice. Zastor odgrnjen, da vidimo človeka, ne kot bi ga radi, ker smo pri tem prizadeti, temveč človeka, kot je. Nočemo gledati otroka - kliklopa na secirni mizi, čeprav nam je opomin za neodgovorno početje, nočemo gledati svojega drugega v odprto telo, svojih staršev, prijateljev. Nočemo videti ljudi na sedmici, ki se ljubijo in jerelejo smrti pomembnost. Odvratno, pravimo. Nočemo. Tiščimo oči. A vemo le, On ne tišči oči. Odpira jih drugim. Nelagodnost, mračnost, vizija uničenja; karneval, ljubezen, radost. To so sestavine slikarja, ki vidi in živi življenje. Zato ga nam lahko tako prizadeto in odkrito prikazuje.
Slikar Jože Tisnikar razstavlja v Dolenski galeriji od 16. 12. do 30. 12. 1966.
A. FLORJANČIČ

dovati Mirko Lovko. Novo vodstvo obeta polno delo. Občani so večkrat spraševali po reorganizaciji, vendar sami v njej niso bili pripravljeni delati. Razpravi občanov je prisostvoval Ivan Hrovatič.

ŠKOCJAN: čestitke krajevni skupnosti!

Številni občani, ki so se udeležili nedeljske konference, so obravnavali vprašanja, ki jih je svet krajevne skupnosti z njihovo pomočjo dobro rešil. Na sestanku občani niso varčevali s priznanji za organizacijo. Zahtevali so, da bi tudi nadalje tako uspešno delala. Odprta vprašanja bodo še lahko rešili, če bodo složni in še tako vneti. Morda bi bilo prav, da bi nekoliko bolj zaživela SZDL, da se ne bi utopila v delu krajevne skupnosti. Za kandidate so bili evidentirani: Pavel Zupet, Slavka Janežič in Roman Čelesnik. Občinski odbor SZDL je zastopal Slavko Vute.

VRHPOLJE: največ o komunalnih vprašanjih

Na letni konferenci so obravnavali predvsem komunalna vprašanja, ki jih nameravajo reševati pod okriljem krajevne skupnosti. Odločili so se tudi, da bodo sprejeli samoprispevek. Franc Škof je zastopal občinski odbor SZDL.

DOL. STRAŽA: sklep o samoprispevku

Veliko so govorili o spomladanskih volitvah in evidentirali Jožeta Turka za kandidata. Sprejeli so tudi sklep o uvedbi samoprispevka. Nobene besede pa niso rekli o novem gasilskem domu, ki so ga letos zgradili. Na konferenci je bil v imenu občinske delegacije SZDL Uroš Dular.

STRAŽA: samoprispevek sprejet!

Razprava je bila živahna, saj je potrebno v Straži kot

industrijskem središču vprašanja drugače reševati, kot so bili vajeni do nedavnega. Kot kaže, se zavedajo naloge, korak z bolj razvitimi kraji pa poskušajo ujeti ob izvajanju delovnega programa, ki ga ima krajevna skupnost. Na konferenci, kjer so govorili o delu drugih družbeno-političnih organizacij, je bilo premalo mladine. Nemara so takšni shodi namenjeni vsem, tudi mladim. Evidentirali so dva kandidata: Milana Senico in Staneta Sobra. Občinski odbor je zastopal Uroš Dular.

Sporočilo dedka Mraza

Dedek Mraz nam je poslal brzojavko z obvestilom, da bo letos obdaroval otroke v dvorani Doma kulture v Novem mestu v dneh od 26. do 30. decembra. Rad pa se bo oglasil tudi v kaki šoli ali podjetju, kjer bi to želeli.
Zato vabimo starše, podjetja, šole in zavode, da pravočasno sporočijo svoje želje Zavodu za kulturno dejavnost v Novem mestu. Vsakokrat bo dedek Mraz tudi nastopil pri zimski pravljicni igrici Sneženi mož, ki jo bomo uprizorili 26., 27., 28. in 29. decembra, vsakokrat ob 15. uri v novomeškem Domu kulture. Za prireditve zbira dedek Mraz darila v Zavodu za kulturno dejavnost od 24. decembra naprej vsak dan od 8. do 12. ure.
Vstopnina je za otroke 1 Ndin, za odrasle pa 1.5 Ndin.
Vse informacije dobite v pisarni Zavoda za kulturno dejavnost v Novem mestu osebno ali pa po telefonu št. 21-210.

Se bo vrtiljak pouka res ustavil?

Po Novem mestu se je razvedelo, da namerava osnovna šola Katja Rupena uvesti novost: samo popoldanski pouk za učence nižjih razredov in samo dopoldanski pouk za šolarje od 5. razreda dalje — V imenu staršev, ki ugibajo, zakaj tako (mnogi so tudi proti!), smo prosili za razgovor tov. Majdo Jerab, pomočnico ravnateljice:

— Ali ste na nedavni konferenci res sklenili uvesti spremenjen način pouka?
— O tem smo razpravljali, vendar do odločitve še ni prišlo, ker se delamo potrebne analize in zbiramo podatke, da bi ugotovili, ali je taka odločitev utemeljena.

— Zakaj je sprememba urnika sploh potrebna?
— Starši otrok, ki hodijo v višje razrede, že nekaj let zahtevajo dopoldanski pouk. Na vseh redovalnih konferencah ugotavljamo tudi, da je učni uspeh v višjih razredih osemletke slabši kakor v nižjih. Ob dejstvu, da je šolska stavba kljub nekaj učilnicam, ki jih dobimo zaradi izselitve ekonomske šole, premajhna, skušamo najti ustrezne rešitve. Upoštevatelj moramo, da imajo otroci v višjih razredih po predmetniku določenih 32 do 34 ur pouka na teden, medtem ko je za nižje razrede predvidenih na teden le 22 do 27 učnih ur. Letos imamo tudi 89 prešolanih učencev več iz podruž-

ničnih šol. Razen tega bi radi omogočili dopoldanski pouk predvsem otrokom iz okoli 4 km oddaljenih krajev, kot so: Ragovo, Brod, Muhaber, Dolenje in Gorenje Kamence, Mala in Velika Bučna vas, Cegelnica, Potočna vas, Hudo, Gotna vas, Groblje, Daljni vrh in Zabjak. Otroci iz navedenih vasi prihajajo od popoldanskega pouka domov v trdi temi, okoli 21. ure. To res ne gre in njihovi starši se upravičeno potegujejo za spremenjeni urnik.

— Ali ste upoštevali tudi, da bodo šolarčki nižjih razredov, katerih starši so za poslani, pri tem prikrajšani? S starši bodo lahko skupaj le v večernem času.

— Vse to vemo in upošteevamo. Vprašanje je le, kdo je bolj prizadet: manjši ali večji otroci. Iščemo rešitve, kakor sem že povedala. Imamo namreč 30 učilnic in 48 oddelkov. Dopoldanski pouk za učence višjih razredov je potreben. Imajo ga povsod, na vseh osemletkah v območju novomeškega zavoda za prosvetno-pedagoško službo, razen pri nas. Če torej uvedemo zanje dopoldanski pouk ter še po en dopoldanski razred za nižješolce iz

oddaljenih krajev, zmanjka učilnic že za učence vseh petih razredov. Ne vidim druge možnosti, kot mestne otroke iz nižjih razredov učiti samo popoldne.

— Ali se člani vašega učiteljskega zbora strinjajo z novim predlogom?
— Predmetni učitelji so vsi zanj, razredni pa proti.

— Lahko poveste še, kdaj bo prišlo do končne odločitve?
— Preden se bomo odločili za tako pomembno spremembo, ob kateri bo del otrok in staršev prizadet, bomo pripravili vse potrebno gradivo, s katerim bomo dokazali upravičenost novega urnika. Vsekakor pa so govorice, da bomo pouk po novem uvedli že zdaj, neosnovane. Na spremembo ne računamo prej kot ob zaključku I. polletja ali celo šole ob koncu šolskega leta.

— V ozadju vsega tega je najbrž potreba po gradnji nove šole?
— Nova šola je potrebna. To vsi vemo. Potrebovali pa bi solo z 20 učilnicami, če bi hoteli uvesti v vseh razredih samo dopoldanski pouk. Naraščajoče število prešolanih učencev iz podružničnih šol in pa številni prvi razredi vprašanje gradnje nove šole vedno bolj zaostrejuje.

● O vsem tem imajo starši ● priložnost spregovoriti na ● bližnjih sestankih SZDL ● in na zborih volivcev ter ● nakazati tudi rešitve. Meni ● da pa je jasno, da ne mo- ● remo postavljati zahteve ● po novi šoli, če nismo ● pripravljeni zanj prispe- ● vati tudi iz svojega žepa ● — v obliki krajevnega sa- ● mopriska.

Turnir četrtkategornikov

7. decembra se je pričel četrtinaini turnir za prvenstvo Novega mesta. Na turnirju sodeluje 12 igralcev, prvi štirje pa bodo dobili III. kategorijo in pravico nastopi na polfinalnem turnirju.
Po 3. kolu vodita s po 3 točkami Marko Picek in Kitanović pred Ščepom 2 in pol, Šepotavcem 2 (1), Skandaljem 2 itd. Turnirske partije igrajo vsako sredo in petek od 18. do 23. ure v šahovski sobi (v prvem nadstropju stare pošte).
F. A.

RIA BAČER

Povečana dejavnost RK pozimi

Ob začetku zimske sezone, ki je navadno najplodnejša v delu organizacij, so se nedavno tega v Novem mestu sešli predstavniki vseh krajevni organizacij Rdečega križa s področja novomeške občine ter razpravljali o potrebnem delu v bodočem obdobju.
Sklenili so povečati obseg zdravstvenega prosvetljevanja, oživiti aktivnost pri zbiranju krvojadalcev ter izboljšati odnose dela med krajevnimi organizacijami RK, šolami in podmladki.

Kmalu zatem je bila v Novem mestu tudi širša konferenca z mentorji podmladkov na šolah v novomeški, trebanjski, metliški in črnomaljski občini. Udeleženci so pripravili več zanimivih referatov o delu podmladkov na šolah ter izmenjali mnogo koristnih izkušenj. Ob tej priložnosti je dr. Pečaver širše razložil nujno potrebno tesnejše sodelovanje med zdravstveno službo, šolami in vzgojitelji.
Razpravljali so tudi o začetki podmladarski akciji za zbiranje zdravilnih zelišč, ki se bo nadaljevala tudi v novem šolskem letu. Računajo namreč na materialni uspeh te akcije, ker bodo morala podjetja, ki zbirajo zelišča od otrok, del svojega zaslužka le odstopiti šolam oziroma podmladkom RK. Tako upajo tudi podmladkarji in pionirski odredi ustvariti nekaj lastnih sredstev.

M. TRATAR

Za letos veliko kljub veliki „izgubi“

Samo za komunalno dejavnost je šlo letos več kot 135 milijonov S dinarjev

Ceprav je novomeška krajevna skupnost v prvi polovici letošnjega leta umaknila sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka in tako praktično „izgubila“ več deset milijonov S din, ni malo napravila. Poročilo, ki ga je svet skupnosti že obravnaval, kleno govori o delu in uspehih na vseh področjih, ki jih je letos krajevna skupnost še zlasti razvijala: Ta so: komunalna, prosveta in kultura, zdravstvo in socialno varstvo.

Komunalna dejavnost je znana vrsta novih pridobitev, načrtov in pobud.

Novo mesto je dobilo pri Industriji obutve postajališče za lokalne avtobuse, asfalt na Koštalovi ulici, medtem ko Trdinovo cesto še urejajo. Asfaltni pas, sodobno razsvetljavo in kanalizacijo je pred nedavnim dobila tudi bršlinska cesta. Letos bi asfaltirali še Dalmatinovo ulico. Pri vseh večjih delih so s sredstvi pomagale in pomagajo delovne organizacije in občinska skupščina.

Sama krajevna skupnost je obnovila ograjo v Šolski ulici in postavila železno ograjo na mostu v Smihelu. V Novem mestu je rešila tudi vprašanje čolnarne, gostišča na Loki in drugo.

Pobuda vaščanov in krajevne skupnosti, da bi v Gotni vasi podaljšali kanalizacijo, ni obrodila, ker ni bilo denarja. Kaže, da bodo bolj srečni Čegelnjani, ki so se odločili urediti vodovod, saj so že dobili načrte, delovne organizacije in drugi pa so jim obljubili denarno pomoč.

Pod okriljem krajevne skupnosti so posamezni kraji v novomeški okolici letos uredili več kilometrov poti. Na vaško cesto Jedinščica — Ređerč vas — Gotna vas so pripeljali 40 m² gramoz. Vaščani so prostovoljno očistili jarke, pripeljali in razgrnili gramoz ter porabili za to 60 ur. 60 m² gramoz so nasuli tudi na Volčičevo ulico v Novem mestu in vaško cesto Irča vas — Brod. Pri tem so občani opravili 80 prostovoljnih ur.

Za komunalna dela je bilo porabljen 135 milijonov 450 tisoč S din. Krajevna skupnost pri tem ni imela zgolj posredniške vloge, da bi samo pristavljala svoj „slonček“, marveč je marsikaj uredila s svojimi sredstvi. O tem govori tudi izdatek — 1.600.000 S din, kar pri njenih sredstvih ni malo.

Eni zadovoljni z dobrim studentem, drugi pa...

Komisiji, ki sta ju na poželje poslala svet krajevne

skupnosti in občinski odbor RK, sta dognali, da bi bilo treba urediti studence predvsem v Irči vasi, na Brodu in Škerjančah. Tamkajšnje prebivalstvo namreč uživa nezdravo vodo. Vsi vaščani pa niso navdušeni za obnovo studencev, ampak bi raje vodovod. Zanj se zlasti potegujeta Brod in del Irče vasi ter želita, da bi tja podaljšali vodovod.

Pri obravnavi 35. prošnji

Socialnozdravstvena komisija krajevne skupnosti je sodelovala pri obravnavi 35. prošnji, ki so jih na Center za socialno delo ali druge zavode in ustanove naslavljali občani. To so bile predvsem prošnje za socialno pomoč, odpis bolniških stroškov, pomoč otroškemu varstvu in rejnine. Komisija je pomagala s svojimi predlogi tudi upravi za dohodke, kateri so davčni zavezanci pošiljali prošnje za zmanjšanje prispevkov od kmetijskih dejavnosti.

Pobudnica za odpravo problemov v kulturi

Na pobudo krajevne skupnosti je svet za kulturo in prosveto sklenil predlagati občinski skupščini, naj pomaga domu kulture in študijski knjižnici Mirana Jarca, da se bodo iz doma izselili stanovanjci in da bo knjižnica lahko uredila pionirsko sobo ter prostor za godbo na pihala. Svet za kulturo je hkrati priporočil delovnim organizacijam, naj pomagajo knjižnici, ki potrebuje okoli 2 milijona S din, da bo v prihodnjem letu lahko uresničila svoje načrte.

Krajevna skupnost se je tudi zavzela, da je občinska skupščina z odločbo dodelila družbenim organizacijam v Smihelu stavbo, ki jo je imela IMV.

V delovnih organizacijah je mladina na konferencah ugotavljala, da v samoupravnih organih mladi še vedno niso zastopani tako, kot bi bilo primerno in nujno. Pa

tudi ZMS kot njihova organizacija še ni to, kar bi morala biti — je še vse preveč samo organizatorica proslav in prireditev, kar spada tudi na njeno delovno območje, ni pa glavno. Tolikoj težje prodro mladi tam, kjer imajo samoupravljanje bolj za formalno nujnost, kot življenjsko potrebo. Posledice takega stanja so svedra očitne in prinašajo skrb. Med drugim mladi neradi postanejo člani ZK; kot pove evidenca, je bilo letos bora malo mladih sprejeto v to organizacijo. Dimala povsod so sklenili, da se bodo pogovarjali za boljšo obveščenost o dogajanjih v svojih delovnih organizacijah, hkrati pa še, da bodo iskali stike z drugimi organizacijami in samoupravnimi organi.

Trije trnji v mladinskem delu

Se marsikje bi mladina rada delala po nareku od »zgoraj«

Občinski komite ZMS v Novem mestu je nedavno na seji obravnaval končne konferencie mladinskih aktivov v podjetjih, šolah in na podeželju. Sklenil je, da bo za občinsko mladinsko konferenco, ki bo drugo nedeljo v januarju, pripravil gradivo, v katerem bodo obdelana predvsem vprašanja prostorov, kadrov in denarja.

Značilno za podeželsko mladino je — to se je izkazalo tudi na njenih konferencah — da še ni povsod naša ustreznega dela v družbenem okolju. Sveda so tudi svetle izjeme, ob katerih velja z veseljem podčrtati, da je ni povsod tako brezdušno. — Eno najboljših konferenc so imeli v Straži. Straška mladina je med drugim zahtevala kar najtesnejše stike s krajevno skupnostjo in je glasno povedala, da je temu samoupravno združenju občanov Straže in okoliških krajev pripravljena kar najizdatneje pomagati.

TRUD JE POPLACAN. Vse leto se kmet trudi, da bo njegov prašič kar najbolj debel, in zdaj je prišel čas, ko je treba pogledati, koliko sala se je nabralo pod kožo. Vse kaže, da sta mesarja zadovoljna in da bo »domači praznik« veselje vseh v hiši (tretja nagrada za VI. fotografijo tedna — ORWO NP 18 2,8/30). Foto: Darko Pavlin, Novo mesto.

PREDLOG IZ KANDIJE:

Povsod: za novo šolo!

Za nami je večina konferenc krajevnih organizacij SZDL v Novem mestu, ki so bile združene z zbori občanov novomeške krajevne skupnosti. Povsod so po pregledu dosedanjih dejavnosti izvolili nova vodstva krajevnih organizacij in predlagali tudi kandidate za nove odbornike ObS in nove ljudske poslanke. Med krajevnimi vprašanji pa je bila povsod v ospredju gradnja nove osnovne šole v Novem mestu.

Z veseljem poročamo, da so na vseh konferencah člani SZDL in občani novomeške krajevne skupnosti pozdravili zamisel o gradnji nujno potrebne nove osnovne šole, saj vsi vedo, da se sedanja duša v prenatrpanih prostorih s približno 1600 šolarji! Na vseh konferencah so občani z navdušenjem sprejeli predlog vodstva krajevne skupnosti, da naj občinska skupščina za rešitev tega pomembnega vprašanja razpiše referendum.

Tako so tudi na I. terenu v ponedeljek zvečer potrdili predlog krajevne skupnosti, da naj bi bil krajevni samoprispevek 1 odstotek dohodka zaposlenih, medtem ko so za upokojeince in zaposlene delavce z nižjimi dohodki predlagali, naj bi bili prvi kot drugi do 60.000 S din dohodka oproščeni samoprispevka. Ničče ni bil proti referendumu, predlagali pa so hkrati, da naj ObS organizira tudi še dodatne prispevke iz delovnih organizacij. Mnogi občani bodo verjetno rade volje podarili za gradnjo nove šole tudi svoje obveznice skopskega posojila.

Pripravljenost občanov, da zagotovijo svojim otrokom solanje v dostojnih razmerah, je zelo velika. Krajevna skupnost Novo mesto prosi delovne organizacije in posameznike, da že zdaj razmišljajo o dodatnih oblikah pomoči za gradnjo nove šole. Prispevke nakazujte na žiro račun: 521-3-98. Krajevna skupnost Novo mesto (za novo šolo).

Več naj da, kdor ima več!

Novomeščani z levega in desnega brega Krke in Bršlinci so se na konferencah Socialistične zveze v preteklem tednu in začetku tega tedna zedinili v misljenju, da je Novemu mestu res potrebna še ena osnovna šola, rekli pa so, da se bodo za gradnjo in ustrezno samoprispevek demokratičneje odločali na predvidenem referendumu. Niso se strinjali s tem, da bi obveljala predlagana enotna stopnja za samoprispevek (1 odst.), marveč so menili, naj bi več plačal tisti, kdor ima večje osebne dohodke. Obveljala bi naj torej progressivna lestvica.

Najprej: komu peskokopi?

V Žužemberku so na konferenci Socialistične zveze 10. decembra predvsem obravnavali samoprispevek za leto 1967, s katerim bi zgradili šolsko dvorišče. To malogo naj bi dobila krajevna skupnost. Občani in predstavniki krajevne skupnosti so menili, da krajevnega samoprispevka ne bodo mogli uvesti prej, dokler ne bo odločeno, kdo naj dejansko gospodari s peskokopi. Zda dajajo peskokopi dohodek kmetijski zadruzi, ta pa menda ne gospodari tako, kot bi morala. Na konferenci so menili, da bi bilo prav, da bi peskokope čimprej dobila v gospodarjenje krajevna skupnost, ker bi potem lahko vedeli, kolikšen bi bil njen lastni dohodek in koliko bi naj za šolsko igrišče prispevali občani s samoprispevkom.

Na vseh konferencah so občani odobrili poročilo krajevne skupnosti o njenem delu in so poudarili, da bi morala dobiti krajevna skupnost v prihodnjem letu več sredstev in imeli tesnejše stike z delovnimi organizacijami zdravstvenega, kulturno-prosvetnega in drugih področij, za katera je prebivalstvo najbolj zainteresirano.

Sentjernejčani so gledali »Charlyjevo teto«

V nedeljo, 10. decembra popoldne, je na sentjernejškem odru gostovala dramska skupina KUD France Prešeren iz Trnovca s komedijo »Charlyjeva teto«. Dvorana je bila natrpana. Ljubljanskim gostom so obiskovalci hvaležni za prijetno popoldne. Prav bi bilo, ko bi tudi sentjernejška mladina pripravila kakšno igro in razvedrila prireditve željno prebivalstvo.

P. MIKLIČ

Novomeška kronika

■ **STUDIJSKA KNJIZNICA »MIRANA JARCA«** je pred kratkim uvedla novost: dijaki in drugi obiskovalci imajo vstop v čitalnico le v copatah. Ta sklep so sporočili šolam in dijakom ga še upoštevali. Dobro bi bilo, če bi poskrbeli še za mir v čitalnici, ker nekateri na glas govorijo in se celo smejejo.

■ **V SPODNJI SAMOPOSTREZNI TRGOVINI** so pred kratkim prodajali žvečilne gumiže — podobne italijanskim. Ker so bili v obliki cigarete, so jih otroci kupili v enem dopoldnevu.

■ **MOST ZA PEŠCE OB ZELEDNISKEM MOSTU** je zadnje čase brez luči. Neonske razsvetljave ni več, ker so ponekod ovi razbite, drugod jih sploh ni več. Napako bi bilo treba popraviti ter poskrbeti za pregon zlikavcev.

■ **NA OPUSCENEM OTROSKEM IGRISCU** za postopjem PTT bi lahko pozimi namestili nekaj krmilnic za ptice. S tem bi

Upokojeinci sporočajo

■ V prostorih kluba novomeških upokojeincev bo 20. decembra ob 19. uri Bogomil Lilija predaval »O Varšavi«. Vabljeni! Vstopnine ne bo.

■ 19. decembra začne vaditi pevski zbor Društva upokojeincev. Vaje bodo vsak ponedeljek ob 19. uri v prostorih vajske šole.

lačnim pticam pomagali, hkrati pa poskrbeli za ipse okolje igrišča.

■ **19. DECEMBRA SE BO ZACEL** na Partizanski cesti 5 v Kandiji ob 16. uri popoldne krojnošvalni tečaj. Interesenti dobijo vsa podrobnejša navodila v trgovini Sneguljica.

■ **VLOGA ZK V SISTEMU** samoupravljanja in reorganizacija ZK — je naslov predavanja Vlada Lenardiča z visoke šole za politične vede v Ljubljani, ki ga bo imel 16. decembra ob 18.30 v Domu JLA. Vabimo k čim večji udeležbi! Vstopnine ne bo.

■ **PRI ZADNEM GOSTOVANJU** celjskega gledališča, ki je v Prosvetnem domu nastopilo s »Tremi mušketirji«, so gledalci v avli pogrešali garderobo. Med predstavo so morali plašče držati v rokah, zato je bil marsikdo nejevoljen. Naj bi se ta pomanjkljivost ne ponovila!

■ **PRI OBRITNIKU** na Glavnem trgu so pretekli teden začeli prodajati moške in ženske plašče z 20 do 40-odstotnim popustom. Prodaja po znižanih cenah bo trajala vse do novega leta, če... ne bodo prej zaloge pošle.

■ **GIBANJE PREBIVALSTVA** — Rodile so: Fani Blatnik iz Slakove 2 — Tomaža, Marija Kravs z Zagrebške ceste, blok B — Alenka, Alojzija Blatnik iz Adamičeve 8 — Zdenko in Tilka Zoran s Trdinove 2 — Boruta.

Vojaki bodo obiskali občane

Pred dnevom JLA — 22. decembrom bo večja skupina vojakov obiskala občane na terenu in proizvajalce v delovnih organizacijah.

V soboto, 17. decembra, bo prvo srečanje v šentjernejški ISKRI, kjer si bodo gostje ogledali proizvodnjo, nato pa bodo kolektivno priredili kulturni program.

V nedeljo, 18. decembra, bodo podoben program izvajali v Smarjeti, in sicer ob 15. uri, prav tako v Škocjanu, kjer je prireditev napovedana ob 18. uri!

V ponedeljek, 19. decembra, bo ista skupina obiskala Novoles v Straži ter tamkajš-

njim občanom predvajala kvaliteten spored.

Predvidevajo, da bodo večje skupine vojakov obiskale tudi tovarno Novoteks in Industrijo motornih vozil. Ob tej priložnosti si bodo pripadniki JLA ogledali proizvodni proces. Hkrati pa bodo navezali stike s proizvajalci.

Konference SZDL v prihodnjem tednu

15. 12. ob 19. uri v Kandiji I;
16. 12. ob 16. uri v Orehovici;
17. 12. ob 19. uri v Gotni vasi;
18. 12. ob 9. uri na Uršnih sehn; ob 7. uri v Smarjeti, ob 14. uri v Maharovcu. Vabljeni!

LEKARNA NOVO MESTO

obvešča zdravstvene zavode in prebivalstvo, da bo letni popis blaga po naslednjem razporedu:

LEKARNA NOVO MESTO:

27. decembra 1966 popoldne ter 28. in 29. decembra 1966 ves dan, 28. in 29. decembra 1966 bo lekarna zaprta.

LEKARNIŠKA POSTAJA ŠENTJERNEJ:

22. decembra 1966. Postaja bo ta dan zaprta.

LEKARNIŠKA POSTAJA DOL. TOPLICE:

22. decembra 1966. Postaja bo ta dan zaprta.

LEKARNIŠKI DEPO V ŽUŽEMBERKU IN ŠKOCJANU:

30. decembra 1966.

V navedenem času bomo izdajali zdravila samo na NUJNE RECEPTE!

Kočevje: prva tekmovanja v počastitev dneva JLA

V Kočevju so se pričele prve prireditve v počastitev dneva JLA. 11. decembra so se pomerili športniki — pripadniki JLA in člani ZROP iz Ribnice in Kočevja. Tekmovanja je organizirala enota kočevske vojne pošte.

Streljanje (moštva s po 5 strelci z 20 strelji): 1. ZROP Kočevje 692 krogov, 2. JLA Ribnica 653, 3. ZROP Ribnica 532. Posamezniki: 1. Vučimirovič (JLA Ribnica) 182 krogov, 2.—3. Žvat in Grand (oba ZROP Kočevje) po 153, 4. Gorše (ZROP Ribnica) 151.

Sah (ekipe po 6 igralcev): 1. ZROP Kočevje 9 točk, 2. JLA Ribnica 7 in pol, 3. ZROP Ribnica 1 in pol. — Najbolj razburljiva je bila igra Mohar-Djuric pri stanju 3:2 za Kočevje. Zmagal je izkušeni Mohar, ZROP Kočevje pa je premagal JLA Ribnica s 4:2.

Kegljanje (6 x 100 lučajev): 1. ZROP I Kočevje 2246 kegljev, 2. ZROP II Kočevje 2123, 3. ZROP Ribnica 1783, 4. JLA Ribnica 1740. Posamezniki: 1. Kočevar (Kočevje) 412 kegljev, 2. Henigman (Koč.) 406, 3. Sajovec (Koč.) 405. Kegljisce je bilo dovolj poplavljeno slabše kot navadno.

Priznanja je v imenu občinskega odbora ZSB Kočevje izročil Peter Sobar. A. ARKO

Prof. Jože Glonar dobil Bloudkovo plaketo

Na obletnico smrti znanega športnika in strokovnjaka za gradnje športnih objektov inž. Stanka Bloudka podeljuje slovenska republiška zveza za telesno kulturo že dve leti Bloudkovo nagrado oziroma Bloudkovo plaketo za največje športne dosežke na Slovenskem. Takšno priznanje je dobil letos tudi profesor Jože Glonar, znani telesnovzgojni delavec, pedagog in organizator v Novem mestu.

Pred vojno aktivni tekmovalci in atleti, ki so bili v mladih letih uspešni na tujih in domačih tekmovanjih, je po osvoboditvi — s prihodom v Novo mesto — končal svoje bogato tekmovalno obdobje, ni pa se odrekel športnemu življenju. Na tekmovaških je preživel še dober del mladosti. Predal se je delu na področju vzgoje kadrov in se vztrajno zavzemal za zgraditev športnih objektov. Pri tem je imel precej srečno roko, saj je dobilo Novo mesto ob izdatni pomoči družbene skupnosti vrsto lepih objektov, ki so danes mestu ne v okras, maveč tudi v ponos. Ko je bilo to dobljeno, se je

Jože Glonar temeljiteje posvetil vzgoji kadrov in mnogo neznanih tekmovalce povedel v vrste republiških in zveznih reprezentantov. Svojih naporov ni varčeval pri nikomer, za katerega se je zavzel. Njegove športne in splošne kvalitete niso ostale skrite tistim, ki cenijo njegovo delo. Odločitev, da je za vse to prejel Bloudkovo plaketo, je vsakdo pozdravljal.

Profesorju Glonarju pa je Bloudkova plaketa le bolj skromno priznanje za vse, kar je naredil. Hkrati lahko upamo, da bomo Jožeta še vedno srečavali na atletskih stezah in zasneženih poljanah, kjer

je preživel že toliko svojega življenja.

V imenu številnih prijateljev in športnih delavcev čestitamo profesorju Jožetu Glonarju za odlične in mu želimo še veliko uspehov pri nadaljnjem delu!

Najboljše odbojkarje ima prosveta

Čeprav je zima, se delavske športne igre v Kočevju nadaljujejo. Za odbojko se je prijavilo osem moštev. Prva skupina je igrala takole: LIP — KEMICNA 0:2, ITAS — PROSVETA 0:2, KEMICNA — PROSVETA 1:2, LIP — ITAS 2:0, ITAL — KEMICNA 1:2 in PROSVETA — LIP 2:0. Razvrstitev: 1. PROSVETA, 2. KEMICNA, 3. LIP, 4. ITAS.

Tekme druge skupine bodo 18. decembra. Zmagovalka prve skupine PROSVETA se bo 25. decembra pomerila z zmagovalcem druge skupine v finalni tekmi.

Do zdaj sta navdušili tekmi, v katerih so se pomerili PROSVETA in KEMICNA ter KEMICNA in ITAS.

Cuti je, da so pozimi igralci bolj sproščeni. Čas do tekmovanja so izrabili za igre v namiznem tenisu, telovadili na orodjih itd.

Tekmovanju je prisostvovalo številno občinstvo, zvečina iz sindikalnih podružnic, katerih ekipe so tekmovalce.

A. ARKO

Obračun rokometašev

V sredo so se na zadnji letošnji seji zbrali člani in vodstvo rokometne sekcije, kjer so razpravili uspehe in delo v letošnji sezoni. Izvolili so tudi nov, 11-članski odbor, v katerem so pretežno mladi ljudje, za predsednika pa so izbrali Viktorja Kolarja.

Ob tej priložnosti so določili trenerje, ki bodo že v zimskem času pripravili ekipe na novo tekmovalno sezono. Pionirski vrsti bo vodil Poide Rovnan, mladinec Niko Paulič, člani in članice pa Darko Setine.

20

Mladinsko prvenstvo v kegljanju

Mladinskega prvenstva v kegljanju v disciplini 2 x 100 lučajev, ki ga je priredil kegljaški klub Pionir, se je udeležilo 10 tekmovalcev. Čeprav so prvi nastopili v tej disciplini, so bili rezultati dokaj dobri in prepričani smo, da bodo z redno vadbo pod strokovnim vodstvom še bolj napredovali. Rezultati: 1. Zrone Kalčič 731; 2. Zlatko Romih 718; 3. Franc Drenik 689 podrtih kegljev itd. Opazili smo, da so tekmovalci v drugem nastopu še vedno napredovali in kaže, da bomo imeli v bodoče v tej športni panogi dobre tekmovalce. Želimo, da bi tudi klubi zaradi vzgoje mladih tekmovalcev v tem sportu, ki ni več gostilniški, kot je bil nekdanj, hkrati pa sbljuje vso mladino, predvsem pa delavske, ki si drugače razvedrila ne more privoščiti.

R. R.

Marjan Špilar: »Kup želja — brez možnosti«

Državnega reprezentanta v metu kopja Marjana Špilara smo zmotili v telovadnici, kjer je treniral skupaj z mladimi novomeškimi atleti. Prvo vprašanje je seveda bilo, na kakšne rezultate računava v prihodnji sezoni. »Nerad bi napovedoval rezultate. Dve sezoni sem bil poškodovan: poškodovan sem imel desno ramo, ki se zdaj ni taka, kot bi morala biti, in meniskus na desni nogi. Treniral sem zelo malo, za-

to tudi rezultati niso bili taki, kakršni bi sicer lahko dosegel. Zdaj treniram z mladimi, med katerimi imata največ perspektiv Penca in Slak, ob pomoči Tineta Zaleteja, nekdanjega državnega reprezentanta v metu na 200 metrov. Največ pozornosti posvečamo vajam za moč in hitrost. Močno pogrešam trenerja, ki bi mi lahko veliko pomagal tako pri treningu kot na tekmovanjih. Če bi ga imel, prav gotovo ne bi imel vsako leto novih poškodb. Ne zdi se mi prav, da mi oziroma nam Atletska zveza Jugoslavije posveča tako malo pozornosti.«

— In kakšne so želje za prihodnjo sezono?

»Želja je seveda veliko, možno si pa precej manj. Najbolj bi mi koristila velika tekmovalna. Upam, da bom lahko sodeloval na atletskem dvoboju Jugoslavija — ČSSR, ki bo na Češkoslovaškem, na balkanskem prvenstvu v Istanbulu in na tekmovanju državnih atletskih reprezentanz za pokal Evrope v Zahodni Nemčiji. Zlasti za pokal Evrope, kjer bo v vsaki disciplini nastopil le en atlet za vsako državo, bom imel hudega konkurenta v Galicu.«

— Na Meksiko ne upate?

»Ne, ker bo zveza zaradi pomanjkanja finančnih sredstev postavila zelo visoke norme.«

— Bo Miletčev državni rekord 76,74 m pedel v prihodnji sezoni?

»Leta 1964 sem v Rimu dosegel

svojo najboljšo znamko 73,01 m, potem pa sem bil dve leti poškodovan. Oktobra letos sem spet prišel v formo, ko sem na mitingu v Novem mestu vrgel kopje 72,31 metrov daleč, vendar je bila sezona že pri kraju. Če se mi prihodnje leto poskodb ne bodo pojavile, si seveda želim, da bi dosegel znamko 77 metrov.«

Tina Zaletej je ob tem pripomnil: »Marjan ima povsem realne možnosti, da dosegel nove državne rekorde. Pri tem je treba upoštevati, da so pogoji, v katerih trenira, vse prej kot primerni, da o ugodnostih nekaterih drugih reprezentantov ne govorimo. Če Marjan ne bi metanje kopja pomenilo tudi osebnega zadovoljstva in razvedrila, bi že zdavnaj odnehal — in marsikdo na njegovem mestu bi. Če bi imel boljše pogoje, si upam trditi, da bi kopje vrzel tudi 80 metrov daleč.«

SLAVKO SPLIHAL

Ilaš zmagovalec

Dijaki dijaškega doma v Bršlunu so nedavno končali šahovski turnir, na katerem je zmagal Ilaš (učitelj) s 10,5 točke. Slede: Krošelj 8,5, Potkovač 8, Polović 8, Gasar 7,5, Znidaršič 7 itd.

V šahovskem dvoboju med učiteljem in srednjo kmetijsko šolo je Ilaš zmagal: dvo- lo tokrat ni bilo zmagovalca: dvo- boj se je končal z rezultatom 4:4.

KOSTANJEVIŠKI JAMARJI NAPREDUJEJO: Kostanjeviški jamarji bi radi uredili Kostanjeviško jamo, tako da bi si jo lahko ogledali tudi turisti. Nekaj sredstev jim je obljubila občinska skupščina, vendar to ne bo dovolj. Klub tudi nima dovolj opreme, da bi člani lahko obiskovali globlje jame. — 29. novembra so se kostanjeviški jamarji odpravili v jamo pod Javorovico pri Pleterjah. Zal pa ji niso mogli priti do dna, ker niso imeli dovolj lestev, čeprav je jama globoka le okrog 20 metrov (Foto: Jože Zagorc, Prekopa)

Črmošnjice — dolenski zimskošportni center

Prihodnje leto bo vlečnica dolga že 700 metrov — Na letošnjem koledarju ObZTK Novo mesto je vrsta pomembnih tekmovanj — Skrbeti je treba tudi za dobre smučarje

Novomeška občinska zveza za telesno kulturo je za letošnjo zimo pripravila pester koledar smučarskih in sankarskih prireditev. Večina prireditev — razen ene — bo v Črmošnjicah, ki so 23,5 km oddaljene od Novega mesta.

V ponedeljek so bila zaključena zadnja dela pri vlečnici, ki so jo od prejšnjih 600 m podaljšali na 645 m. Dvignili so namreč gornji sestop, ki je bil zelo neprimaden, in napravili nov plato. Po načrtu bi morala biti dela končana še prej, vendar je delavec presenetil sneg. Vlečnica je dobila tudi novo sidro, tako da so zdaj štiri. Kot je povedal Robert Romih, bo ObZTK Novo mesto prihodnje leto vlečnico podaljšala tudi v spodnjem delu, tako da bo dolžina potem znašala nad 700 metrov.

Vesljalonska progna nad Črmošnjicami bo prve smučarje sprejela sredi decembra. ObZTK Novo mesto je že pripravila koledar najvažnejših tekmovanj, ki se bodo začela v drugi polovici januarja.

15. januarja bodo v Črmošnjicah tekmovali dolenski gozdarji za tradicionalni Fricov pokal v vesljalonu. Edino večje tekmovanje v Novem mestu bo 22. januarja, ko se bodo na Recljevem hribu za medobčinske naslove borili pionirji, pionirke, mladinci in mladinke. 29. januarja bo v Črmošnjicah medobčinsko prvenstvo za pokal Vinka Paderišca, na katerem bodo sodelovali smučarji in Dolenjskega in iz Zasavja. Prehodni pokal branijo smučarji Trbovelj iz leta 1965, medtem ko letos tekmovalna zaradi pomanjkanja snega ni bilo. Istosčasno bo medobčinsko prvenstvo občan Trebnje, Črmoelj, Metlika in Novo mesto za posameznike in ekipe.

Od 29. januarja do 4. februarja bo v Črmošnjicah nadaljevalni tečaj perspektivnih mladih smučarjev. Na njem bo sodelovalo okrog 35 smučarjev, vse stroške pa bo kriila novomeška občinska zveza za telesno kulturo.

5. februarja bodo Črmošnjice

sprejele najboljše pionirke in pionirje na osemsternem smučarskem prvenstvu. To je prvo smučarsko prvenstvo, ki ga je novomeški ObZTK zaupala republiška smučarska zveza. Na njem bodo sodelovali mladi smučarji Dolenjske, Notranjske in Ljubljane — skupaj več kot sto. Pomerili se bodo v vesljalonu, najboljši pa se bodo uvrstili v republiški finale.

12. februarja bodo letos prvič na sporedu sindikalne zimskošportne igre. Člani delovnih organizacij se bodo pomerili v vesljalonu in sankanju. 19. februarja pa bo nad Črmošnjicami zadnje večje tekmovanje: medobčinsko prvenstvo za mladince in mladinke.

S tem pa program ObZTK Novo mesto za letošnjo zimo še ni izčrpan. Novomeščani bodo poslali vsaj na dvoje republiških tekmovanj, verjetno na Gorenjsko, mlade smučarje, predvsem mladince in mladinke ali starejše pionirje.

Vse torej kaže, da bodo Črmošnjice kmalu postale pravi zimskošportni center, čemu govori v prid tudi neposredna bližina Dolenjskih Toplic.

SLAVKO SPLIHAL

BELA KRAJINA v vodstvu

Po končanem jesenskem delu tekmovalna v ljubljanski nogometni ligi je prvo mesto nepričakovano osvojilo moštvo Bele krajine iz Črnomlja, pri tem pa ima še neodigrano tekmo.

NK Bela krajina bo prihodnje leto praznoval 35-letnico obstoja. Uspeh v tekmovalstvu je najlepše darilo ob jubileju. NK Bela krajina je v jesenskem delu lige dosegel 9 zmag, en neodločen rezultat in en poraz. Najboljšo igro je pokazalo moštvo v tekmah z Novim mestom (7:0), z Induplati (3:0) in s Savo v Tacnu (5:1), se pravi: prav z neposrednimi konkurenti za prvo mesto. Igralce je zlasti treba pohvaliti zaradi trdne discipline na treningih in na tekmah, saj ni bil nihče izključen.

Lestvica po končanem jesenskem delu:

1. B. krajina	11 9 1 1	52:13 19
2. Induplati (J)	12 9 1 2	43:19 19
3. Sava (T)	12 8 2 2	40:20 18
4. Novo mesto	11 8 0 3	35:23 16
5. Usnjaj (V)	11 6 2 3	31:15 14
6. Rog (K)	11 7 0 4	30:22 14
7. Rakek	11 5 1 5	19:19 11
8. Medvode	12 4 1 7	31:46 9
9. Dob	12 4 1 7	23:37 9
10. Domžale	12 4 1 7	19:35 9
11. Ihan	12 3 2 7	18:25 8
12. Enotnost	11 1 1 9	24:54 3
13. Svit (K)	12 0 3 9	11:46 3

Izven konkurence: Rudar B (Tr) 13 6 3 4 36:28 15

Tri tekme — Enotnost : Novo mesto, Rog : Usnjaj in Rakek : Bela krajina še niso bile odigrane.

4

Slabo vreme zavrlo program

Slabo vreme, predvsem pa nedavna velika poplava, je vplivalo tudi na potek programa slavnj 60-letnice telesne vzgoje v Ribniški dolini.

Tako so preložena za nedoločeni čas skakalna in smučarska tekmovanja. Vse pa kaže, da bodo ta tekmovanja med zimskimi šolskimi počitnicami, ko bo v Loškem potoku ali na Gori tudi smučarski

tečaj za mladino. Tekmovanje v smučarskih skokih bo v Sodražici, smučarski tek, združen s strelskim tekmovanjem, pa v Loškem potoku.

Za nedoločeni čas je preložen tudi sprejem telesnovzgojnih in športnih delavcev pri predsedniku občinske skupščine. Šolska športna igrišča v Dolenjski vasi, Sodražici in Loškem potoku bodo odprli spomladi.

PISMA UREDNIŠTVU

Neredna dostava pošte v Loko

Tovariš urednik!

Generalni načrt o razvoju poštne prometa narekuje drugačen način prevoza poštne pošiljke, kot je bil do nedavnega, ki pa je za večino pošt, telegrafov in telefonov ugodnejši in cenejši. S tem v zvezi je bil v PTT podjetjih uveden sistem zbirnih centrov.

To pomeni, da se vse pošiljke naslovnikov določenega področja stekajo v najbližji zbirni center, od tam pa se prevažajo poštam, ki so vključene v posamezne centre. Generalni načrt določa, da mora vsako PTT podjetje na svojem področju razen drugega dela organizirati tudi prevoz poštne pošiljke.

Potujoča pošta, ki je vozila z vlakom iz Maribora do Zagreba in nazaj, in je bila z njo pošta Loka pri Zidanem mostu veliko let v kartiralni zvezi, je bila z uvedbo novega voznege reda ukinjena kot nepotrebna. Če bi jo hoteli zadržati za potrebe nekaj pošt našega področja, med katerimi je tudi pošta Loka pri Zidanem mostu, bi jo morali sami financirati. Letno bi morali po izračunu za julij 1965 plačati zanj 53.169.432 S dinarjev (v tem znesku so upoštevani stroški za vleko, vzdrževanje vagonov, osebni dohodki in dnevnice delavcev, amortizacija, obresti in zavarovanje vagonov). Te rešitve nismo izbrali, ker smo lahko organizirali prevoz sklepov z lastnim furgonom iz Brežic preko Sevnice v Sentjanž in obratno. Na relaciji Sevnica-Loka pri Zidanem mostu obratuje avtobus, ki odhaja iz Sevnice po prihodu našega furgona. S tem avtobusom je pošta Loka pri Zidanem mostu do nedavnega prejela poštne pošiljke.

Ker pa je zaradi slabe ceste prihajalo do zamud našega furgona, smo z 20. 11. 1966 odredili prevoz pošte za pošto Loka pri Zidanem mostu z avtobusom iz Brežic.

Ta organizacija prevoza pošte na področju obravnavane pošte je pod sedanjimi pogoji edina možna rešitev. Vse potujoče pošte, ki so priključene vlakom, ki vozijo skozi Loko pri Zidanem mostu, prevažajo poštne pošiljke praviloma samo med tranzitnimi centri.

Da bi odpravili očitne pomanjkljivosti, bomo tudi v bodoče izkoristili vsako izved-

ljivo možnost glede novih vozniških redov, ugodnejših avtobusnih zvez, boljše cest itd., da bi čimprej ugodili upravičenim potrebam uporabnikov PTT storitev.

JOŽE KUKEC

PTT upokojenci smo hvaležni!

Veliko upokojenih PTT delavcev, mnogi z družinskimi člani, se je udeležilo zboru delavcev novomeškega Podjetja za PTT promet 28. avgusta letos na Vinomeru pri Metliki. Srečanje upokojenih poštne delavcev je bilo tovariško in iskreno.

Minilo je več mesecev in prišel je dan republike, upokojenci pa spel nismo bili pozabljeni. Novomeške je nekaj dni pred praznikom obiskal predstavnik podjetja, jim čestital in jim želel tudi v novem letu vso srečo. Vsi obiskani smo dobili tudi pismono čestitko kolektiva s priloženim darilom.

Vse to kaže, da upokojenci nismo pozabljeni. Hvaležni smo za pozornost vsem delavcem Podjetja za PTT promet, v novem letu pa jim tudi mi želimo obilo delovnih uspehov.

Novomeški PTT upokojenci

Moji umrli starši nimajo pokoja

Tov. urednik!

Iz sodišča v Trebnjem sem dobil zavrženo prošnjo, češ da sem zamudil rok prijave. Grob mojih staršev bo še naprej skrujen. Po zemlji, ki prekriva moje rajnke, bodo še naprej tptali in metali ovenile rože.

Pred tremi leti se je začelo. Upravnik pokopališča v Sentlovcu F. G. je samovoljno prestavil spomenika in okvira tako, da sta sedaj krsti mojih staršev delno pod zunanjo stranjo okvira, delno pa segata v sosednji grob, kjer počivajo sorodniki Ane Ostanek. Ker je ona hodila po tistem mestu, pod katerim sta krsti mojih rajnkah, je prišlo do spora. Sodniško sem zahteval, da so pri delnem izkopu v lanskem februarju ugotovili, da je med krstami mojih staršev in Ivana Ostaneka le 28 centimetrov prostora. Predlagal sem, naj bi na tem

mestu uredili stezo, toda moja prošnja je ostala brez uspeha.

Veliko zdaj razmišljam o tem. Ali je moj oče, ki je med narodnoosvobodilno borbo izgubil sina in bil zaprt zaradi tega, ker je podpiral partizane, to zaslužil? Ali je prav, da mu se zdaj ne privoščijo miru tisti, ki so v tistih hudih časih kaj malo naredili za našo stvar?

KAREL SLAK, Sentlovec na Dol.

Epidemija ošpic v Dragašu

Epidemija ošpic na Kosmetu je zajela 36 vasi občine Dragaš in nekaj vasi sosednjih občin ob albansko-jugoslovanski meji. Doslej je umrlo že 88 otrok. V ogrožene vasi so prispele zdravstvene ekipe iz Pristine in Beograda. Njihova pomoč je nujna, kajti obiskovati je treba obolele otroke po domovih, ker jih starši nočejo pripeljati v bolnišnico. To so namreč precej zaostale vasi, kjer je še dosti nezaupanja v sodobno zdravljenje. Ljudje povedo, da imajo v hiši bolnika šele takrat, ko je pogosto že prepozno.

Aktivna mladina v novomeški Tovarni zdravi!

Mladi v Krki so na letni konferenci razpravljali o uspehih in neuspehih v letu 1966. Mladina je delovala predvsem na dveh področjih: poživili so športno dejavnost in stopili v tesnejše stike z mladino zagrebške tovarne »Jugodijetika« in beograjsko Galeniko. Ti stiki naj bi v bodoče postali stalni.

Na konferenci so se predstavniki uprave ter delavskega sveta pohvalno izrazili o aktivnosti mladine v tovarni. Široka diskusija, ki se je razvila po poročilih, je dokaz, da se mladina zanima za samoupravljanje, delitev osebnega dohodka in druge

Matični urad Artiče

V oktobru in novembru ni bilo rojstev izven porodnišnice. Potočili so se: Stanislav Novak, kmetovalec iz Blatnega, in Jožefa Omerzel, poljedelka iz Kriz; Jože Levak, zidar iz Artiče, in Antonija Kostevc, trgovska pomočnica z Malega vrha; Rupert Lapuh, mizarški pomočnik iz Starega grada, in Kristina Meserko, krojačica iz Spodnje Pohance; Alojz Glas, kmetovalec iz Stolovnika, in Marija Cirjak, poljedelka iz Dečnih sel; Božidar Bogolin, učitelj glasbene šole iz Sentlenarta, in Stefanija Novak, poljedelka iz Arnovih sel. Umrli so: Ana Krošelj, preuzičarka iz Arnovih sel, 96 let.

Zapihal je osvežujoč veter nad Krko

Ribiči novomeške ribiške družine zahtevajo popolno zaščito Krke

Dobro obiskan občni zbor novomeške ribiške družine 4. decembra je naredil vtis, da so se odnosi med članstvom končno le uredili. Slabi odnosi med družinskimi odborniki so bili v zadnjih letih večkrat krivi za slabe uspehe. Kaže, da je neprijetnih trenutkov konec. Za to gre priznanje dosedanjemu odboru, želeli pa bi, da bi tudi novi 17-članski odbor ne dovilil posameznikom, da bi ribarili v kalnem.

Letos je prišlo k nam neprimerno več tujih ribičev, ki jih je romantična Krka povabila prek nekoliko bolj urejene turistične propagande. V družinsko blagajno so tujci prinesli okoli 5 milijonov S din, objavili pa so, da bodo prihodnjic še več pustili pri nas, če bo Krka še bolj bogata z ribami. Tuji ribiči so za 1 kg nalovljenih rib plačevali po več tisočakov, domači pa le po nekaj stotakov. Ribiči so na družinskem občnem zboru menili, da je treba ribiški turizem pri nas še bolj utrjevati, tujcem pa pomagati, da bodo stalni obiskovalci Krke.

Nadalje so ribiči ugotovili, da je naravni prirastek rib manjši od odlova. Zato so razen 10 milijonov, ki so jih za povečanje ribjega prirastka porabili letos, namenili za naraščaj v prihodnjem letu kar 12 milijonov S din.

Krko je treba zaščititi! Ne bi smeli dovoliti, da bi njeno vodo kvarile razne odpadne vode, okolico pa naselja vikendov. S posebno resolucijo bodo ribiči predlagali, da bi mladinski krivolov v zgornjem toku Krke označili s krajom, na prste pa je treba stopiti vsem, ki si bodo nedovoljeno prilastali družbeno lastnino (ribe).

Ribolovni režim se bistveno ne bo menjal, saj so na občnem zboru zagotovili, da bodo nadaljevali sedanjio politiko.

Za dober zgled je treba dosedanjemu odboru, ki je odklonil ponujeno nagrado 500

tisoč S din, češ naj se porabi ta denar za ribji prirastek, izreči javno pohvalo.

Na prvi seji novoizvoljenega odbora ribiške družine v Novem mestu so za predsednika ponovno izvolili dr. Toneta Savlja. Podpredsednik družine je dr. Ivo Podrgajs, tajnik pa Brane Suhy. Uresničitev posameznih nalog so poverili še drugim odbornikom, tako da v prihodnje lahko pričakujemo uspešno delo ribiške družine. S. D.

Kuželj zanimiv za turiste

Kuželj v Kolpski dolini postaja zaradi izrednih naravnih lepot vedno bolj zanimiv za turiste. Poleti obiskujejo kraje pod velikimi hribi, pokritimi z gozdovi, najraje ribiči, pa tudi taborniki.

Vaščani so se pred kratkim začeli pripravljati na popravilo mostu, ki je bil poškodovan še med vojno. Z močnimi travverzami bodo most okreplili, da ne bo prišlo do nesreče. To je nujno potrebno za domačine in za razvijajoči se turizem.

JOŽE KRIZ

Program ZROP za prihodnje leto

Pred kratkim je imela komisija za rezervne oficirje in podoficirje pri občinskem odboru ZRB NOV Ribnica sejo, na kateri so se pogovorili o programu za sezono 1966/67. Razpravljali so tudi o strokovnem izobraževanju članov združenja ZROP ter o pripravah na proslavo 22. decembra, praznika JLA.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anton Furlan, Anton Copić, Marjan Bukovec, Ivan Draginc, Jože Muhčič, Franc Kostrevc, Anton Hrovat, Stanko Virč, Alojz Aš in Milan Maru, člani kolektiva Pionir. Novo mesto: Stane Hočvar in Mirko Ferbežar, člana kolektiva Iskra. Novo mesto: Alojz Božič, član kolektiva Kotek, Ljubljana: Alojz Kovacič, Ivan Pavlenč, inž. Jože Kure, Stane Cesar, Jože Mohar, Martin Petretič, Jože Brule, Franc Povše, Jože Ovinček in Branko Puljak, člani kolektiva GG Novo mesto; Francka Bohne, gospodinja iz Vinje vasi; Nežka Urar, Marijeta Kastelic in Anica Boljka, članice kolektiva SDK Novo mesto; Ivanka Struna, članica kolektiva Dolnjska banka, Novo mesto; Bogdan Vidos, Lea Močan, Marijana Maver, Cedo Jakovljevič, Andrej Počrvina, Franček Smerdu, Boris Petančič, Apolonija Kren, Marija Stubljar, Peter Sterk, Radivoj Trelec, Jože Udovič, Janja Zupet in Barica Videčnik, dijaki novomeške gimnazije.

Vsaka žena bi morala vsaj dvakrat na leto h ginekologu!

Med boleznimi, ki tarejo današnje ženo, so pogostne novotvorbe na genitalijah. O teh stvareh pa žene premalo vedo ali imajo napačne predstave, zato nam je ginekolog dr. Ljubo Kretič napisal poučen sestavek:

Pri novotvorbah na ženskem spolovilu moramo v prvi vrsti ugotoviti, ali gre za zločeste (maligne, rakaste) ali za nezločeste (benigne) novotvorbe. V obeh primerih govore žene o »bulah« na spolovilu, vendar je pri tem bistvena razlika. Pri zločestih gre za neomejeno razrašanje spremenjenih celic in za uničevanje organa, v katerem se razrašajo; celice se širijo v bližnji in daljno okoli-

odkrijemo in na ustrezen način zdravimo. Zdravljenje je v tem, da novotvorbo (vseeno, ali je zločesta ali nezločesta) uničimo oz. odstranimo.

Žene čisto vprašujejo, ali je bula mogoče ozdraviti z injekcijami. Odgovoriti moram tole: res že poznamo kemična sredstva, zdravila (citostatika), ki uničujejo ali zavirajo rast hitro množočih se celic, vendar ta sredstva še niso toliko zanesljiva, da bi zdravljenje lahko zaupali le njim; za enkrat jih uporabljamo kot pomožna zdravila. Na prvem mestu namreč ostaja še vedno zdravljenje z operacijo ali obsevanjem.

Kako odkrijemo novotvorbo?

Omenil sem, da nam bodi pri zdravljenju novotvorb prva skrb ta, da jih pravočasno odkrijemo. Kako? Kakšni so znaki, po katerih bi žena lahko ugotovila, da gre za novotvorbo? Izognil se bom odgovoru s tole trditvijo: edino pravilno

bi bilo, ko bi novotvorbe odkrivali na rednih pregledih zdravniki, še preden žena sama opazi znake, ki opozarjajo na prisotnost novotvorbe v njenem telesu.

Prepričanje, da so predvsem starejše žene tiste, pri katerih se razvijejo novotvorbe (ene ali druge vrste, je zmotno, zato naj se nobena ne zanaša nanj!

Omenjam le nekatere, morda najpogostejše oblike nezločestih novotvorb na ženskem spolovilu.

Izrastki in bule na maternici

Med ženami, pri katerih je zdravnik ugotovil izrastek na začetnem delu maternice, je razširjen naziv »gobe na maternici«. To je nezločesta novotvorba, izrastek, polip na začetnem delu maternice, ki običajno ne presega velikosti bobna, vendar pa vedno zahteva odstranitev in laboratorijski pregled, da se ugotovi, če je odstranjena novotvorba res nezločesta. Običajno ne povzročajo težav, lahko pa žena s takim polipom opaža občasne krvavitve izven menstruacij in po-

višano množino iztoka iz nožnice. Odstranitev za laboratorijsko preiskavo je obenem tudi zdravljenje.

Nezločeste bule na maternici (miome) sestavljata mišično in vezivno tkivo. Dosegajo različno velikost, lahko se pojavljajo posamič, ali pa jih je istočasno več. Razvijajo se v kateremkoli delu maternice. Te bule lahko rastejo povsem neopazno in jih odkrije šele slučajen pregled, lahko pa povzročajo znatne težave, ki ženo pripeljejo k zdravniku.

Včasih so vzrok težavam v zvezi z zanositvijo, po vrsti nastopajočim nenamernim splavom prav te, čeprav majhne, nezločeste novotvorbe na maternici. Njihova operativna odstranitev omogoči ženi, da doseže svoj cilj — porod.

Pogosto prihajajo žene na pregled in povedo, da se je mesečno perilo spremenilo: postalo je dosti močnejše, traja dlje časa (lahko tudi oboje skupaj). Pregled dostikrat odkrije, da je temu vzrok taka bula na maternici. Običajno izgubo krvi ob menstruaciji žene dobro prenašajo, tako obilne oz. dolgotrajne krvavitve pa s časoma vodijo v rastočo

slabokrvnost. Škodljive posledice zaradi ponavljanih izgub krvi je možno preprečiti prav tako le z odstranitvijo bule, mioma.

Omenil sem že, da postane bula na maternici različno velika: doseže tudi velikost glave, izjemoma celo znatno več. Taka, do nekaj kilogramov težka bula povzroča ženi občutek teže, nelagodnosti v spodnjem delu trebuha. Tudi v takem primeru lahko prihranimo ženi neprijeten občutek samo z odstranitvijo bule.

Bula na maternici le redko boli. Bolečina opozarja na to, da je v njej prišlo do sprememb na račun spremenjenega, motnega krvnega obtoka ali pa, reedeje, do infekcije, zagnojitve. Spremembe nezločeste bule na maternici v zločesto novotvorbo so redke.

V prejšnjih odstavkih smo govorili o odstranitvi bule na maternici. Žene skoraj vedno mislijo, da je to istovetno z odstranitvijo maternice. Pa ni tako! Nezločeste bule na maternici, tudi če jih je več, odstranimo pri ženah do 40. leta starosti z izluščenjem tako, da ženi zdravi del maternice ostane v telesu. Razumljivo je, da imajo take žene še vedno mesečno perilo in lahko tudi zanosijo.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Piše: dr. Ljubo Kretič

co ter postopno uničujejo vse telo. Pri nezločestih pa se celice razrašajo le omejeno v obliko bule, ki povzroča ženi neprijetnosti bodisi zaradi velikosti, bodisi zaradi mesta, kjer bula nastaja, ali pa zaradi sprememb, ki v buli nastajajo. Ker vzrok za nastanek novotvorb še ni znan, jih seveda ne moremo preprečiti, ostaja pa možnost, da jih čimprej

Občanom Krškega in okolice!

TRGOVSKO, UVOZNO IN IZVOZNO PODJETJE

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

BO ODPRLO V
SOBOTO
17. DECEMBRA 1966

NOVO TRGOVINO

Z ELEKTROTEHNIČNIM MATERIALOM

V velikem, novem trgovskem lokalu sredi mesta Vam nudimo VELIKO IZBIRO elektrotehniškega blaga po KONKURECNIH CENAH!

Posebej vas vabimo, da si ogledate:

izredno izbiro lestenecv vseh vrst in drugih svetlobnih teles;

gospodinske stroje: hladilnike, pralne stroje, mešalnike, sesalce za prah, loščilce, kavne mlinčke, likalnice ter štedilnike (na električno in plin), peči na olje, druga grelna telesa in pod;

akustične aparate: radioaparate, televizijske sprejemnike, transistorske sprejemnike, magnetofone, gramofone, posebej pa še

veliko izbiro gramofonskih plošč domače in tuje glasbe;

električne brivske aparate

telefonske aparate

raznovrstni INSTALACIJSKI MATERIAL

elektromotorje in druge naprave za kmetijska gospodarstva ter za druge kupce.

- V trgovini boste lahko kupovali tudi za tuja plačilna sredstva z 10-odstotnim popustom!
- Potrošniki lahko kupujejo tudi s potrošniškim posojilom!
- SERVIS za prodane aparate je zagotovljen!

V KRŠKEM

NA CESTI KRŠKIH
ŽRTEV - ŠTEVILKA 42

Delovna organizacija
ELEKTROTEHNA —
Ljubljana,

vabi vse potrošnike —
občane, ustanove, podjetja
ter druge delovne organi-
zacije, da si čimprej ogle-
dajo bogato izbiro blaga.

Predsednik
OBČINSKE SKUPŠČINE BREŽICE

razpisuje
po 93. členu temeljnega zakona o podjetjih
prosto delovno mesto

DIREKTORJA
mestne pekarnice BREŽICE

Pogoji:

- srednja šolska izobrazba ekonomske oziroma komercialne smeri ali visokokvalificiran delavec pekarske stroke
- ustrezna petletna praksa.

Razpis velja do 31. decembra 1966.

Ponudbe z dokazili o strokovni izobrazbi in praksi je treba poslati na občinsko skupščino Brežice.

Upravni odbor VELETRGOVINE
MERCATOR - LJUBLJANA
Poslovna enota METLIKA

razglašuje
prosta delovna mesta za

POSLOVODJE
za prodajalno »RADOVICA«
na Radovici in
za prodajalno »MANUFATURA —
galanterija« v Metliki

Pogoj: kvalificiran delavec v trgovski stroki s prakso v stroki do 3 let.

Nastop delovnega mesta 1. januarja 1967.

Razpis velja do 25. decembra 1966.

VSEM

RAČUNOVODSTVOM!

Uprava Dolenjskega lista prosi računovodstva delovnih organizacij, ki še niso poravnala računov za objavljene razpise, objave in reklamne oglase, da nemudoma nakažejo svoj dolg. Zaradi dolžnikov, ki nam dolgujejo trenutno nekaj nad 10 milijonov starih dinarjev, ne moremo v redu izvrševati naših obveznosti do tiskarne v Ljubljani in do drugih dobaviteljev. Ker tako neredno poslovanje ovira redno izhajanje tednika, pozivamo vse dolžnike, da poravnajo dolgove vsaj do 20. decembra 1966.

Uprava Dol. lista

slovenija avto

OBRAT SERVISOV
LJUBLJANA, TRŽASKA 133

razglašuje sledeča prosta delovna mesta

V SERVISU SLOVENIJA AVTO - KRŠKO:

KV AVTOMEHANIKE

z daljšo prakso, po možnosti na vozilih Zastava - Fiat

KV AVTOELEKTRIČARJE

z daljšo prakso

KV AVTOLIČARJE

z daljšo prakso

KV AVTOKLEPARJE

z daljšo prakso ter

DVA SKLADIŠČNIKA

avto stroke s srednjo strokovno izobrazbo.

Prošnje pošljite v roku 10 dni na SLOVENIJA AVTO - OBRAT SERVISOV LJUBLJANA, Tržaška 133.

POTROŠNIKI!

OBČUTNO

ZNIŽANJE CEN

STREŠNE OPEKE

Vam je pripravilo

KOMUNALNO
OBRTNO PODJETJE
SEVNICA

V mrtvi sezoni smo znižali ceno
cementne strešne opeke za

12 S-DIN PRI KOSU!

Dobava takojšnja!

Cena fco naše skladišče!

AGROKOMBINAT
EMONA, Ljubljana,
obrat Mesna indu-
strija, Zalog

razglašuje naslednja
prosta delovna mesta:

1. več KV mesarjev
2. mesarja - prekajevalca
3. več delavcev za priučitev v mesarski stroki

Pogoj pod 3: odslužen vojaški rok in zdravstvena sposobnost za delo v živilski stroki.

Podjetje nima na razpolago stanovanj, možno pa jih je dobiti pri zasebnikih.

Pismene ponudbe sprejema splošni oddelek obrata v Zalogu do zasedbe prostih delovnih mest.

NOVO!

Avto celje

VAM NUDI AVTOMOBILE

NSU - tip 110

5-sedežni
53 KM
1100 ccm
zračno hlajenje
gume 550 x 13 brez zračnic
cena 20.060 N-din
fco tovarna

dobava: april, maj, junij 1967

NSU-PRINZ - tip 1000 L

5-sedežni
43 KM
996 ccm
zračno hlajenje
gume 520 x 12
cena 18.670 N-din
fco tovarna

dobava: januar, februar, marec 1967

POHITITE S PREDPLAČILOM!

Na zalogi tudi SKODA 1000 MB — novi tip, cena 20.700.— N-din, fco Celje.
Informacije: telefon 24-74, Celje.

Obsojen za zlorabo uradnega položaja

Zbiral je zase les na način, ki v kraju ni bil v navadi, in izdajal sebi odločbe za sečnjo — Predsednik komisije za izdajanje sečnih dovoljenj podpisal dva nahrbtnika odločb, potem pa mu je bilo tega dovolj

Pred kočevskim občinskim sodiščem je bil 7. decembra obsojen zaradi zlorabe uradnega položaja, da bi sebi in drugim pridobil protipravno premoženjsko korist, inženir Franc Malnar, referent za gozdarstvo pri občinski skupščini Ribnica. Sodišče ga je obsodilo na 6 mesecev zapora, pogojno za 2 leti, in na odvzem pridobljene premoženjske koristi v znesku 1704,84 Ndin.

Pri izreku sodbe je sodišče upoštevalo med drugim, da je sebi izdal odločbe za sečnjo in odločbo o oprostitvi plačila prispevka v gozdni sklad; da je organiziral zbiranje lesa za sebe z logarji, se pravi na način, ki ni bil v kraju običajen, in še nekatere okoliščine. Kot olajševalne okoliščine pa je sodišče upoštevalo, da je še mlad, da ima družino in da še ni bil kaznovan.

Med razpravo se je Malnar zagovarjal, da ni vedel, da ne sme podpisovati uradnih dokumentov, ki se nanašajo nanj, njegove sorodnike, prijatelje ali sovražnike. Razen tega je dokazal, da mu je predsednik komisije za izdajanje sečnih dovoljenj in za oprostitvev plačevanja

gozdnih taks dal pismeno pooblastilo, da lahko on sam, se pravi Malnar, podpisuje odločbe za sečnjo. Predsednik komisije je ta svoj postopek utemeljil s tem, da je moral na primer samo enkrat podpisati okoli 3000 odločb za sečnjo, ki mu jih je prinesel Malnar na dom kar v dveh nahrbtnikih, podpisovanje pa je menda trajalo skoro 2 dni.

Sodišče pa zagovoru Malnarja ni verjelo, ker je on že leta 1961 v neki vlogi na višje organe podpisal dva soulužbenca. To je bil tudi glavni dokaz, da je Malnar vedel, da se mora v primerih, kjer on ali njegovi sorodniki nastopajo kot stranke, iz uradnega postopka izločiti.

Kot smo že omenili, je Malnar izdal sebi tri sečna dovoljenja, kar je v nasprotju s predpisi; zbiral je zase pri lastnikih gozdov les na način, ki v kraju ni bil običajen, razen tega pa je oprostil očeta plačila prispevka v gozdni sklad, kar tudi ni v skladu s predpisi. S temi dejanji si je pridobil po ugotovitvah sodišča 170.484 Sdim protipravne premoženjske koristi.

Razprava pa je pokazala v

slabi luči tudi delo nekaterih drugih uslužbencev občinske uprave, saj nekateri tudi iz nevednosti ali nepoznavanja predpisov niso delali vedno vse prav.

Sodba še ni pravomočna.

Milijon škode pri Kočevju

10. decembra ob 8.45 se je zgodila na glavni cesti pri Kočevju, kjer je odcep za Novo mesto, hujša prometna nesreča. Franc Škulj iz KGP je vozil z osebnim avtom proti Stari cerkvi. Ko je prehitel tricikel, je zašel preveč na levo stran ceste in pri tem zašel v nasproti vozeči osebni avto Franca Krausa iz Stare cerkve. Človeških žrtev ni bilo, na avtomobilih pa je za okoli milijon S-din škode.

Lokomotiva podrla moškega

8. decembra popoldne se je z Odrge v Trebnje vračal 83-letni Jože Režek iz Ljubljane. Na železniškem prehodu se je ob tiru ustavil in počival. Nenadoma je pripeljal vlak in lokomotiva je Režka zbila na tla, da si je zlomil roko. Odpejali so ga v novomeško bolnišnico.

IZ VCERAJSNEGA »PAVLJHE«

Za zaveso ugleda je stal goljuf

Alojz Motore, bivši načelnik oddelka za gospodarstvo občinske skupščine Sevnica, obsojen na 2 leti strogega zapora in 4-letno prepoved opravljanja poklica, v katerem bi samostojno razpolagal z družbenim premoženjem

Okrožno sodišče v Novem mestu je 6. decembra obravnavalo primer Alojza Motore iz Sevnice, ki je užival med ljudmi precejšen ugled, vendar se je izkazalo, da je splošno zaupanje izkoristil

ter si kot blagajnik PGD Sevnica od leta 1960 dalje postopoma prilastil blago in gotovino. Prav zaradi zaupanja, ki ga je užival kot načelnik oddelka za gospodarstvo, se tudi nadzorni organi društva niso poglobljali v njegovo poslovanje.

na razpravi zanikal namen prilastitve. Dejal je, da je hotel le sprostiti gotovino gasilskega društva za neoviran promet društva. Toda ob tako zamotanem poslovanju, za katerega je vedel le on sam, izgovora niso mogli upoštevati.

Z gasilskim denarjem hladilnik in še kaj

Ugotovljeno je, da je Motore 5 let nabavljal pri Splošnem trgovskem podjetju Sevnica razno blago, račune pa knjižil pri gasilskem društvu. Tako si je prilastil na račun gasilcev blago v vrednosti 1.183.760 din. Poleg tega je vzel iz blagajne 1.600.000 din gotovine na ta način, da je opuščal knjižbe nekaterih dohodkov, ponekod dohodke knjižil kot izdatke, knjižil fiktivna posojila itd. Da pa bi zažvevo prikril, je v uradne knjige in listine vpisoval lažne podatke.

Kaj si je Motore vse drznil kupiti z gasilskim denarjem? Leta 1960 je kupil šivalni stroj, kopalno kad, umivalnik, linolej; leta 1961 pralni stroj, infra peč, uro, peč za kopalnico; leta 1962 hladilnik, električni štedilnik in elektromaterial; leta 1963 spet štedilnik, obložne ploščice in še drug material; leta 1964 pomivalno omaro, žensko in moško kolo, peč Lutz in drobniarje; leta 1965 peč na plinsko olje, še eno lutzovko, elektromotor, podolit itd.

Avtomobil namesto turistične sobe

Ob ugotavljanju Motoretovega poslovanja je prišla na dan še zadeva z Jožetom Drenekom, direktorjem Splošnega trgovskega podjetja, kateremu je Motore vnovčil ček, ki ga je dobil kot posojilo za gradnjo turistične sobe, potreboval pa ga je za nakup osebnega avtomobila opel record. Po dogovoru sta sestavila lažne listine, iz katerih naj bi bilo razvidno, da je gasilsko društvo plačalo trgovskemu podjetju 350.000 din in 400.000 din gotovine na račun nabav (prejemek je STP potrdilo s podpisom in štampiljko), v resnici pa denar ni bil nakazan. Tako sta hotela prikriti le manipulacijo pri vnovčenju čeka.

Najprej priznal, potem zanikal

V preiskavi je obtoženi Motore vsa kazniva dejanja v celoti priznal, medtem ko je

Zaslišanih je bila cela vrsta prič, zbranega je na kupe dokaznega gradiva, tako da je bil obtoženec v celoti spoznan za krivega. *Obsojen je bil na 2 leti strogega zapora in na 4-letno prepoved opravljanja poklica, s katerim bi lahko samostojno razpolagal z družbenim premoženjem. Pri izreku kazni so upoštevali, da doslej še ni imel oprave s sodiščem in da je že med postopkom povrnil celotno škodo. Jožetu Dreneku pa je sodišče za sestavljen krivo listino prisodilo 3 mesece zapora. Pogojno za dobo dveh let.*

SKRAJNO NESLANA ŠALA!

Vse prijatelje in znance priljubljenega šefa Ribje restavracije na Glavnem trgu v Novem mestu, za katerega so vedeli, da se zdravi na internem oddelku novomeške bolnišnice, je pretekli četrtek presunila vest, da je tovarš Franjo umrl. Ob pol devetih zjutraj je namreč nekdo telefoniral kolektivno: »Tukaj bolnišnica. Sporočamo vam, da je Franjo Milavič, vaš direktor, danes ob 8. uri in 15 minut umrl...«

Ne da bi pomislil na družino in kolektiv, je ta človek, za katerega bi bilo samo po glasu iz slušalke težko zanesljivo trditi, da je duševno bolan, prizadel pol mesta, saj se je vest bliskovito razširila po vseh lokalih in uradih. Šele ko je prvi nejeverni Tomaž poklical bolnišnico, se je okrog 10. ure izvedelo, da je tovarš Franjo živ in da se je celo pogovarjal po telefonu s prijateljem!

Bila je samo šala — vendar skrajno neslana in podla! Tak norec zasluži ostro kazen, saj bi njegovo sporočilo lahko imelo za Franjeve svoje usodne posledice!

NE DOMA!

Lahko ga vam zgrizejo miši, uniči ogenj ali voda, ukrade tat — ali pa ga morda celo strga vaš nadobudni sinko!

DENAR nalagajte v hranilno knjižico

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO,

ki ima podružnico v KRŠKEM in ekspozituro v TREBNJEM ter v METLIKI

Ugodne obresti — posebno namensko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj!

LJUBLJANSKE OPEKARNE

vam nudijo

VSE VRSTE OPEČNIH IZDELKOV

Posebno priporočamo:

modularni blok zidni blok BH 6/1

Vse informacije dobite v prodajnem oddelku Ljubljanske opekarnice, Ljubljana, Cesta na Vrhovce 2, telefon 20-965.

Postreženi boste s kvalitetnimi izdelki po konkurenčnih cenah!

Proizvodnja in prodaja zagotovljena preko cele zime.

Komisija za razpis delovnega mesta ravnatelja GLASBENE ŠOLE

razpisuje prosto delovno mesto

RAVNATELJA

Kandidat mora poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima končano akademijo za glasbo, pedagoško akademijo — oddelek za glasbo ali srednjo glasbeno šolo z najmanj 10-letno prakso na ustrezni šoli in opravljenim strokovnim izpitom;
2. da je splošno družbeno in politično razgledan ter da ima organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Kandidati morajo vlogi priložiti kratek življenjepis, dokazila o strokovni izobrazbi in dokazila o dosedanjih zaposlitvah.

Ponužbe dostavite na naslov: Razpisna komisija za delovno mesto ravnatelja, Glasbena šola, Novo mesto, do 30. decembra 1966.

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

nudi

potrošnikom

v svojih prodajalnah vse vrste prehranbenega in industrijskega blaga po zmernih cenah.

Vsem cenjenim potrošnikom želimo srečno in uspehov polno novo leto 1967!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 16. decembra — Albin Sobota, 17. decembra — Lazar Nedelja, 18. decembra — Radko Ponedeljek, 19. decembra — Urban
Torek, 20. decembra — Julij Sreda, 21. decembra — Tomaž Četrtek, 22. decembra — Dan JLA

ČESTITKE

Ljubemu sinu in bratu Frenku Zupanu iz Toronta želimo vse najboljše v novem letu 1967, predvsem pa zdravlja mami, sestri z otroki ter vsi Četaličevi in Selcevi. Enako želimo tudi Allanu Thompsonu.

Janezu Sajetu iz Kanade iskrene čestitke za njegov god družina Garvoda in Andrejčič iz Novega mesta.

Dragemu Jožetu Sladiču iz Ottawe v Kanadi želimo srečno in veselo novo leto ter zahvalujemo za obisk. Da bi se spet kmalu vrnil, želimo vsi njegovi iz domovine, posebno mama, ata, sestrica in brat z družino.

Profesorici Slavki Keglovič in profesorju Antonu Kotarju za uspešno končan študij na visoki defektološki šoli in defektologu Darku Opari za diplomno na višji pedagoški šoli iskrene čestitke kolektiv Posebne osnovne šole, Smihel.

Kolegoma inž. Marijanu Leganu in Ivanu Zoranu priskrbe čestitke ob rojstvu hčerke in sina — kolegi iz uredništva in službenke iz uprave Dolenjskega lista!

VAJAVAN

Iskreno se zahvalujemo vsem, ki ste ob prani in bridki izgubi naše hčerke in sestre

VIKICE MOHORIC

Š nami soustvovali, ji poklonili toliko lepega cvetja in jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala kolektivni posesti SNEZNIK za svojo pozornost in pomoč, govornicam tje. Erženovi in Stimčevi za ganljivo besedo, mladinski organizaciji ter zdravnikom in sestram osebju na interni kliniki v Ljubljani.

URŠULE JAKŠA, roj. Simonič

In vsem, ki so nam na kakršenkoli način izrazili sožalje. Enako lesemu obratu ZORA, Semčič, SZDL Stranska vas, Tončič Stubler za poštvalno delo, dr. Kvasiču za vsoletno zdravljenje, č. gospodnja duhovnikoma in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti.

Iskrena hvala!

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 16. DECEMBRA: 8.05 Opera matineja, 9.40 Poje bogdarski mladinski zbor »Bodra Smljana«, 10.35 Naš podlistek — A. Du. Mas st.: Moji spomini — II. 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Jugoslovanski pevci zabavnih melodij, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Vlado Jonko: Rezultati plantaziranja pri KG Brežice, 12.40 Igrajo domače pihalne godbe, 13.30 Priporočajo vam, 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Napotki za turiste, 15.40 »Interna 469«, 17.05 Potkov simfonični koncert, 18.15 Vasi prikljubljeni orkestri, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.30 Zborovske skladbe iz nemške in avstrijske renesanse, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 17. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Tona Avece igra harmoniko, 10.15 Ivan Zajc: Nikola Subić-Zrinjski, 10.40 Novost na knjižni polici, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Pravnar prispele! 12.30 Kmetijski nasveti — Bogdan Zengar: Gospodarstvo v luči turizma, 13.30 Priporočajo vam, 14.05 Koncert po želja poslušalcev, 15.29 Zabavni intermezzo, 17.05 Gremo v kino, 18.50 S knjižnega trga, 19.00 Lahko noč, otroci, 20.00

TOMAŽA TRUNKLJA,

ki je umrl v 4. letu starosti in ki smo ga pokopali v ožjem družinskem krogu na novomeškem pokopališču, se zahvalujemo vsem, ki so nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni družinama Marjet in Drobnič. Prisrčna zahvala tudi kolektivu otroškega oddelka novomeške bolnišnice za ves trud in prizadevanje, zlasti v zadnjih dneh otrokovega življenja. Hvala vsem, ki so darovali vence in cvetje, zlasti pa tov. vzgojiteljicama Božičevi in Penkovi, ki sta pripeljali vrtnike na prani grob. Spominjali se bomo vseh, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani in nam izrazili sožalje.

Vsem prisrčna hvala!
Očka Tone, mamica Katica, sestrica Marija in drugi sorodniki
Novo mesto, 12. decembra 1966

Ob izgubi našega strica FRANCA MURNA z Vinjega vrha

se zahvalujemo vsem prijateljem in znancom, gasilskemu društvu iz Stranske vasi, g. župniku za spremstvo na njegovi zadnji poti. Obenem se zahvalujemo osebju splošne bolnice Novo mesto (kirurgiji) za potrežno med pokojnikovo bolensnjo.

Sestri Francka in sorodniki

Ob bridki izgubi naše ljube žene in mame MARJE RADEŠČEK iz Dol. Grčevja

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti ter ji darovali cvetje in vence. Posebno se zahvalujemo kolektivoma SGP PIONIR ter ZITO in tov. Romanu Jevšku za poslovljne besede. Najlepša hvala vsem sorodnikom, sosedom in vsem drugim.

Zalujoči mož Tone, sinova Joze in Tone ter hčerke Mici, Ruzi in Fani z družinami

Vse priznanje novomeški kirurgiji, predvsem prof. dr. Bajcu, in vsemu zdravstvenemu ter strelnemu osebju za uspešno operacijo in nadaljnje zdravljenje ob moji teški nesreči ter oddelku za rehabilitacijo. Iz srca hvaležni pacienti Avgust Cvelbar iz Cadraž.

Ob bridki izgubi našega dragega moža in dobrega očeta, sina in brata VINKA VARLECA iz Novega mesta

se lepo zahvalujemo vsem, ki so ga spremili do njegovega preranega groba, mu darovali vence in cvetje, nam pomagali ob najtežjem trenutku in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni kolektivu ISKRA za podarjene vence in poslovljne besede ob odprtem grobu. Zahvaljujemo se tudi uslužbenecem in bolnikom pijačnega oddelka novomeške bolnice za podarjene vence.

Zalujoča žena Anica, hčerki Mari in Slavi ter drugo sorodstvo

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi nepozabne mame, sestre, taaše in tete AMALIJE VRANČIČ, roj. Dorotea

se iskreno zahvalujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje in ki so

drago pokojnico spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo tov. Bogu Komelju, predstavniku občinskega odbora ZB Novo mesto, predsedniku KO ZB Višnja gora, Ljubici Fabijan in Franci Prijate. lju, tajniku ZVVI Višnja gora za poslovljne besede.

Zalujoči: sin Bogdan z ženo Marijo, sestri Angele in Rozalija ter drugo sorodstvo

maloglasni

PRODAM KUHINSKO POHISTVO in emajliran štedilnik s pokrovom. Stopar, Volčičeva 21 (nad kandijsko postajo); Novo mesto.

UGODNO PRODAM valilnik, zmogljivost 2 x 400 jajc. Naslov v upravi lista (1213/66).

PRODAM VZIDLJIV ŠTEDILNIK, desni in levi, z dvema in pol ploščo. Naslov v upravi lista (1207/66).

PRODAM DOBR OHRANJENO kuhinjsko kredenco, Ivanka Adam, Novo mesto, Valantičeva 16.

TELEVIZOR — nemški, ekran 53, poceni prodam. Ogled ob 17. uri dalje. Jerab, Novo mesto, Majde Silc 13.

PRODAM KLAVIRSKO HARMONIKO skoraj novo, znamke Ulmeister, Marija Novšak, Gor. Praproče 5. Vel. Loka.

PRODAM KUHINSKO MIZO, pralni stroj EKA in peč na žaganje. Bršlin 49, Novo mesto.

PRODAM VEC KMETIJSKIH PARCEL, dve sta primerni za stavbni parceli v najbližji okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (1199/66).

PRODAM NOV vzidljiv levi štedilnik in dva prašiča. Naslov v upravi lista (1196/66).

PRODAM NOV ŠTEDILNIK na dva znamke Gorenje, Košak, Ločna 13, Novo mesto.

TAKOJ VSELJIVO enostavnejšo hišo, primerno za obrtnika, prodam v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1183/66).

PRODAMO ŠTEDILNIK Goran-Karbinet in kuhinjsko stensko emajlico. Kosova 1, Novo mesto.

UGODNO PRODAM dva vinograda na Vinjem vrhu. Gor. Gradšče 17, Sentjerneje.

PRODAM MOTORNO SLAMOREZ-NICO. Vprašajte: gostilna Vidrih, p. Otočec pri Novem mestu.

PRODAM DIESEL MOTOR 9 KS, vrečno kosilnico, Alojz Pepel, Smarješke Toplice 18.

UGODNO PRODAM dobro ohranjen Primorac, Opel vesl. dan po 15. uri. Bračko, Dol. Kr. novo 6, Bela cerkev.

UGODNO PRODAM nov pletilni stroj — primeren za modne ar-

tilke. Naslov v upravi lista (1186/66).

ENOFAZNI ELEKTROMOTOR 2 KM — nov, popolnoma zaprt, garancija eno leto — prodam za 80.000 Sdin. Babnik, Ljubljana, Vodnikova 34.

MOSKI ISČE SOBO v Novem mestu, tudi kot sostanovalec. Naslov v upravi lista (1189/66).

NUJNO POTREBUJEM sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1210/66).

MOSKI SREDNJH LET isče sobo v Novem mestu ali okolici za dobo 3-4 mesecev. Naslov v upravi lista (1211/66).

ISČEM gospodinjstvo pomočnico — pomoč v gostinstvu. Naslov v upravi lista (1187/66).

GARAZO ODDAM v NAJEM, Ivan Kos, Trdinova 32, Novo mesto.

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar in ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

SPREJMEM brivsko-frizersko pomočnico Stanovanje preskrbitejno. Zabkar, Kostanjevica na Krki.

PRODAM HIŠO s poslopjem na Bregah, Ana Zupančič, Drenovec 8, p. Leskovec.

HIŠO ZA GOSTILNO ali bife na prometni točki vrnem v najem ali kupim. Ponudbe na upravo lista pod »Gostilna«.

IZGUBILA SE JE PSICA Inki, Dalmatinka, bela, s črnimi pikami. Značka švicarska: KT, Zürich. Proti nagradi sporočite: Jakovljevič, Novo mesto, Nad mlina, tel. 31-602.

ZDRAVILIŠČE ROGASKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega žolodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMEJLNIK — telefon 21-139 in STANDARD — telefon 21-158.

KINIO

Brežice: 16. in 17. 12. ameriški barvni film »Toipa angelevo«. 18. in 19. 12. ameriški barvni film »Spartak«. 20. in 21. 12. ameriški film »Ladja norveca«.

Crnomelj: 16. in 18. 12. nemško-jugoslovanski barvni film »Wine-tous — III. del. 20. in 21. 12. angleški film »Hudičevske«.

Kočevje: »Jadrani«: 16. do 18. 12. nemški film »Čarovnikov obrat«. 19. do 20. 12. francoski film »Zakonsko življenje Žan — Marks«. 21. in 22. 12. francoski film »Zakonsko življenje Francoisaa«.

KOSTANJEVICA: 18. 12. angleški barvni film »Pod okriljem noči«.

Metlika: 17. in 18. 12. jugoslovansko-italijanski barvni film »Sulejman veličastni«, in ameriški barvni film »Oboroženi ropci«. 21. in 22. 12. ameriški film »Krik strahu«.

Novo mesto — »Krka«: 16. do 19. 12. jugoslovansko-nemški barvni film »Labyrinth smrti«. 20. in 22. 12. bolgarski film »Volkulja«.

Novo mesto — »Dom JLA«: japonski barvni film »Pirate«. 19. do 21. 12. jugoslovanski film »Dan izkušnje«.

Ribnica: 17. in 18. 12. kubanski film »Mladi uporniki«.

Sevnica: 17. in 18. 12. ameriški film »Hataris«. 21. 12. italijanski film »Rimske device«.

Stara cerkev: 17. in 18. 12. ameriški barvni film »Sedem veličastnih«.

Sodražica: 17. in 18. 12. nemški barvni film »Winetous«.

Sentjerneje: 17. in 18. 12. meksičanski barvni film »V službi Panče Vilaa«. 22. 12. jugoslovanski film »V Konjuh planini«.

Trebnje: 17. in 18. 12. ameriški barvni kavbojski film »Bravados«. 21. 12. jugoslovanski zgodovinski film »Nevestinjska puška«.

TUREK, 20. DECEMBRA:

8.05 Glasbena matineja, 9.25 Pesmi iz Slovenske Benedije, 10.15 Odlomki iz popularnih oper, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 11.15 Razpoloženje, vtisi in spomini... 12.10 Veseli hrbovci in ansambel Mahkovič, 12.30 Kmetijski nasveti — Prof. dr. Franc Ločnikar: Znanost o dedovanju bolj uporabljamo za napredke živinoreje, 12.40 »Beli osliček«, 13.30 Priporočajo vam... 14.25 Iz jugoslovanske lahke orkestralne glasbe, 15.50 V terek na svidenje, 18.15 Iz naših reletnih postaj, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Nastop zboru RTV Sarajevo, 20.00 Radijska igra — Zofia Posnyss: Potnica iz kabine 45.

SREDA, 21. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.45 Glasbena pravljica, 10.45 Človek in zdravje, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 11.15 »Pozimi pa rožice ne cvetoe... 12.30 Kmetijski nasveti — Tomc-Rak Ivan: Moje štiriletne izkušnje s panjo, z nakladami — prednost teh panjev, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Zabavni intermezzo, 17.05 Mladina sebi in vam, 18.15 Iz naših studiov, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Skupni program JRT — studio Ljubljana.

ČETRTEK, 22. DECEMBRA: 8.05 Glasbena matineja, 9.25 Partizanska pesni jugoslovanskih narodov, 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste, 12.10 Veseli planšarji in trio Franca Deljanaka, 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Franjo Čanlko: Več skrbi smotrnemu uveljavljanju strokovnih ka-

drov v gospodarstvu, 13.30 Priporočajo vam, 15.30 Melodije za klavir in godala, 17.05 Turistična oddaja, 18.45 Jesikovni pogovori, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napovov.

RADIO BREŽICE

PETEK, 16. DECEMBRA: 18.00 do 19.30 — Obvestila — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vnese — humoristična priloga: Tovariš, to ne zaveda tebe!

NEDELJA, 18. DECEMBRA: 10.30 — Poročila — Pred dnovom JLA — Še nekaj misli z zasedanja splošnega zbora občine Brežice — Peter Markovič: O vlogi SZDL občine Krško v predvolilnem obdobju — Ivan Zivič: Pred obnemi zbori sindikalnih podružnic — Ta teden v Delavski enotnosti — Zdravstveno predavanje: Dr. Anton Glušič: Sistematizirani pregledi žena — Za našo kmetovalce: Dr. Anton Hudopisk: Kooperativna proizvodnja s KZ Brežice v letu 1966 na področju reje perunite — Dve melodiji v različnih izvedbah — Maks Toplišek: Zakaj ne bi Krka postala rekreacijski center — Pozor, nimas prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov, 12.20 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 20. DECEMBRA: 18.00 do 19.30 — Vzgojno predavanje: Kukični so vzroki nastanka prve otrokove trme — Nove plošče Jugotona — Novo v knjižnici — Obvestila in pregled filmov — Mladinska oddaja: Obisk pri mladinskem aktivu na Biseljskem.

Neprevidno obračanje

Stanko Kramar iz Dobove je 5. decembra popoldne obračal osebni avto na Cesti prvih borcev v Brežicah in s tem zaprl pot motoristu Alojzu Veglju iz Boršta, ki se je zaradi tega zaletel v prednje levo kolo avtomobila. Na vozilih je nastalo za okrog 350 Ndin škoda.

Dvigalo zgrmelo po nasipu

9. decembra je vleklet tovornjak, ki ga je vozil Franjo Suša iz Zagreba, dvigalo. Dvigalo je bilo s prednjim delom naslonjeno na tovornjak, strojnik Milorad Milović pa ga je samostojno upravljaj. Na avtomobilski cesti pri Podgračju Franc Kern iz Kranja, nje-mu naproti pa je pripeljal voznik osebnega avtomobila Zdravko Petrovič iz Zagreba, ki se je zaradi goste megle zaletel v prednji desni del avtomobila. Telesno ni bil nihče poškodovan, škoda na vozilih pa znaša okrog 1500 Ndin.

Zaletel se je v avtobus

9. decembra popoldne se je pripelja prometna nesreča na priključku avto ceste na Catežu. Iz Brežic je vozil proti avtu cesti avtobus Franc Kern iz Kranja, nje-mu naproti pa je pripeljal voznik osebnega avtomobila Zdravko Petrovič iz Zagreba, ki se je zaradi goste megle zaletel v prednji desni del avtomobila. Telesno ni bil nihče poškodovan, škoda na vozilih pa znaša okrog 1500 Ndin.

Kolesar jo je skupil

12. decembra ponoči se je iz Zuzemberka proti Dvoru peljal Anton Markovič iz Sel pri Dolenjskih Toplicah z osebnim avtom. Naproti sta se mu po sredi ceste pripeljala kolesarja Stane Jančar in Alojz Kocjančič. Pri trecoju si je Jančar poškodoval glavo in desno nogo, Kocjančič pa ni bilo nič. Škoda so ocenili na 1.600 Ndin.

Avtomobilski skok čez živo mejo

Zagreban Franjo Grahovec se je 8. decembra popoldne peljal z osebnim avtom po avtomobilski cesti iz Zagreba v Ljubljano. Pri Beli cerkvi je vozilo zaneslo na sneg in ga pognalo čez živo mejo na njivo in tretjerazredno cesto, kjer se je prevrnil. Škoda so ocenili na 950 Ndin.

Motorist in sopotnica v snegu

11. decembra je Alojz Hrastar z Vrha pri Pahi peljal na motorju Viktorijo Novak iz Dol. Kronovega doma. Kmalu ko sta zapustila vas, sta se prekucnila v sneg. Hrastar si je poškodoval obras, sopotnica pa koleno.

Trčil in se odbil

7. decembra popoldne je voznik SGP Slovenija ceste Jaroslav Vičar vozil tovornjak iz Novega mesta v Ljubljano. Pri Ponikvah ga je prehitel osebni avto. Ko se je osebni avto spet vrnal na desno stran ceste, ga je obrnilo počez. Vičar se je ustavil. Tada se je v njegovo vozilo zaletel osebni avto, ki ga je vozil Ivan Gorše iz Mačkovec. Goršetov avto je odbilo po nasipu. Škoda so ocenili na 2000 Ndinarjev.

V osebnem avtu trije ranjeni

Na cesti med Gradcem in Vranovici sta se 10. decembra zvečer zaletela dostavni avto, ki ga je vozil Alojz Kirn iz Dobrovice pri Sentjerneju, in osebni avto, s katerim se je Janjo Reba peljal iz Metlike v Crnomelj. Osebni avto je zdril po nasipu, pri čemer so bili ranjeni voznik in dva potnika. Škoda so ocenili na 8000 Ndin.

Po spolzki cesti v tovornjak

Franc Zaletel, voznik pri IMV v Novem mestu, se je 7. decembra peljal s tovornjakom iz Novega mesta proti Straži. Pri Srebrničah je srečal kombi in se mu umaknil in zavrl. Za njim se je v osebnem avtu pripeljal Roman Kavčič iz Dolenjskih Toplic, pa ga je na spolzki cesti zaneslo v tovornjak. Škoda so ocenili na 500 Ndin.

Pes poginil, žaromet ugasnil

10. decembra se je pred osebni avto na avtomobilski cesti pri Kronovem pognal pes, voznik Dragan Burojevič iz Sida je zavrl, medtem pa je pes še udaril v žaromet in poginil. Burojevič je vozil dalje brez enega žaromet.

Osebni avto zaneslo v avtobus

6. decembra je vozil Viktor Zagar iz Trave pri Loškem potoku SAP avtobus na redni progi Novo mesto — Kočevje, Med Soteske in Kotom je opazil, da je osebni avto, ki ga je nasproti vozil Stojan Jakovljevič iz Novega mesta, na zasneženi cesti zaneslo. Avtobus se je ustavil, Jakovljevičovo vozilo pa je kljub temu tresčilo vanj. Jakovljevič, ki si je huje ranil nogo, so odpeljali v bolnišnico. Škoda so ocenili na 3000 Ndin.

Tovornjak trčil v šolski avtobus

10. decembra zjutraj je Boris Stopar peljal poln avtobus Šolarjev iz Velike Cirkave v Novo me-

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Frida Lazič iz Brežic — Roberto in Romano, Marija Kolar z Bizeljskega — Miroslava, Sonja Ajster iz Krške vasi — Jasminu, Marija Kostanjšek iz Vel. Kamna — Metko, Frančiška Junkar iz Dolenje vasi — Martina, Frančiška Zakrajšek iz Mrivje — Darinko, Jožeta Zupančič iz Gaberje — Jožeta, Barica Frkanc iz Pologov — dečka, Marija Žičkar iz Vel. Kamna — dečka, Zdenka Zmc iz Čermehova — Zeljka, Terezija Marjetič iz Brestanice — Renato, Matilda Mirt iz Krškega — Antona, Slavica Mišič iz Stanega doia — deklico, Terezija Marinčič iz Cateža — Tatjana.

OBVESTILA

Obvestilo novomeškega zdravstvenega doma

Zdravstveni dom Novo mesto obvešča prebivalce Sentjerneje in okolice, da bo z 20. decembrom tega leta začelo delati delovnišče protituberkuloznega dispnzarja Novo mesto na Zdravstveni postaji Sentjerneje. Ordinarcija bo vsak torek od 11. do 13. ure. Na gornje posebej opozarjamo vse tuberkulozne bolnike in njihove sivoce, da bodo pregledani v omenjenih dneh v Sentjerneju.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožeta Simončič iz Cerovega loga — Stanko, Marija Štih iz Jedinščice — Matjaža, Alojzija Glavan iz Rožanpolja — Alojzajo, Milka Potočar iz Dolnjih Kamenc — Nikolaja, Danica Klinc s Krškega vrha — Andrejko, Ana Sepec iz Muhabrana — Mirana, Anica Maček iz Zalovč — Martino, Ana Korasa iz Gabrja — Stanislava, Ivanka Blažič iz

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Jože Prime, Jožica Toppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškcn.
IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih din) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih din), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih din); plačilna je vnaprej — Za inozemstvo 37.50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ameriške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21